

ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ

ZEYTİNBURNU REHBERİ

ZEYTİNBURNU REHBERİ

ZEYTİNBURNU
BELEDİYESİ

ZEYTİNBURNU REHBERİ

Zeytinburnu Belediyesi Kültür Yayınları - 19

Yayın Koordinatörü

Ömer Arısoy

Mustafa Aydın

Yayın Ekibi

Yasin Tütüncü

Asım Fahri

Onur Kalınbacak

Editör

Mustafa Kula

Grafik - Tasarım

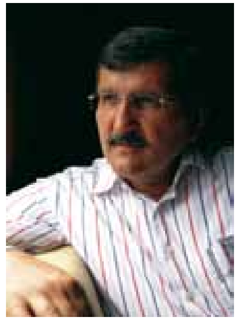
İdeha

Baskı - Cilt

Mavi Ofset

Birinci Baskı Aralık 2010

Zeytinburnu Belediye Başkanlığı
Kazlıçeşme Mahallesi Abay Caddesi No:165
34760 Zeytinburnu - İstanbul - Türkiye
Tel: 90 212 413 11 11 Faks: 90 413 12 12
www.zeytinburnu.bel.tr

Sevgili Hemşehrilerim,

Zeytinburnu ilçemiz farklılıkları uyum içinde bir araya getiren bir kentsel kimlik taşımaktadır. Burası, İstanbul'un en güzel yerleşim yerlerinden birisidir. Günümüzde bir kentsel dokuya en önemli özelliklerini veren iki unsur da Zeytinburnu'nda vardır: Geçmiş ve şimdi. İlçemiz hem tarihi eserlerin bulunduğu; hem de modern yapıların çağdaş bir anlayışla düzenlendiği bir kentsel kimliğe sahiptir. Bunun yanında ilçemiz aynı zamanda dinamik bir toplumsal yaşama sahiptir. Hem sosyal ve kültürel hareketlilik, hem de iktisadi dinamizm buranın değişmez özellikleri arasıdadır.

Zeytinburnu istikrarlı bir biçimde gelişiyor. Yarım asırlık hızlı kentleşme ve plansız büyüme sonucu meydana gelen sorunları birer birer çözüyor. Bu sorunları hızla çözdükçe de İstanbul'un her anlamda merkezileşmiş bir ilçesi olarak, İstanbul'a değer katıyor.

İstanbul'un yükselen bir yıldızı konumundaki Zeytinburnu'nu daha iyi tanımak ve tanıtmak mecburiyetindeyiz. Bugünü ve geçmişi ile bu ilçe hem Zeytinburnulu hemşehrilerimiz hem de dışarıdan gelen misafirlerimiz tarafından daha fazla tanınmayı hak ediyor.

Elinizdeki rehber bu düşünce ile hazırlandı. Zeytinburnu'nun geçmişten günümüze serencamı kısaca anlatılarak bu bölgenin tarihin her döneminde stratejik ve iktisadi önemi haiz olduğu gösterildi.

"Zeytinburnu'nda Nereler Gezilir, Neler Görülür?" başlığı altında; ilçemizdeki tarihi cami ve mescitler, türbeler, tekkeler, kütüphaneler, hamamlar, çeşmeler, ayazmalar, kiliseler, hastaneler, surlar, mezarlıklar ile mesire yerleri, müzeler, park ve bahçeler tanıtıldı.

"Zeytinburnu'nda Ne Yenir? Neler Alınır?" başlığı altında; ilçemizdeki yeme-içme kültüründen, alış-veriş ve ticaret imkânlarından söz edildi. Zeytinburnu'ndaki belli başlı yeme-içme mekânları kısaca tanıtılarak bunların iletişim bilgilerine yer verildi. Dericilik, dokuma, kumaş ve ev tekstili gibi ilçemizdeki öne çıkan ekonomik faaliyetlerden bahis açıldı.

"Zeytinburnu Kullanma Kılavuzu" başlıklı bölümde ise; Zeytinburnu'ndaki resmi dairelerin, muhtarlıkların, otellerin, misafirhanelerin, sağlık kurumlarının, eğitim ve kültür merkezlerinin, okulların, alışveriş merkezlerinin, taksi duraklarının, sivil toplum kuruluşlarının, spor tesislerinin, yerel medya kuruluşlarının iletişim bilgilerine yer verildi.

Zeytinburnu'nun, her anlamda biricik değerler barındırması, tarihin bizlere emanet ve armağan ettiklerine burada yeni ve çağdaş değerler ekleyerek insanların yaşamak içi can attıkları bir merkez haline gelmesi en büyük gayemizdir.

Takdir sevgili hemşehrilerimizindir.

Murat Aydın

Zeytinburnu Belediye Başkanı

S. sophia
S. Johes Crisostoma
Stabula mercatoru
Stabula equoru

Geçmişten Günümüze Zeytinburnu

Zeytinburnu nerededir?

İstanbul'a göre, Zeytinburnu ilçesinin konumu

Zeytinburnu ilçesinin sınırları

Yedikule surları

Zeytinburnu tarih boyunca İstanbul'un hem içinde hem dışında, İstanbul'a hem yakın hem uzak bir yerleşim bölgesi olmuştur. Tarihi yarımadanın batısındaki konumuyla adeta İstanbul'un dışarı açılan kapısı işlevini görmüştür.

Roma ve Bizans devirlerinde Zeytinburnu bölgesinde yoğun bir yerleşimden söz edilemez ancak burası önemli bir geçiş güzergâhı olarak ayrı bir öneme sahiptir. Bizantion ile bugünkü Bakırköy sınırlarında yer alan Hebdomon arasındaki meşhur Via Egnatia yolu bu bölgeden geçmekteydi. Yaklaşık bin yüz yirmi kilometre uzunluğundaki bu yol Roma ve Bizans'ın Batı Avrupa'daki hâkimiyetinin bir sembolüydü. Osmanlı idaresinde de bu önemli güzergâh Balkanlar'daki Osmanlı hükümranlığının önemli bir dayanağı konumundaydı.

Kimi kaynaklar Zeytinburnu'nun Bizans döneminde Hebdomon'un bir uzantısı olarak geliştiğini yazmaktadırlar. Hebdomon Latince'de "yedinci" demektir ve bölge bu adı Ayasofya'nın yanında bulunan ve dünyanın sıfır noktası olduğu kabul edilen "Million" taşından başlayan ve Roma'ya uzanan Via Egnatia yolunun yedinci mili üzerinde bulunuyor olmasından almıştır.

Zeytinburnu Bizans döneminde, beşinci yüzyıl gibi erken bir tarihte, gözde bir yerleşim yeri haline gelmiş bulunuyordu. Bu asrın ikinci yarısında İmparator I. Leo tarafından yaptırılan Panayia Kilisesi ve hemen

"Bizantion ile bugünkü Bakırköy sınırlarında yer alan Hebdomon arasındaki meşhur Via Egnatia yolu bugünkü Zeytinburnu bölgesinden geçmekteydi."

"Zeytinburnu'nun tarihi nüvesi Kazlıçeşme, halk arasında "tabakhaneler semti" olarak şöhret bulmuş, asırları boyu bir dericilik merkezi olmuştur."

yanındaki Balıklı Ayazması bunu göstermektedir. I. Iustinianos'un kiliseyi tamir edip genişletmesi ve fetihten günümüze yirmi kadar patriğin de buraya defnedilmesi yine buranın ehemmiyetini gösterir bilgilerdendir.

Dokuzuncu asırda İmparator I. Basileios tarafından yine Balıklı civarında inşâ edilen Piyi Sarayı da burayı cazibe merkezi bir muhit haline getirmişti. Ayazma ile birlikte Çırpıcı Çayırı'nın da gözde bir mesire yeri olarak varlığı Bizans döneminde İstanbulluları buraya çekmekteydi.

Osmanlı devri ise Zeytinburnu bölgesinin öneminin daha da arttığı bir dönem olmuştur. Fatih Sultan Mehmet fethi müteakip burada Yedikule Hisarı'nı inşâ ettirmiş ve Kazlıçeşme'de tabakhaneler tesis ettirmiştir. Bu hadise Zeytinburnu tarihinin önemli dönüm noktalarından birisidir. Bundan böyle bölge halk arasında "tabakhaneler semti" olarak şöhret bulmuş, asırlar boyu bir dericilik merkezi olmuştur.

Kazlıçeşme de rivayetlere bakılırsa adını fetih günlerinden almıştır zaten. Fetih sırasında, İstanbul'u kuşatan Osmanlı askerlerine su temin etmenin hayati önem kazandığı bir sırada, sakabaşı bu civarda uçuşan kazları görerek, kazların uçuştuğu yerde su bulunacağını öngörmüş; bu tahminin doğru çıkması üzerine buraya bir çeşme yaptırılmıştır. Bu hadisenin hatırasına çeşmenin üzerine kaz resmi kabartması nakşedilmiştir. Bugün ayakta olan çeşme ise üzerindeki kitabeye göre 953/1537 tarihinde yaptırılmıştır.

Kazlıçeşme'nin suyu bol ve yer altı kaynakları zengin bir mevki olması dolayısıyla fetihten sonra burada çok sayıda salhaneler (kesimevleri) açılmıştır. Osmanlı coğrafyasına dağılmış çok sayıda debbağhane de buraya toplanmıştır. Bundan maksat, büyüyen Osmanlı ordusunun ve askerlerinin deri ile ilgili ihtiyaçlarının daha etkin bir biçimde karşılanabilmesiydi. Kaynaklarda Fatih Sultan Mehmet'in bu bölgede üç yüz altmış adet tabakhane ve otuz üç adet de salhane inşa ettirdiği bilgisi zikredilmektedir. Tabakhanelerin buraya salhaneleri çekmesi gibi ilgili başka

Erken tarihli bir çizimde surlarla çevrili İstanbul'un kuşbakışı görünümü

Osmanlı döneminde Zeytinburnu(Kazlıçeşme) sahili

iş kolları da yine bu çevrede gelişmiştir. Salhanelerde kesilen hayvanların iç yağlarından mum yapılması dolayısıyla bölgede mumhaneler teşekkül etmiştir.

Fatih Sultan Mehmet Kazlıçeşme'ye bir de cami yaptırdı. Kazlıçeşme Camii ve çevresi o dönemde küçük bir yerleşim yeri haline geldi. Bu tarihten itibaren surdışındaki yerleşimlerin de sayısı arttı. Bölgede on altıncı yüzyıl ve sonrasında sayılarının arttığı anlaşılan ve bazıları günümüze dek gelen tekke, mescit gibi dini yapılar bize bunu göstermektedir. Önceki devirlerde buranın surdışında olması ve İstanbul'a dönük tehditlere karşı savunmasız bir konumda bulunması dolayısıyla bölgede iskân yoğunlaşmamıştı. Osmanlı döneminde ise hem İstanbul nüfusunun hızla büyümesi hem de bu güvenlik sorununun ortadan kalkması ile durum değişti. Surların hemen yanında büyük mezarlıklarla beraber, dini komp-

Bu ünlü çeşmenin 1537 yılından kaldığı söylenir. Mehmet adındaki hayırsever, ta İstanbul kuşatmasına dek uzanan bir öykü sonucunda yaptırmış bu eseri. Güya, devrin sakabaşısı, havada uçan kuşları göstererek, belki de o sıralarda sıkıntısı çekilen suyun, bu kuşların konacakları yerde aranması gerektiğini söylemiş. Gitmiş bakmışlar ki, gerçekten de bu kuşların konduğu yerde bir pınar akıyormuş.

Kazlıçeşme Fatih Camii

Kazlıçeşme Fatih Camii'nin genel görünümü

leksler ve onların etrafında da yeni yerleşim yerleri oluştu. Merkez Efendi Külliyesi, Yenikapı Mevlevihanesi, Seyyid Nizam Tekkesi gibi yapıların varlığına bakılırsa, Zeytinburnu bölgesinin Osmanlı devrinde bilhassa manevi bir çekim merkezi olduğu anlaşılır.

On dokuzuncu yüzyıl Zeytinburnu'nun yakın bir gelecekte bir sanayi bölgesi olacağını haber verir gibidir. Eski tabakhanelerin yanına bu asırda modern çelik fabrikaları ve dokuma fabrikaları kurulmuştur.

Cumhuriyet devrinde Zeytinburnu'nun adeta kaderi değişmiştir. Yüzyıl başında Kazlıçeşme civarındaki yerleşimlerden ve kıyı şeridindeki tabakhanelerden ibaret olan Zeytinburnu bölgesi, 1947'de İstanbul Belediyesi'nce Kazlıçeşme ile birlikte Zeytinburnu'nun da İstanbul'un sanayi bölgelerinden birisi olarak kabul edilmesiyle büyük bir dönüşüm yaşamaya başlamıştır. Türkiye'de 1950'li yıllardan itibaren göç olgusu büyük önem kazanmış ve Zeytinburnu bölgesi de bundan büyük ölçüde etkilenmiştir. 1990'lı yıllara gelindiğinde ise Zeytinburnu'nun nüfusu da yüz altmış bin civarındaydı.

Zeytinburnu 2000'li yıllarda büyük bir atılım içine girdi. İlçe coğrafi anlamda İstanbul'un merkezi olma konumunu iktisadi ve kültürel anlamda da elde etmeye başladı. Kentsel dönüşüm projeleri, ulaşım yatırımları, devasa altyapı ve çevre düzenleme çalışmaları ile Zeytinburnu önemini giderek arttırdı. Zeytinburnu iç ve dış turizm açısından da bu dönemde önem kazandı. Topkapı Kültür Parkı ilçemize bugüne kadar

Geçmişten günümüze Zeytinburnu sanayi bölgesi

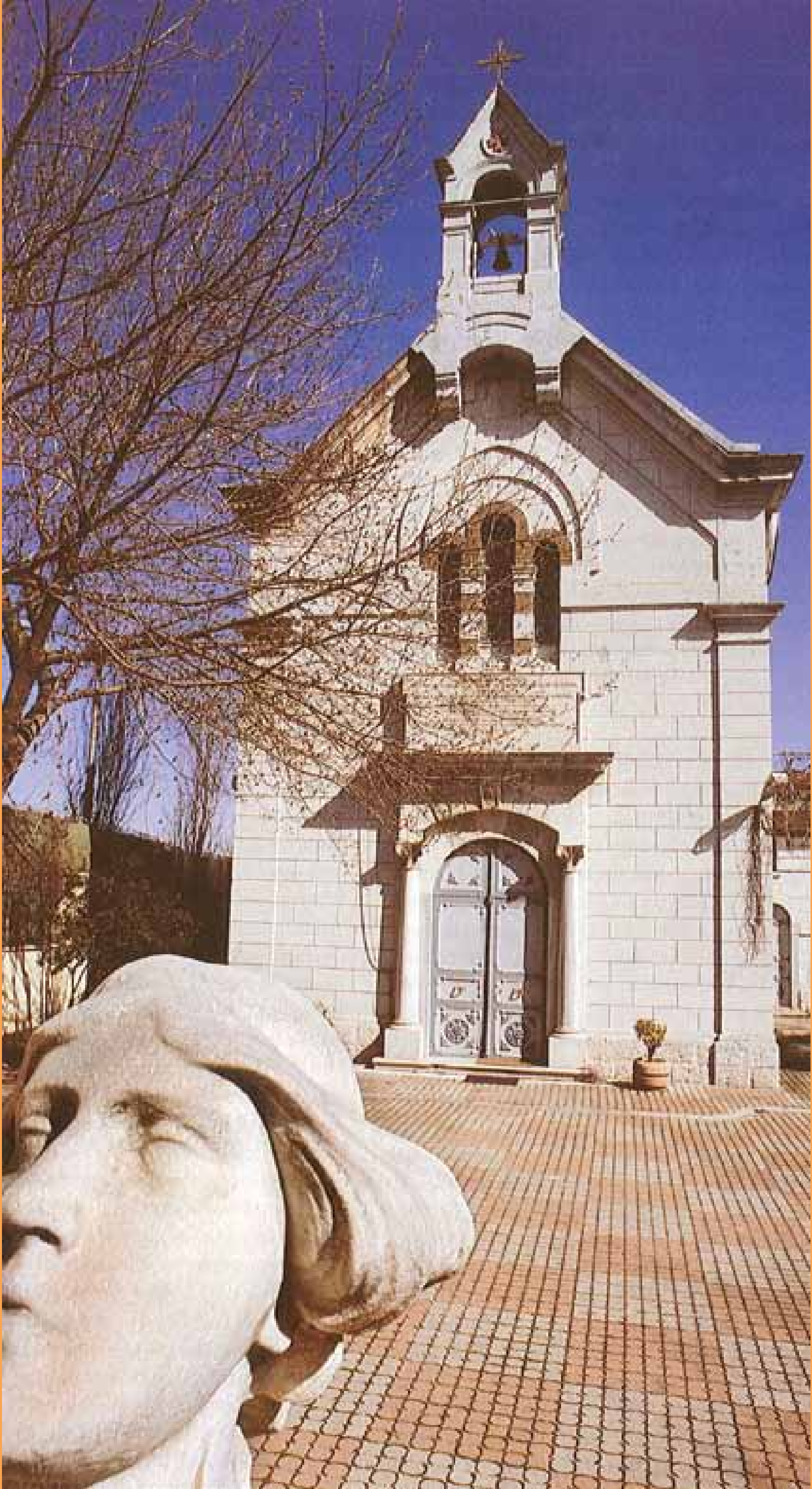
Tıbbi Bitkiler Bahçesi Havadan Görünüm

yapılmış en önemli kültürel yatırımdır. Panorama 1453 Tarih Müzesi ve Merkezefendi Geleneksel Tıp Festivali yalnızca Zeytinburnu'nun değil, tüm İstanbul'un dikkatini çekmeyi başarmıştır. Zeytinburnu uluslararası alanda da bu dönemde gündeme geldi. Dünyanın yirminci Uluslararası Barış Parkı 2010'da Yedikule Soğanlı Bitkiler Bahçesi'nde açıldı. İstanbul'un ikinci modern tramvay hattı olan ve 2004'te yapımına başlanan Zeytinburnu-Bağcılar tramvay hattı 2006'da hizmete girdi.

Uzun bir tarihsel geçmiş perspektifinden bakıldığında Zeytinburnu için geçtiğimiz yarım asırlık dönemde zamanın çok hızlandığı görülmektedir. İlçemiz hızlanan zamanın getirdiği sorunlara biraz gecikmeli de olsa cevap vermeyi başarmıştır. Göç ve hızlı sanayileşme gibi sıra dışı olguların büyüttüğü ilçe, bu hızlı büyümenin tezahürü olan problemlerini birer birer çözmektedir. Bugün dün olduğundan daha güzel bir Zeytinburnu, bugün olduğundan daha güzel bir geleceğe göz kırpmaktadır.

Tıbbi Bitkiler Bahçesi içinde bulunan bir bölüm

Zeytinburnu'nun Sosyal ve Coğrafi Dokusu

Zeytinburnu ilçe merkezinden bir görünüm

Herhangi bir yerde, dünya kültür tarihi ve medeniyetlerin kültürel etkileşim ve iletişiminden bahsedilecekse kuşkusuz İstanbul adı anılmadan, tarihi bilinmeden ve konuşulmadan olmaz. Kadim İstanbul' un her köşesinde bu iletişim ve etkileşime dair ipuçları bulmak mümkündür. Galata'nın veya Beyoğlu'nun size anlatacakları başkadır; Fatih, Eminönü ya da Eyüp'ün bir başka… Her biri günümüze pek çok "medenî" mesajı bir şekilde taşımış, bunu bazen bir efsane ya da hikâyeyle, bazen bir mezar taşıyla, kimi zaman ise bir duvardaki kabartma ya da motifle yapa gelmişlerdir.

Konu şehir ve medeniyet tarihi, özellikle de İstanbul'un geçmişi ile ilgili ise elbette Zeytinburnu'nun da bize anlatacakları vardır. Daha isminin etimolojik olarak nereden geldiği anlatılmaya başlandığı anda, bir başka çok-kültürlü şehir; Kudüs hikâyeye dahil olur.

Hikâyesi böyle başlayan Zeytinburnu, Ermeni ve Rumlara ait kilise, hastane ve ayazmalarıyla; fetihten kalma surları, şehitlikleri ve çeşme efsanesiyle; fetih sonrasındaysa Müslüman çehresinin parçaları olan nice cami, tekke, türbe, mezarlık ve imaretleri ile İstanbul kültür ve medeniyet tarihinin şehir surlarının hemen yanı başındaki şahididir. Başrolü oynamasa bile önemli bir aktörüdür.

İstanbul'da yerleşimin sadece sur içinden ibaret olduğu dönemlerde Zeytinburnu, sahip olduğu bitki örtüsü ve düz arazisi ile uygun bir mesire ve dinlenme yeri imiş. Hala mezarlık bölgelerinde bulunan çam, sedir, köknar ve servi ağaçları, bu bölgenin geçmişteki bitki örtüsü hakkında bize fikir veriyor. Bir dönem meyve bahçeleri ve bostanlarıyla anılan Zeytinburnu, kır çiçeklerinin çokluğu ve güzelliği ile de adından hep söz ettirmiştir.

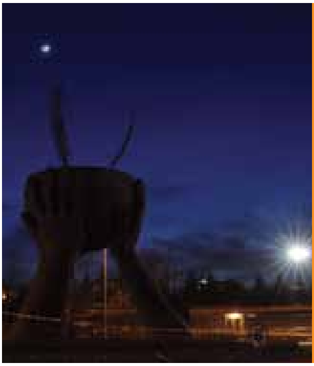

İlçenin kuzey sınırlarını belirleyen E-5 karayolu'nun havadan görünümü

Güneyini Marmara Denizi'nin kuşattığı Zeytinburnu İlçesi'nin doğusunda Fatih, kuzeydoğusunda Eyüp, kuzeyinde Bayrampaşa, kuzeybatısında Esenler, batısında ise Bakırköy ve Güngören ilçeleri yer alır. İlçe arazisinin bugünkü sınırlarını batıda Çırpıcı Deresi ile doğuda Zeytinburnu'nu tarihi yarımadadan ayıran kara surları belirler. Zeytinburnu kıyı şeridi ise Yedikule kapısı yakınlarından başlar, Bakırköy İlçesi'ne kadar yaklaşık iki buçuk kilometre devam eder.

Genel olarak düz bir araziye sahip olan Zeytinburnu dikdörtgene benzer bir şekil arz eden ilçe arazisinin toplam yüzölçümü 11,16 kilometrekaredir. Günümüzde bu alan üzerine kurulu on üç mahalle, elli dokuz cadde ve dokuzyüz yetmiş sokak bulunmaktadır. İlçe sınırları dahilinde bulunan kara ve demir yolları sadece İstanbul için değil, Türkiye için önemli ulaşım ağlarının parçalarıdır. Sirkeci'den başlayan sahil yolu ve demir yolu paralel olarak ilçenin tüm güney sahilince uzanır. Devlet karayollarının (E–5) ilçe sınırlarında kalan kısmı da yaklaşık beş kilometredir.

İstanbul'da 1940'lı yıllarda başlayan yoğun sanayileşmeye paralel olarak yaşanan şehirleşme sancılarının en çok hissedildiği bölgelerden biri Zeytinburnu olmuştur.

Zeytinburnu'nun nüfusu, 2009 yılında yapılan Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi'ne göre 290.147'dir. İlçede halen 13 mahalle, 59 cadde ve 970 sokak mevcuttur.

1950'lere geldiğimizde İstanbul Surları ile Bakırköy arasındaki tüm düzlükleri kaplamıştı. 1953 yılında ilçenin bugünkü sınırlarının batısı Bakırköy'e dahilken, doğusu ise Fatih İlçesi'ne bağlı bir bucak olarak yerel idari yapıya dahil olmuştur. Ancak bölgenin nüfus artış hızı hiç normal değildir. 1955 yılında yapılan nüfus sayımına göre 17 bin 585 kişi olan nüfus 1960'a gelindiğinde 88 bin 341 olmuştur. Bucak yönetim sisteminin yetersiz hatta işlevsiz kaldığı bu durumda Zeytinburnu ilçe ilan edilmiş ve İstanbul'un on dördüncü ilçesi olarak kendi yerel idaresine kavuşmuştur.

İlçenin güney sınırlarını belirleyen Sirkeci-Florya sahilyolu

Bugün, köyü ya da bucağı olmayan Zeytinburnu İlçesi, on üç mahalleden meydana gelen ve 2007 yılı adrese dayalı nüfus kayıt sistemine göre 288 bin 743 nüfuslu bir İstanbul ilçesidir.

Zeytinburnu'ndaki sanayileşme faaliyetleri tarihi kayıtlara bakılarak Fatih döneminde buraya kurulan tabakhanelere (debbağlara) kadar götürülse de bugünkü manada modern sanayi kuruluşları ile Zeytinburnu'nun tanışması on dokuzuncu yüzyıla, Osmanlı Devleti'nin son dönemlerine dayanır. On dokuzuncu yüzyılda başlayan bu sanayileşme hareketinde Zeytinburnu-Küçükçekmece hattı ilk kurulum yerleri olmuştu. Bu arazinin düzlüğü, demiryolu ve karayollarına yakınlığı, su kaynaklarının zenginliği en önemli tercih sebepleridir. Bu hatta yer alan sanayi kuruluşlarından bazıları dokuma, çelik boru, ray, pulluk, top, kılıç, kama ve benzeri madeni ürünler imal eden bir kısım dökümhaneler ile baruthanelerdi.

Zeytinburnu-Küçükçekmece hattı, Osmanlı Devleti'nin on dokuzuncu yüzyılda başlayan sanayileşme hareketinin ilk mekanlarından biri olmuştur.

Dönemin koşullarında pek çok aksiliğin yaşandığı, inşa ve üretim faaliyetlerinde aksaklık ve kazaların vuku bulduğu, Avrupa'dan işçi ve mühendislerinin getirilip üretimin düzene sokulmaya çalışıldığı sanayi tarihimize, bu bölge ile ilgili düşülen notlarda görülmektedir. Bununla birlikte unutulmamalıdır ki 1856 Paris Fuarı'na, Osmanlı Devleti Zeytinburnu Dokuma Fabrikası'nda üretilen pamuk bezi emprimeler, alacabez, pamuk ve yün çoraplar ile katılmıştı.

Kazlıçeşme bölgesi Zeytinburnu'nun en önemli alanlarından biridir. Her ne kadar burası geçmişten gelen ünüyle dericilerin yeri olarak anılsa da İstanbul'un büyük ve önemli dokuma fabrikalarından biri olan Bezmen Dokuma Fabrikası da 1927 yılında burada faaliyet göstermeye başlamıştır. Sonrasında, özellikle 1947'de yürürlüğe konulan talimnameyle örgütlü sanayileşme sahası (günümüz ifadesiyle Organize Sanayi Bölgesi -OSB-) olarak seçilmiştir. Böylece zaten yoğun olan Kazlıçeşme ve çevresi tam bir cazibe merkezi haline dönüşmüştür. Bundan sadece iki yıl sonra 1949'da yeni bir planlama daha yapılmış ve İstanbul'da ağır sanayi bölgeleri tespit edilmiştir. Tespit edilen ağır sanayi bölgelerinden ikisi Zeytinburnu ilçesi sınırlarındadır. Bu planlamada Kazlıçeşme yerini ve önemini korurken, ikinci bir bölge daha, Topkapı-Maltepe bölgesi de sanayi kuruluşları için ayrılmıştır.

Zeytinburnu'ndaki sanayi ve ticaret, ulaşım ağları ile yakından ilgidir. Bölge hem güneyden hem de kuzeyden önemli kara ve demir yollarına sahiptir. Buna ek olarak çeşitli dönemlerde İstanbul'a getirilen İngiliz, Fransız ve İtalyan şehir planlama uzmanları, Zeytinburnu sahili-

İlçe girişinden bir görünüm

"Zeytinburnu'nda bugün faliyet gösteren 25 binden fazla işyeri, 10 bine yakın imalathane, 170 fabrika Türkiye ekonomisine katkı sağlamaya devam ediyor."

ne, özellikle Yedikule-Bakırköy hattına dikkat çekmişler ve bu bölgenin bir liman bölgesi olması gerekliliğini vurgulamışlardır. Her ne kadar bu fikir 50'li ve 60'lı yıllarda dile getirilse de bu bölgede modern bir limanın açılması ancak 1997'de mümkün olabilmiştir. Zeyport adıyla anılan bu liman, özellikle Karadeniz'e kıyısı olan ülkelerle yapılan ticaret açısından önemini korumaktadır.

İstanbul'un küçük olmasına rağmen en çok üretim yapan ilçelerinden biri olan Zeytinburnu'nda bugün faaliyet gösteren 25 binden fazla işyeri, 10 bine yakın imalathane ve 170 fabrika Türkiye ekonomisine hatırı sayılır bir katkı sağlamaya devam ediyor. E-5 karayolunun kuzey bölümünde yer alan Maltepe Sanayi Bölgesi, faaliyetlerine devam eden 170'i büyük 10 bine yakın atölye ve imalathane, 70 binden fazla çalışanı ile İstanbul'un en yoğun sanayi bölgelerinden birisi durumundadır. Son olarak, tüm bu fiziksel durumların asıl unsuru olan konuya, Zeytinburnu halkına ve demografik özeliklerine değinmek yerinde olacaktır.

Öncelikle Zeytinburnu İlçesi sakinlerinin önemli bir bölümünün alt ve orta gelir seviyesinde aile ve bireylerden oluştuğu bilinmektedir. İlçenin asıl demografik özelliği göç ile kurulan pek çok yerleşim yeri gibi tam bir kültür mozaiği olmasıdır. Türkiye'nin İstanbul'a yoğun göç vermiş tüm illerinden insanlar olduğu gibi, zorunlu ya da gönüllü dış göç ile yurt dışından gelmiş Batı Trakya, eski Yugoslavya ve Orta Asya Türklerinin İstanbul'da yaşadıkları yerlerden biri de Zeytinburnu İlçesidir.

Kabataş-Zeytinburnu Tramvayı

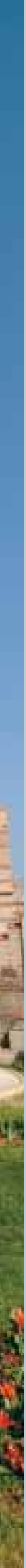
Olivium Alışveriş Merkezi ve çevresinin havadan görünümü

Cumhuriyetin kurulmasından günümüze İstanbul'un nüfusu on üç kat artmıştır. Zeytinburnu da bu artıştan en çok nasibini alan yerleşim bölgelerinden birisidir. 1960'ta yapılan nüfus sayımında yaklaşık 89 bin olan nüfus 2010 yılı verilerine göre 300 bine yaklaşmıştır. Nüfusunun en çok arttığı yıllar ise 1990–2000 yılları arasıdır ve bu dönemde İstanbul'un nüfusu % 37 artarken Zeytinburnu'nun nüfusu ise % 49'luk rekor bir artış göstermiştir. 2000 yılı itibari ile ilçenin nüfus yoğunluğu kilometrekareye 20 kişidir ve bu sayıyla İstanbul'un nüfus yoğunluğu en fazla olan sekizinci ilçesi konumundadır.

Zeytinburnu'nun nüfusu günümüzde 300 bin civarındadır.

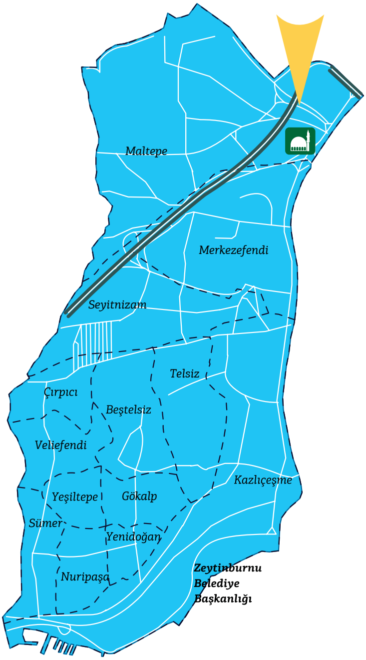

Zeytinburnu'nda Nereler Gezilir, Neler Görülür?

TAKKECİ İBRAHİM AĞA CAMİİ

Arakiyeci İbrahim Ağa, Takkeci İbrahim Çavuş, Takkeci Camii isimleriyle de bilinen Takkeci İbrahim Ağa Camii, Topkapı sur dışında, E-5 de denilen eski Edirne yolu asfaltının hemen üst kenarında Ankara istikametine göre sağda yer alır.

Kitabesinden de anlaşılacağı üzere bânisi, arakiye adı da verilen keçeden mamul takke üreticisi İbrahim (Çavuş) Ağa'dır. Kitabesinde inşa tarihi Hicrî 1000 / Miladî 1591 senesi olarak görünen cami, üç kapısı olan ferah bir avlu içerisindedir.

Takkeci İbrahim Ağa Camii'nin genel görünümü

Kitabesinden de anlaşılacağı üzere bânisi, arakiye adı da verilen keçeden mamul takke üreticisi İbrahim (Çavuş) Ağa'dır.

Kubbe yerine kurşun kaplı çatıyla örtülmüş olan cami tek ve güdük bir minareye sahiptir. Kendisine küçümen bir külliye hüviyeti de kazandıran mescit, mektep ve sebil ile birlikte toplam üç esastan oluşmaktadır. Sebilin üstü açık olup kuyu, su haznesi ve mektep ile birlikte avlunun kıble tarafında yer almaktadır. Ayrıca avluda kıbleye zıt istikamette bulunan ve Derviş Paşa tarafından inşa ettirilen Miladî 1819 tarihli bir çukur çeşme daha vardır. Bir dönem cami vakfiyesine icabeten Halvetî tekkesi olarak da kullanıldığı söyleniyor camiinin.

Caminin cümle kapısında emek verilmiş bir sanat göze çarpıyor. Osmanlıca yazılmış üç satırlık kitabesi dikkat çekici. Kündekâri tekniğiyle ahşaptan yapılan cümle kapısı da ilk halini muhafaza ediyormuş gibi görünüyor. Kapının sağında ve solunda, üstte ve altta ikişer tane olmak üzere toplam sekiz penceresi olan caminin alttaki pencerelerinin arasında iki tane süslü mihrap nişi bulunuyor.

Şık duruşlu çinileri de göz alıyor caminin. Pencerelerin kemer üstlerine kadar bütün cami duvarlarını bezemiş olan bu çiniler caminin görsel çeşnisini hoş ve olmazsa olmaz bir ayrıntı olarak tamamlıyor. On altıncı yüzyıla ait orijinal İznik yapımı olduğu söylenen bu çinilerin yanı sıra pencere aralarında vazo ve çiçek buketleri ile süslenmiş panolar ve kemer köşelikleri de mevcut. Avluda yer alan başka bir yapıysa, bahsini edip geçtiğimiz sebildir. Köşede kalan ve her iki sokağa karşı ikişer pencereli olan bu sebil, taş başlıklıdır. Mezarların tarafına giden geçitte ve diğer kenarda olmak üzere ikişer penceresi vardır. Eski Edirne yoluna bakan yüzünde, su haznesine bağlı olduğu görünen çeşmenin

" Takkeci İbrahim Ağa Camii'nin vakfiyesi gereği bir dönem Halveti Tekkesi olarak da kullanıldığı rivayet edilmektedir."

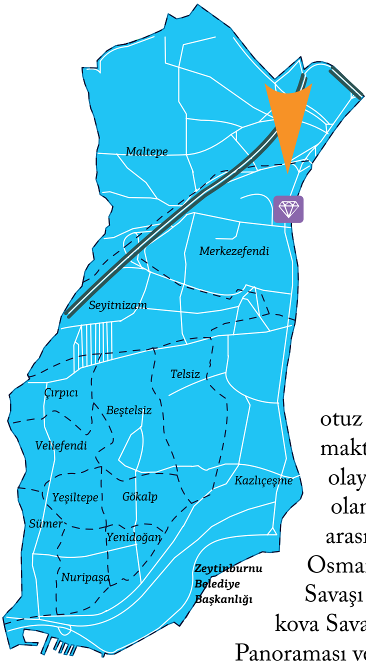
> *“Cami duvarlarını pencerelerin kemer üstlerine kadar bezemiş olan çiniler caminin görselliğine zenginlik katıyor.”*

üzerindeki üç beyitlik mermer Türkçe kitabede İbrahim Ağa’nın ismi ve 986 / 1578 tarihi yazılıdır. Ayrıca sebilin arkasında, yüksek bir sanduka olduğu gözüküyor. Bu sandukanın Takkeci İbrahim Ağa’ya ait olduğu söylenmektedir. Türkçe ve Arapça kitabelerde hayratın sahibi olan kişinin Hicrî 1004 / Miladî 1595-96 senesinde vefat ettiği yazılmıştır. Bahsini ettiğimiz gibi küçük ve örfi taşıyla dikkat çeken, kitabesinde Hicrî 995 / Miladî 1587 senesinde vefat ettiği yazan sandukaysa İbrahim Ağa’nın oğlu Halil’indir.

Vaktiyle Topkapı’daki ilk yerleşim yerinin ortasında imiş bu eser. Fakat yeni yolların açılmasıyla yerleşim alanlarından epeyce uzağa düşünce, ıssızda ve sahipsiz bir camii olarak cematini bekler hale gelmiş. Aradan epey bir müddet geçtikten sonra 2008 yılında İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından son bir restorasyon daha görerek günümüze ulaşmayı başarmış.

PANORAMA 1453 TARİH MÜZESİ

2008 yılında yapımı tamamlanan Panorama 1453 Tarih Müzesi, Topkapı Kültür Parkı içersinde yer almaktadır.

Topkapı Kültür Parkı
Merkez Efendi Mahallesi
Topkapı - Zeytinburnu
Telefon : 0 (212) 415 14 53

Dünyada şu anda yaklaşık otuz kadar panoramik müze bulunmakta. Genellikle tarihteki önemli olayları tablolaştırmak için yapılmış olan panoramik müzelerin önemlileri arasında, Waterloo Savaşı Panoraması, Osmanlı-Rus Savaşı'nı anlatan Kırım Savaşı Panoraması, Napolyon'un Moskova Savaşı Panoraması, Plevne Müdafaası Panoraması ve Mesdag Panoraması sayılabilir.

Lakin 1800'lü yıllarda yağlı boya tekniğiyle ve olayın geçtiği yerde yapılmış olan bu panoramaların bazıları yatay olarak bazıları da dikey olmakla birlikte yarım panoramik özelliktedir. Fetih Müzesi'nin onlardan ayrılan tarafı, tam panoramik olmasıdır.

Müze, Sabah 09:00 ile akşam 17:00 saatleri arasında ziyaret edilebilir.

Panorama 1453 Tarih Müzesinin dışarıdan görünümü

2005 yılında yapımına başlanan ve 2008 yılında bitirilen müzenin panoramik resim çalışmalarında, fikrin sahibi ressam ve ülkemizin tanınmış çizgi film yönetmenlerinden Haşim Vatandaş ile birlikte yerli ve yabancı toplam sekiz sanatçı yer almıştır.

Müzede, içinde Osmanlı ve Bizans askerinin tek tek detaylandırılarak resmedildiği ve içinde on bin kadar figürün yer aldığı tablo, 29 Mayıs 1453 sabahında, Topkapı sur dışında, yani tam resmin sergilendiği noktada İstanbul'un fethinde yaşananları anlatıyor. Surların karşısında yer alan ağaç resmi, bugüne kadar yapılmış en büyük ve en detaylı ağaç resmi olma iddiasını taşıyor. Yaklaşık üç bin metrekarelik resmin, altı yüz elli metrekarelik alanı gerçek üç boyutlu. Müzede yer alan resim, İstanbul'un fetih anının anlatıldığı, yaklaşık kırk metre çapında, yirmi metre

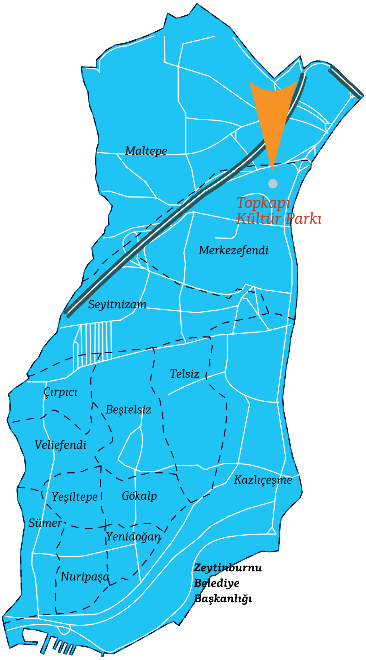
yüksekliğinde kubbesel bir yapı. İçinde, zeminden beş metre yüksek-likte bir platform mevcut. Ziyaretçiler platformun odağında bulunan on bir metrelik dairesel bir alandan, panoramik resim ile buluşuyor. Bu etkinin sağlanması için izleyici resme ancak on dört metre me-safeden bakabiliyor.

Bu dev resimde ayrıca, bir tarihi esere yakışacak nitelikte yüz yılı aşkın süreyle hiç eskimeden kalabilen pigment mürekkep kullanıldığı söyleniyor. Ayrıca evvela bilgisayar ortamında hazırlanan bu dev tablo, daha sonra yağlıboya olarak duvarlara aktarılması yönüyle de oldukça ilgi çekici.

Surların hemen yanı başında inşa edilen devasa boyuttaki müze binasının, tarihi surların önü kapanmaması için üçte ikisinin yer altında inşa edilmesi de takdir edilebilecek bir hassasiyet ayrıca.

TOPKAPI KÜLTÜR PARKI

Topkapı surlarının hemen dibinde yer alan Topkapı Kültür Parkı, E-5 karayolu, tarihi İstanbul surları ve Yenikapı Mevlevihanesi'nin çevrelediği alan içerisinde kalır.

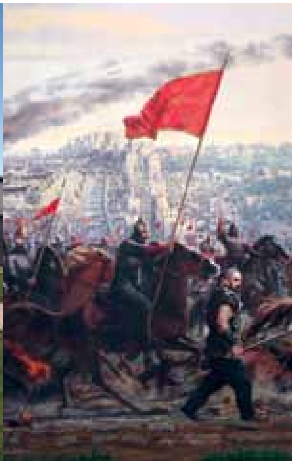

Burası bir zamanlar İstanbul'un en mutena ve tarihi semtlerinden biri olan Topkapı'nın hemen dışındadır. Doksanlı yılların ortasına kadar Trakya Otogarı ya da Avrupa Garajı adı altında şehir dışından gelenlerin hizmetinde başlangıç ve bitiş noktası olarak kullanılan otobüs terminalinin rahatça ve düzensizce yayıldığı bir alandı. Varlığıyla İstanbul'un tarihi birikimini yansıttığı siluetine yakışmayacak bir manzara arz ediyordu. Yaşanan karmaşa, çarpık yapılaşma ve mevcut ihtiyaçlara cevap veremediğinden ötürü buradan kaldırıldı ve tüm teşkilatıyla birlikte Büyük İstanbul Otogarı adıyla Esenler'deki mevcut yerine taşındı terminal.

Topkapı Kültür Parkı içerisinde bulunan Panorama 1453 Tarih Müzesi

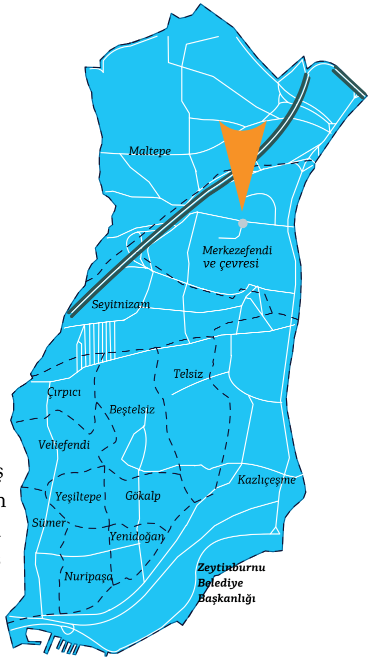
Bugün ise belediyenin yoğun gayret ve himmetiyle dinlenme ve kültürel amaçlı olarak yeniden üretilmesi ile ortaya çıkan Topkapı Kültür Parkı'nın bulunduğu yerdir. İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nce yapımı gerçekleştirilen Topkapı Kültür Parkı, Anadolu ve Trakya bölgeleri olarak iki kısımdan oluşmaktadır.
Topkapı Kültür Parkı içerisinde otopark, sosyal tesis, dükkânlar, süs havuzu, gölet, çocuklar için oyun alanları yer alıyor. Park alanında ayrıca restorasyonu tamamlanan bazı tarihi binalar da bulunmaktadır.

Topkapı Kültür Parkı'nın havadan görünümü

MERKEZEFENDİ VE ÇEVRESİ

Merkezefendi Tekke ve Camii
Merkezefendi Türbesi
Merkezefendi Çilehanesi
Merkezefendi Konağı
Merkezefendi Hamamı
Abdülbaki Paşa Kütüphanesi

Konum itibariyle İstanbul surlarının dışındadır ve doğuda surlar ve Mevlanakapı, güneyde Balıklı, batı ve kuzeybatıda ise E-5 ile çevrilidir. Ayrıca geniş mezarlık alanıyla da tanınan Merkezefendi semtinin kapladığı alan, şehri kuşatan Teodosios Surları'nın hemen yanıbaşında olması hasebiyle, İstanbul'un fethine kadar şehrin hudutlarını belirliyordu bir bakıma.

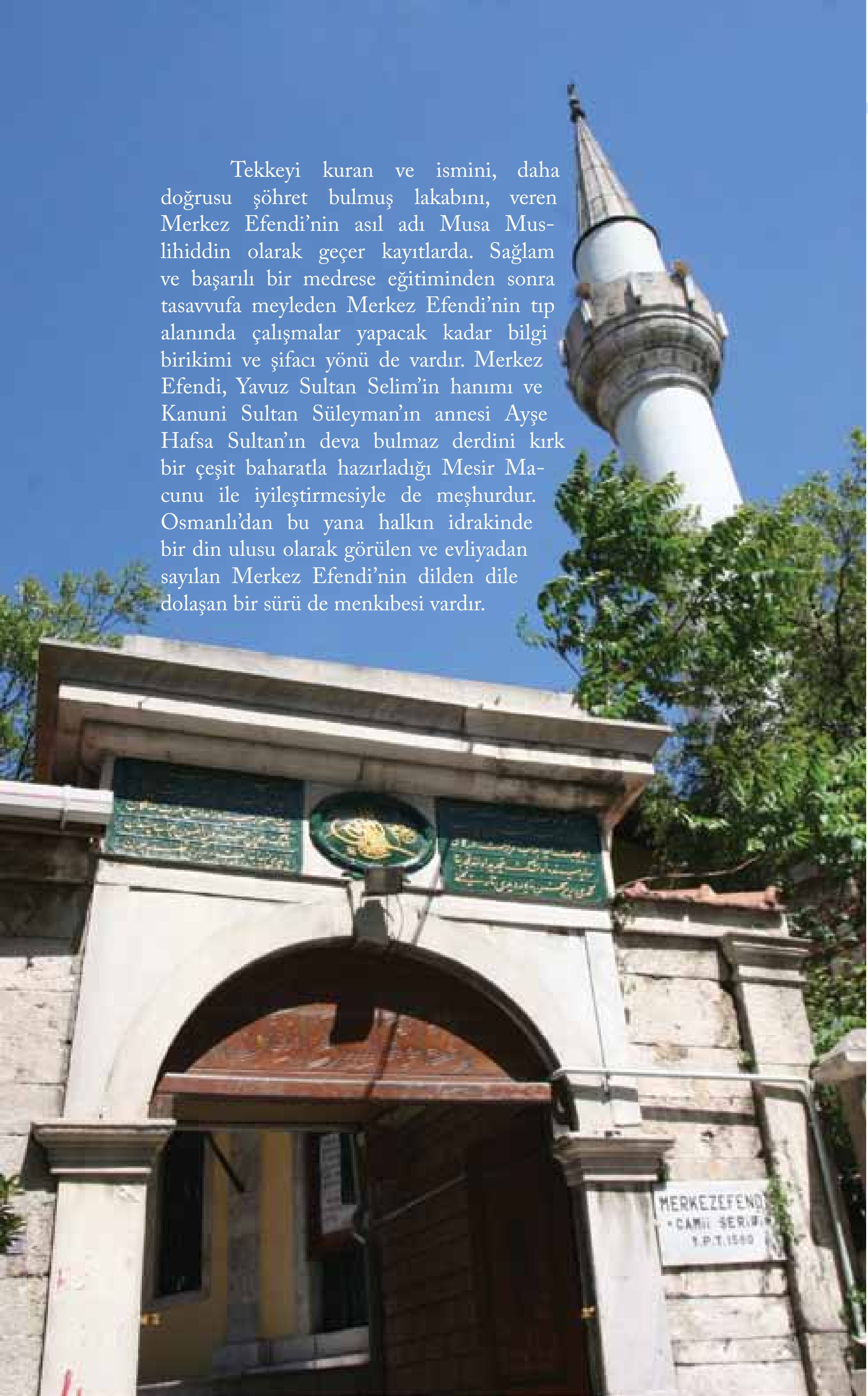
Günümüzde mezarlığıyla tanınan semt, daha çok Anadolu'dan İstanbul'a göç eden kitlenin tercih ettiği bir yerleşim yeri haline gelmiştir. Semtin doğusunu kaplayan mezarlıklardan batıya doğru yöneldiğimizde iskân alanıyla karşılaşırız. Kuzeyde, Mevlanakapı Caddesi üzerinde meslek liseleri, kuzeybatı köşesinde de, E-5 karayolunun kenarında Vatan Bilgisayar ve bir zamanların meşhur ama şu an var olmayan Özel Tercüman Lisesi'nin, ilginç mimariye sahip binası bulunmaktadır. Balıklı Ermeni Mezarlığının kuzeyinde kalan merkez yerleşim alanının ızgara planlı olması bu bölgedeki yerleşimin yeni yeni teşekkül ettiğini gösteriyor bize.

MERKEZ EFENDİ CAMİİ ve TEKKESİ

Zeytinburnu ilçesinde, Topkapı civarında, Osmanlı zamanındaki adı "Mevlevîhane Yenikapısı" olan Mevlanakapı'nın dışında, Merkezefendi Mahallesi'nde, Merkezefendi Caddesi üzerinde yer alır.

Kayıtlarda resmi banisi Kanuni Sultan Süleyman'ın kız kardeşi ve Yavuz Sultan Selim'in kızı Şah Sultan olarak geçse de mütevazı bir zaviye niteliğinde tasarlanan tekkenin ilk inşası, esa sen Merkez Efendi ve muhiplerinin elleriyle olmuştur. Olsa olsa Şah Sultan'ın tekkeye yeni binalar eklettirerek genişlettirmesi söz konusu olabilir. Bu genişletme ve yenileme çalışmalarının da cami-tevhidhaneyi yenileyen ve bir de yeni hamam inşa eden Mimar Koca Sinan tarafından yapıldığı yine kayıtlardan anlaşılıyor. Böylece, öncesinde nasıl bir tasarıma sahip olduğu pek bilinmeyen Merkezefendi Tekkesi cami-tevhidhane, çilehane, derviş hücreleri, selamlık, harem, mutfak, taamhane, türbe, hazire ve hamamın da eklenmesiyle birlikte tam teşekküllü bir tarikat merkezi haline dönüşmüştür denilebilir.

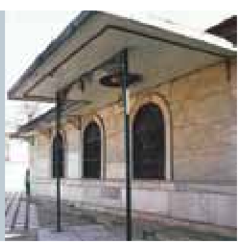
Tekkeyi kuran ve ismini, daha doğrusu şöhret bulmuş lakabını, veren Merkez Efendi'nin asıl adı Musa Muslihiddin olarak geçer kayıtlarda. Sağlam ve başarılı bir medrese eğitiminden sonra tasavvufa meyleden Merkez Efendi'nin tıp alanında çalışmalar yapacak kadar bilgi birikimi ve şifacı yönü de vardır. Merkez Efendi, Yavuz Sultan Selim'in hanımı ve Kanuni Sultan Süleyman'ın annesi Ayşe Hafsa Sultan'ın deva bulmaz derdini kırk bir çeşit baharatla hazırladığı Mesir Macunu ile iyileştirmesiyle de meşhurdur. Osmanlı'dan bu yana halkın idrakinde bir din ulusu olarak görülen ve evliyadan sayılan Merkez Efendi'nin dilden dile dolaşan bir sürü de menkıbesi vardır.

Sünbülîliğin kurucusu olan Şeyh Yusuf Sinan Efendi'nin (Sünbül Efendi) halifesi olmakla da tanınan Merkez Efendi hakkında birbiriyle çelişen epeyce bir kaynak olsa da genel kabul, Sünbül Efendi'ye kapılandığı, damadı ve halifesi olduktan sonra Halvetî şeyhlerinden Sevindik Şücaeddin Efendi'nin Fatih'teki tekkesinde postnişinlik yaptığı yönündedir. Bir müddet daha Fatih'te ikamet eden Merkez Efendi, daha sonra başında bulunduğu tekkeyi Halvetîliğin töresi gereği meskûn mahalden mümkün mertebe uzakta, sur dışında bugünkü yerinde münzevi ve mütevazı tekkeyi kurarak taşır.

Kendi devrinde ahalinin muhabbetini ve teveccühünü kazanmış olan Merkez Efendi, vefatından sonra da unutulmamış, kendi eliyle yaptığı tekkesine gömüldüğünde de ziyaretçisi eksik olmamıştır. Merkez Efendi'ye gösterilen bu hürmet tekkenin de önem kazanmasına vesile olmuştur. Hatta kendi terminolojisinde söylenecek olursa, bir pir makamı yahut bir asitane olmamasına rağmen ve asıl pir makamının ve asitanenin Sünbül Efendi Tekkesi olmasına rağmen, bağlı bulunduğu Sünbülîliğin, deyim yerindeyse, en mühim ikinci merkezi haline gelmiş ve öyle de muamele görmüştür yıllarca. Merkezefendi Tekkesi ya da Camii, bu gün hala İstanbul'un en muteber dini ziyaret mekânları arasındaki müstesna yerini korumaya devam ediyor.

Kendi devrinde ahalinin muhabbetini ve teveccühünü kazanmış olan Merkez Efendi, vefatından sonra da unutulmamış, kendi eliyle yaptığı tekkesine gömüldüğünde de ziyaretçisi eksik olmamıştır.

MERKEZEFENDİ TÜRBESİ

Avlunun içerisinde türbe duvarına iliştirilmiş mermer bir levha var. Büyük harflerle, Latin alfabesiyle ve Türkçe olarak şöyle yazılmış: "Kanuni Sultan Süleyman ile harbe girmiş gazilerden ve zamanın en ileri hekimlerinden Musa Muslihiddin Merkez Efendi, Halvetî tarikatının Sünbülî kolunu kuran din ve tasavvuf âlimlerinin emsalsizlerinden Koca Mustafa Paşa Tekkesi Şeyhi Sünbül Sinan Efendinin Halifesi, büyük mürşidin vefatı ile yerine şeyh olmuştur. 868-959 Hicri, Rebiül Ahir, 17 Perşembe."

Kare planlı olan türbede, Merkez Efendi aile fertlerinin yanı sıra tekkede postnişinlik yapmış olan bir kaç şeyhin sandukası daha var. Merkez Efendi'nin vefatından sonra kabrinin üzerine, yine Şah Sultan tarafından yaptırıldığı sanılan türbenin ilk yapıldığı zamanki halinde kalamadığı, II. Mahmut döneminde duvar hizaları aynen korunarak yeniden yapıldığı biliniyor. Burası İstanbul'un en fazla ziyaretçisi olan türbelerinden biridir. Özellikle kandil gecelerinde ve Ramazan ayında, yoğun bir alakaya şahit olunur.

Türbe kapısından çıkıp sağa döndüğümüzde köşe duvarına yerleştirilmiş tepesinde Sünbüli tarikatının simgesi "Sünbülî Tacı"nın oturtulduğu küçük bir kuzu çeşmesi göze çarpar. Barok üslupla yapılmış ve hala kullanımda olan çeşmenin özgün lülesi bulunmakla beraber suyu için harici bir kaynaktan hat çekilip musluk döşenmiş.

MERKEZEFENDİ ÇİLEHANESİ

Çeşmeyi sağda bırakıp ilerlenildiğinde çilehaneye ulaşılır. Çilehanenin, Merkez Efendi zamanında da erbain çıkarmak için kullanıldığı söyleniyor. Zemini avludan yedi metre kadar aşağıda olan çilehaneye türbenin hemen arkasından on beş - yirmi basamaklı bir merdivenle iniliyor. Burası otuz metrekarelik bir kuyu üzerine oturtulmuş küçük bir kapısı ve penceresi dışında hiçbir donanımı olmayan bir barakadır esasen. Bununla birlikte mevcut diğer çilehanelere nazaran epeyce de ferahtır. Barakayı kırmızı balıkların yüzdüğü havuz çevresini dolanan dar bir yol kuşatır. Havuzdaki suyun ayazma (Hıristiyanların inanışına göre kutsal kabul edilen şifalı su) olduğuna inanılıyor.

Genelde bir tekkede olması gereken mutfak, taamhane yani yemekhane, derviş hücreleri, selamlık ve hünkar köşkü gibi müştemilata ait herhangi bir ize burada rastlanmıyor. Bugün avlu içerisinde kalan tekke haziresi büyük mezarlıkla birleşmiş durumda. Bu hazirede birçok meşhur simanın da mezarı yer alıyor. Bunların başında Şeyh Kenan Rıfai ve onun ardıllarından olan meşhur yazar Samiha Ayverdi, kardeşi mimar ve sanat tarihçisi Ekrem Hakkı Ayverdi geliyor.

Tekke ve zaviyelerin 1925 senesinde kapatılmasını izleyen dönemde cami-tevhidhanesi, sadece cami olarak kullanılmaya devam etmiş olan tekke, 1965 senesinde bir onarım daha geçirmiştir. Bu günkü görünümünü ise son yıllarda bir kez daha yapılan restorasyon çalışmaları neticesinde kazanmıştır.

MERKEZEFENDİ ÇEŞMESİ
Tekkenin cümle kapısından girmeden evvel, kapının sağında küçük bir çeşme karşılıyor ziyaretçiyi. Büyük Merkezefendi Mezarlığı'yla birleşen ve tekke haziresinin duvarına gömülmüş olan bu küçümen çeşme bir ayna taşı ve pek de derin olmayan bir tekneden ibaret. Çeşme şu an faal değil ve lülesi de sökülmüş durumda. Vaktiyle tekkenin Mimar Sinan tarafından yenilendiği devre ait bir çeşmenin varlığından söz ediliyordu. Fakat bu çeşmenin o çeşme olmadığı biliniyor. Zira üzerinde iki mısralık ebced hesabıyla düşülmüş tarihinden de anlaşılacağı üzere bu çeşmenin yapılış tarihi, Hicrî 1227 / Miladî 1812 tarihini göstermektedir.

MERKEZEFENDİ CÜMLE KAPISI

Kapı, kesme küfeki taşından örülmüş. Dış yüzü mermer kaplı, kilit taşı çıkıntılı ve yuvarlak kemeri yanlarından pilastlarla kuşatılmış. Kilit taşının üzerinde iki kitabe ve iki kitabenin ortasında bir tane tuğra yer alıyor. Tuğranın sahibi Sultan II. Mahmut. Tuğrada meşhur hattat Mustafa Rakım Efendi'nin imzası var. Kitabelerde de yazılı olduğuna göre, Merkezefendi Tekkesi, 1836 yılında II. Mahmut tarafından yenilenmiş. Kitabede yer alan manzum metnin sahibi Ahmed Sadık Ziver Paşa, ta'lik hattıyla yazılmış bu kitabeyi yazansa Hattat Yesarîzade Mustafa İzzet Efendi.

Bugün caminin haremi (iç kısmı) olarak işlev gören bölümü, esasen tekkenin tevhidhanesidir. Dikdörtgen planlı ve on yedi metreye on altı metre ölçeğindeki bu alan kâgir, üstleri sıvalı duvarlarla, moloz, taş ve tuğlayla örülüdür. Malzemesi kesme küfeki taşıdır. Fevkani bir müezzin mahfili ve ayrıca bayanlar için üst katta da bir bölümü var.

MERKEZEFENDİ KONAĞI

Yeniden restore edilen Merkezefendi Konağı

Cümle kapısından gerisin geri çıkıldığında karşımıza, zemin ve çatıyla beraber hesaplanırsa dört katlı ahşap bir konak çıkar. Burası tekkenin haremi imiş bir zamanlar. Teknik olarak kâgir bir bodruma oturan iki esas kat ve bir çatıdan oluşan bu konağın planı orta sofalı denebilecek tiptedir. Cephelerinde çıkmaları olan ve dikey dikdörtgen kafesli pencerelere sahip bu bina 1970'lere kadar tekkenin son şeyhi olarak kabul gören Nurullah Efendi tarafından mesken olarak kullanılmış.

Kimi kaynaklarda on dokuzuncu yüzyılın ikinci yarısı içinde muhtemelen tekkenin selamlık, derviş hücreleri, mutfak, taamhane gibi kısımları restore edilirken konağın tamamı yıktırılıp yeni baştan yapıldığı belirtiliyor. O zamandan sonra da konak birtakım tamiratlar görmüştür. Ne var ki günümüze zedelenmiş bir biçimde aktarılan bu konak, şimdi bir kez daha restore edilmiş olarak bu sefer de kapı önündeki tabeladan da anlaşılacağı üzere Türk Dünyası Belediyeler Birliği'ne ev sahipliği yapıyor.

MERKEZEFENDİ HAMAMI

Giriş kapısına göre sağda kalan hücreyi, kapısının üstündeki mermer kitabeden öğrendiğimize göre, zaman zaman Merkez Efendi'nin de kullandığı olmuş. Özellikle hummalılara iyi geldiği söylenen hamamın şifalı suyunu da tekkesini kurarken zaten Merkez Efendi'nin bizzat kendisinin keşfettiği söylenir.

Darülkurra'dan çıkıp Merkezefendi Caddesi üzerinde güneye doğru yürüyoruz. Cadde, birkaç sene evvel yenilenmiş ve küçük küp şeklinde Arnavut kaldırımlarıyla döşenmiş. Biraz daha ilerleyince sağda, Hamam Çıkmazı Sokağı'nın köşesinde 1965'lerden beri var olan, babadan oğula kalmış gecekondudan bozma bir mahalle bakkalı bulunuyor. Onun az ötesinde de yine aynı tarihlerden kalma olduğu tahmin edilen Son Durak Kıraathanesi ismiyle bir mahalle kahvesi göze çarpıyor.

Bakkal ve kahveyi geçince sağda Merkezefendi Tekkesi'ne ait olan hamamla karşılaşılır. Şu anda restorasyon aşamasında olan hamam, ufak boyutlarda tutulmuş tek bir hamam görünümünde olmakla beraber başlangıçta Çifte Hamam olarak yaptırılmış. Ne yazık ki kadınlar için ayrılan kısmının özgün haliyle bu güne ulaşması mümkün olmamıştır.

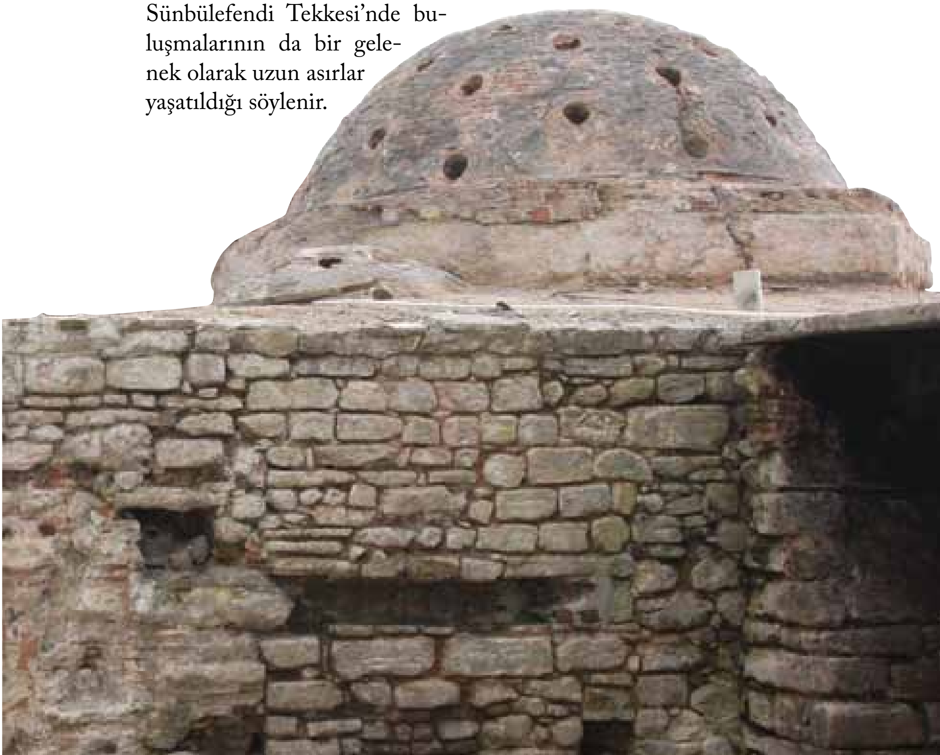
İstanbul'da pek rastlanmadığı söylenen bir özelliği de vardır hamamın: "Dolaplı" dedikleri türden bir kuyuya sahiptir. Merkezefendi Külliyesi'nin bir parçası olarak inşa edilmiş olan hamam, bir Mimar Sinan eseridir.

Erkekler tarafının soyunmalık kısmının dışında geçirdiği tamirlerden ucuz kurtulan ve özgün halini korumayı başaran hamam 1960'larda da bir tadilat görür. Uzmanınca ahşap karkas sisteminde tasarlanmış olduğu söylenen soyunmalık kısmının daha önce on dokuzuncu yüzyılda da yenilendiği biliniyor.

Erkekler kısmı sıcaklığının, Selçuklulardan bu yana hamam mimarisinde bir gelenek halini aldığını söyleyebileceğimiz bir şekilde, eyvanlı ve halvet hücrelerinin köşelere yerleştirilmesi suretiyle tasarlanmış olduğu görülüyor Küçük kubbelerle örtülü, iki parçalı ılıklık ve dört halvetli bir sıcaklığa sahip olan bu hamamın girişinin sağında tıraşlık, hemen onun yanında da tuvaleti yer alıyor.

Bunun yanı sıra, Muharrem ayının onuncu sabahında İstanbul'da meskûn bütün Sünbülî şeyhlerinin, ama illa ki namazdan evvel, Merkezefendi Hamamı'nda toplandıkları, burada tarikat adabı mucibince topluca yıkanıp bayramlık libaslarıyla tekkenin cami-tevhidhanesinde sabah namazını eda ettikleri rivayet edilir. Daha sonra da kafile halinde hem yürüyüp hem de Kerbela şehitlerine mersiyeler okuyarak Sünbilîliğin merkezi olan ve öğle namazını müteakip büyük bir aşure cemiyetinin düzenlendiği Sünbülefendi Tekkesi'nde buluşmalarının da bir gelenek olarak uzun asırlar yaşatıldığı söylenir.

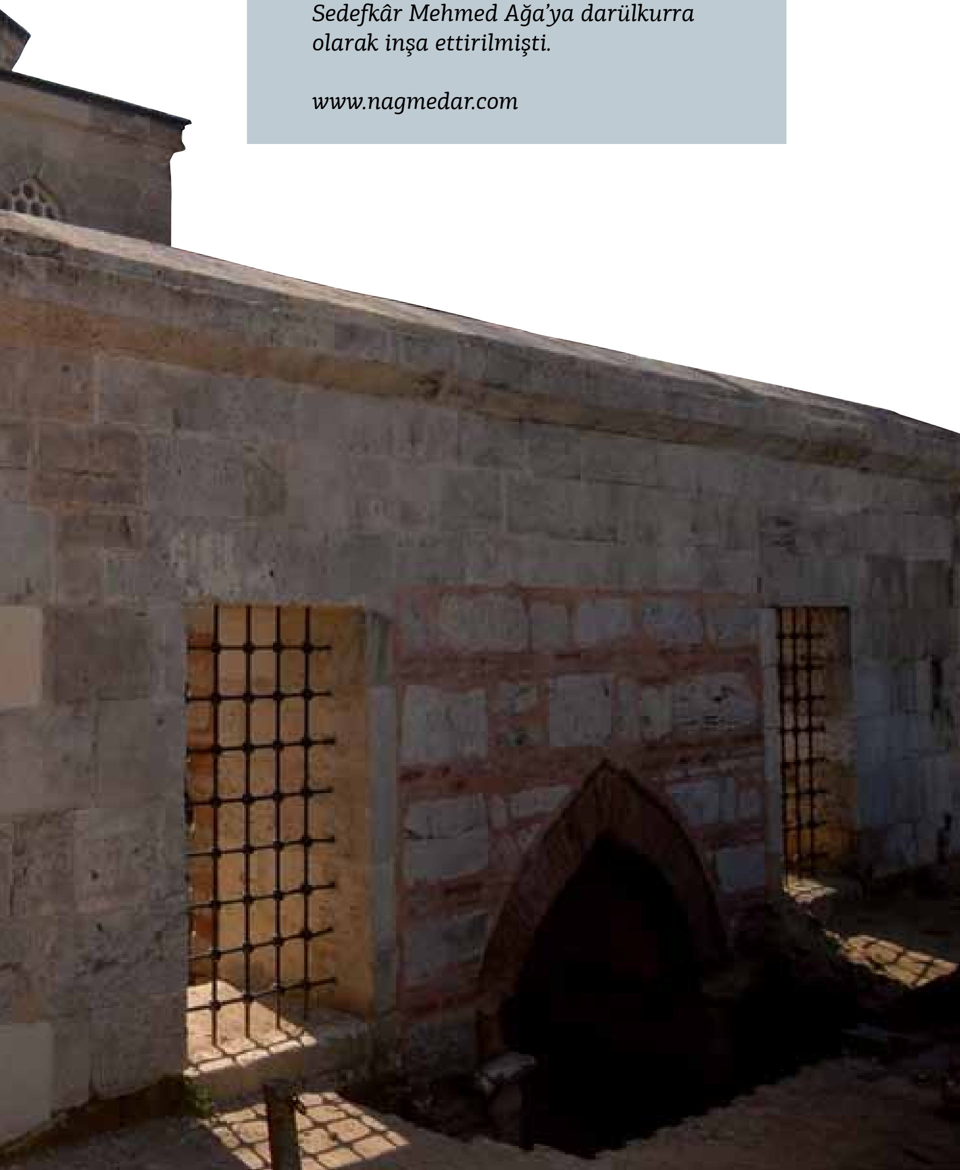

ABDÜLBAKİ PAŞA KÜTÜPHANESİ

"Abdülbaki Paşa Kütüphanesi, Defterdar Abdülbaki Paşa tarafından Sedefkâr Mehmed Ağa'ya darülkurra olarak inşa ettirilmişti.

www.nagmedar.com

Cümle kapısından çıkıp sağa dönüldüğünde darülkurra (Kur'an-ı Kerim eğitimi verilen yer) ile karşılaşılır. İçeri girdiğimizde biri büyük ikisi küçük toplamda üç mezarla karşılaşıyoruz. Büyük mezarın sahibi darülkurranın banisi de olan, bir dönem Maraş valiliği ve üç padişah döneminde üç ayrı kere de defterdarlık yapmış Defterdar Abbulbaki Paşadır. Diğer iki küçük mezardan birisiyse Sultan Ahmet Cami Kürsü Şeyhi Mehmet Eşref Efendi'ye aittir. Rivayete göre darülkurrayı kendisine türbe olarak yapmayı planlayan Abdülbaki Paşa, çok şatafatlı olduğunu görünce darülkurraya dönüştürmüş. Lakin burasının hali hazırda darülkurra olarak düzenlendiği bilgisi rivayetin geçersizliğini gösteriyor. Abdülbaki Paşa tarafından Sedefkâr Mehmed Ağa'ya inşa ettirilmiş olan darülkurranın inşa tarihi, girişin üzerindeki mermer levhadaki tarihe bakacak olursak, Hicri 1017 / Miladi 1608'dir.

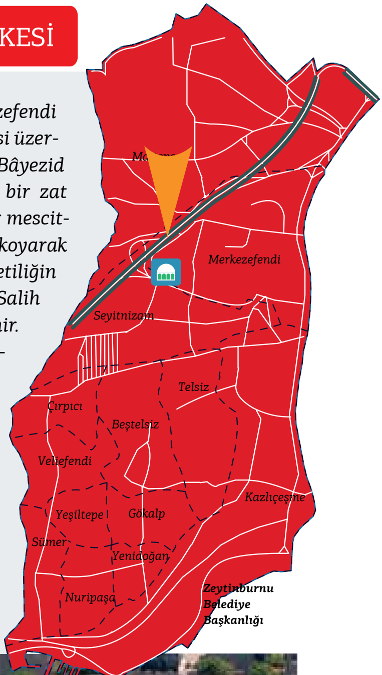

Bir dönem sıbyan mektebi, daha sonra depo olarak kullanılan eser, 1970'li yıllarda Abdülbaki Paşa Çocuk Kütüphanesi olarak da faaliyet gösterir. Daha sonra kaderine terk edilen yapı, 2007 Haziran ayında İstanbul Valiliği'nden alınan fon ile aslına uygun olarak Zeytinburnu Belediyesi tarafından restore edilir. İlçedeki kültür aktivitelerinde kullanılmak amacıyla "Nağmedar" ismiyle hizmete açılan bina, şimdilerde çay içilip birtakım kültürel yayınların okunabileceği nezih bir mekân haline gelmiştir.

Klasik Osmanlı üslubunu yansıtan kare planlı ve kubbeli bir biçime sahip olan yapının duvarları kesme küfeki taşıyla örülmüştür. Kuzey duvarının eksenindeki basık kemerli kapısıyla alt sırayı oluşturan dikdörtgen pencereleri mermer sövelerle çevrilidir.

HACI MAHMUT AĞA TEKKESİ

Zeytinburnu'nda, Merkezefendi Mahallesi'nin Mevlevîhane Caddesi üzerinde inşa edilen yapı aslında II. Bâyezid döneminde Hacı Mahmud isimli bir zat tarafından inşa ettirilmiş olan bir mescittir. Burayı 1874 senesinde şeyhlik koyarak tekkeye dönüştürenin ise Halvetiliğin Şabanî kolundan olan Şeyh Salih Salâheddin Efendi olduğu söylenir. Kendisi aynı zamanda ve hâliyle bu tekkenin kurucusu ve ilk potnişinidir. Tekke ve zaviyelerin kapatılmasıyla birlikte, 1925 senesinde tekke olarak faaliyeti sona eren Hacı Mahmud Ağa Tekkesi, zaman içinde tahribata uğramıştır, tekke Zeytinburnu Belediyesi tarafından tekrar restore edilmektedir.

Merkez Efendi Camii çevresi

YENİKAPI MEVLEVİHANESİ

Burada bahsi geçen Yenikapı'nın Langa dolaylarında bulunan ve Marmara Surları'ndan dışarıya açılan Yenikapı olmadığını belirtmek lazım. Buradaki kapı, mevlevîhanenin kuruluşu akabinde Bâb-ı Mevlevîhane, Mevlevîhane Yenikapısı olarak söylenen ve zamanla İstanbulluların ağzında yuvarlana yuvarlana adı kısaca Mevlanakapı'ya dönüşmüş olan kapıdır.

Medeniyetler İttifakı Enstitüsü
Merkezefendi Mh. Mevlevihane Cd.
Yenikapı Mevlevihanesi No:25
Telefon: (0212)582 81 50

Mevlevîhane Caddesi üzerinden, Yenikapı Mevlevîhanesi'ne doğru gidişte sağda görülen türbe Salih Ahmed Dede'ye aittir. Ampir üslupta yapılmış olduğu söylenen bu açık türbe Mevlevîhane'den biraz uzağa düşmüş. Türbeyi geçer geçmez hemen sağa dönen cadde, Merkezefendi Külliyesi'ne de giden Merkezefendi Caddesi'dir. Ondan sonra devam edildiğinde yüz metre kadar ilerde mevlevîhanenin "hâmûşân" diye adlandırılan haziresi görülür. Hâmûşân, suskunlar demek olup mevlevîlerin vefat eden yoldaşlarına kendi ıstılahlarında verdikleri manidar bir unvandır.

Tarihi İstanbul surlarının dışında, Zeytinburnu sınırları içerisindeki Merkezefendi Mahallesi içinden geçen Mevlevîhane Caddesi üzerinde yer alan Yenikapı Mevlevîhanesi'nin içinde bulunduğu bölgenin kısm-ı azamı bugün büyük bir mezarlık alanı ile kaplanmış durumda. Bizans devrinde "Rhesiun" diye anıldığı söylenen bu geniş alan, Osmanlı zamanında ise bir müddet Yenikapı ya da Bâb-ı Cedid isimleriyle anılmış.

Lakin burada bahsi geçen Yenikapı'nın Langa dolaylarında bulunan ve Marmara Surları'ndan dışarıya açılan Yenikapı olmadığını belirtmek lazım. Buradaki kapı, mevlevîhanenin kuruluşu akabinde Bâb-ı Mevlevîhane, Mevlevîhane Yenikapısı olarak söylenen ve zamanla İstanbulluların ağzında yuvarlana yuvarlana adı kısaca Mevlanakapı'ya dönüşmüş olan kapıdır.

Bu kapıdan çıkan ve bahsettiğimiz bölge ile Suriçi İstanbul'unun irtibatını sağlayan yolun üzerinde bulunması hasebiyle yeni mevlevîhanenin adı da "Yenikapı Mevlevîhanesi" ya da "Mevlevîhane der Bâb-ı Cedid" olarak geçmiş kayıtlara. Kısacası, mevlevîhane adını kapıya, kapı ise, dönüşmüş adını, mevlevîhanenin varlığına borçludur.

Galata Mevlevîhanesi'nden sonra ikinci namlı büyük mevlevî tekkesi olarak kabul edilen Yenikapı Mevlevîhanesi, kuruluşundan hemen sonra İstanbul ve civarı mevlevîlerinin sıkça devam ettiği bir rağbet odağı haline gelmiştir. Tam teşekküllü bir külliye sayılabilecek niteliklere sahip olması da kısa zamanda âsitane olarak hüsnü kabul görmesine vesile olmuştur.

Dikkat edilirse Galata ve Yenikapı gibi büyük kabul edilen iki mevlevîhane de Şehr-i İstanbul'un resmi sınırının dışında kurulmuş. Tekkenin böyle uzaklarda yapılmasının sebebini tarikat töresinde çokça kabul gören bir uygulamaya bağlayanlar da var. Zaten Marmara'dan Haliç'e değin uzanan bu bölge, yoğun ikamet mekânlarından uzaklığıyla her zaman İstanbul ve civarı derviş zümrelerinin tercih ettikleri bir saha olmuştur.

Osmanlı'da öteden beri devlet ricalinin çoğunun mevlevîliğe intisap etmesi bir gelenektir. Bu ricalden hali vakti müsait olanlar da kendi şahsi himmet ve gayretleriyle bir mevlevî tekkesinin kurulmasına her daim ön ayak olmuşlardır. Bir nevi Galata Mevlevîhanesi'nin devamı gibi görülen Yenikapı Mevlevîhanesi de işte böyle bir gayret neticesinde, on altıncı yüzyılın sonlarında Yeniçeri Başhalifesi, Kocabektaş lakaplı Mehmet Malkoç Efendi tarafından kurulmuş mevlevî tekkelerinden biridir.

Merkezefendi Tekkesi'ne oldukça yakın olan bu yeni tekkenin küşat merasiminin, aralarında başta devrin Sadrazamı Mahmut Paşa ve Yeniçeri Ağası Tırnakçı Hasan Ağa ile üst düzey devlet adamları ve tarikat şeyhlerinin olduğu, yüksek seviyede iştirak edilen bir törenle gerçekleştirildiği kayıtlarla sabittir.

Kesin tesis tarihi miladi 1597 senesi olarak gösterilen tekkenin banisi diyebileceğimiz Mehmet Malkoç Efendi hakkında pek fazla bilgi olmamakla birlikte, babasının Sultan III. Mehmet devri devlet adamlarından İskender Ağa olduğu biliniyor.

Yenikapı Mevlevîhanesi kuruluşundan bu yana özellikle

kültür ve sanata hayatımızda müstesna yerler kazanmış birçok tarihi simayı da ağırlamıştır bünyesinde. Örneğin, Türk musikisinin mühim isimlerinden Buhurizade Mustafa Itrî bunlardan birisidir.

Mevlevîhanenin ehemmiyetli misafirleri arasında günümüzde de tanınan iki müstesna sima daha vardır. Bunlardan birisi, Ali Nutkî Dede dönemindeki büyük söz ustalarından Şeyh Galib, diğeri ise Hamamîzade İsmail Dede Efendidir.

Epeyce geniş bir sahaya yayılmış olan Yenikapı Mevlevîhanesi'ni iki bölüme ayırarak incelemek gerekir. Bu bölümlerden ufak olanı hünkâr girişi, kütüphane ve muvakkithane arasında kalan yerdir. Büyük olanıysa Mevlevî Tekkesi Sokağı'nın batısında kalan yerdir. Böyle düzenlenerek iki ayrı biçimde tüm mevlevîhaneyi gediksiz gezebilmek mümkündür.

Hamuşan ile alanın kuzeydoğu köşesinde, cadde ile sokağın kavşağında semahane-türbe binasına bağlı olan hünkâr girişi bulunur.

Hünkâr kapısından girildiğinde güneye doğru, Mevlevî Tekkesi Sokağı boyunca avlu duvarı devam eder. Aynı kapıdan batı yönüne doğru gidildiği vakitse Abdurrahman Nafiz Paşa Kütüphanesi ve Türbesi, bunun da ilerisinde sırasıyla hazirenin ufak bir bölümünü sınırlayan parmaklık, muvakkithane, cümle kapısı, sebil, pencereli kısa bir duvar ve hücreleri içeren yapı sıralanır.

Hünkâr kapısından girip yüründüğünde karşılaşılan ilk yapı Abdurrahman Nafiz Paşa Kütüphanesi'dir. Kütüphane Abdurrahman Nafiz Paşa tarafından yaptırılmış dikdörtgen bir yapıdır. Mevlevîhane Caddesi'ne dönüp de Abdurrahman Nafiz Paşa Kütüphanesi'ni geçtikten sonra bu sefer de Abdurrahman Nafiz Paşa Türbesi'yle karşılaşılır.

Mevlevîhane'ye cümle kapısından girildiğindeyse hemen sağ tarafta, bir sebil, sebilin az ilerisindeyse bir kuyu mevcut. Bahsini ettiğimiz Abdurrahman Nafiz Paşa Kütüphanesi ve Türbesi ise epey solumuzda, hâmûşânın arkasında, solda kalır.

Cümle kapısından girip de ana avlu içinde yürüdüğümüzde sağ tarafta sırasıyla şeyh odası, ayin-i cem odası, misafir odası yer almaktadır. Sonrasında da tekkenin ana giriş kapısı bulunmaktadır. Bu kapının hemen karşısında semâhane-türbenin girişi mevcuttur. Doğu yönünde türbeye bitişik olan semahane, batı yönünün bir kesimine ise haremle irtibatlı şerbethane bitişik durumdadır.

Mevlevihane'nin bulunduğu yerleşke, Fatih Sultan Mehmet Üniversitesi'ne ve ona bağlı Medeniyetler İttifakı Enstitüsü'ne tahsis edilmek suretiyle yeni bir yüze daha kavuşmuştur.

Semahaneye bitişik düzenli türbenin, boyutu ve nüfusu bakımından İstanbul'daki mevlevîhaneler içindeki en büyük ve kalabalık türbe olduğu söylenir. Türbenin ilk sırasında, sandukası diğerlerinden yüksek tutulan, mevlevîhanenin ilk postnişini Kemal Ahmed Dede'nin türbesi yer alıyor. Türbenin kuzey yönünde, türbeye girilmesine olanak veren ve de altındaki sarnıçtan ötürü sarnıç odası olarak adlandırılan zemini malta taşıyla döşeli alan bulunur.

Ana avluya çıkıp da ileri doğru devam edildiğinde bu sefer de harem dairesi ile karşılaşılır. Haremde, haremin derinliğince uzanan zülvecheyn sofaları ve bunlara açılan odalar yer almakta. Zemin katta servis bölümleri, alışıldık olmayan bir hamam, hamama bağlı bir su haznesi, fırın, mutfak ve kiler bulunmaktadır. Hamamın alışılmadık olmasının nedeniyse fırınla bitişik bir biçimde yan yana olmalarıdır. Mescidi, selamlık alanlarını, matbah-ı şerifi, dedegân odalarını ve diğer yapıları- kaplayan alan ise alabildiğine geniştir ve iki katlı olan şeyh dairesi hariç hepsi de tek katlıdır.

TIBBİ BİTKİLER BAHÇESİ

Tıbbi Bitkiler Bahçesi, Merkezefendi Mahallesi'nde Merkezefendi Parkı'nın tam karşısındaki yaklaşık 14 bin metrekarelik bir saha üzerinde kurulan bahçe 2005 yılında açılmıştır.

Merkezefendi Yeniçiftlik yolu
Zeytinburnu İstanbul 34015
Tel: 0212 6644155 · 0533 2062338
www.ztbb.org

Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği ile Zeytinburnu Belediyesi'nin birlikte yola çıktıkları bir projenin ürünü olan bahçenin en önemli özelliklerinden biri de Türkiye'nin ilk tıbbi bitkiler bahçesi olması. Ayrıca bünyesinde bulundurduğu "ekili ve etiketli" olmak üzere altı yüze yakın tıbbi bitki koleksiyonuyla da ülkemizde bu alandaki en büyük bahçe olarak sayılıyor.

Açılma amaçları arasında araştırıp üretmek, tanıtmak, kullanımına özendirmek ve tıbbi bitkilerin korunup yetiştirilmesine katkı sağlamak olduğu söylenen bahçede sera, kendi jargonunda Herbarium adı verilen kurutulmuş bitki koleksiyonu, tohum bankası, bitki laboratuarı ve bitki kurutma birimi gibi bölümler de yer alıyor. Ayrıca büyük bir güneş

saati ve tabiat takviminin de yer aldığı bu bahçede bir de Sağlık Araştırma Merkezi bulunuyor. Bu merkezin görevi, yetkililerinin ifadesiyle söyleyecek olursak "yerel, geleneksel ve doğal sağlık mirasını değerlendirmek; tıbbi girişimlerin etkilerini ortaya koymak; insan ve tabiatın dengesine duyarlı, erişilebilir ve adil sağlık çözümleri sunmak üzere disiplinlerarası araştırmalara öncülük etme"nin yanında tıpta bu alandaki gelişmeleri takip ederek alternatif sağlık çözümleri sunmaktır. Sağlık Araştırmaları Merkezi ayrıca ihtisas kütüphanesi kurup, yayınlar hazırlayıp kurslar ve atölye çalışmaları yapmak suretiyle "bir referans ve danışma merkezi" olmayı da planları arasına sokmuştur.

Buna ek olarak 2010 senesi itibariyle on birincisi düzenlenen Merkezefendi Geleneksel Tıp Festivali için bu bahçe ciddi bir rol oynamaktadır. Her gün ziyarete açık olan Tıbbi Bitkiler Bahçesi, sürekli genişlemekte ve ziyaretçilerini beklemektedir.

"Tıbbi Bitkiler Bahçesi yerel, geleneksel ve doğal sağlık mirasını değerlendirmek; tıbbi girişimlerin etkilerini ortaya koymak; insan ve tabiatın dengesine duyarlı, erişilebilir ve adil sağlık çözümleri sunmak üzere disiplinlerarası araştırmalara öncülük etmektedir."

BALIKLI AYAZMASI

Hz. Meryem'e ithaf edilen, İstanbul'un en ünlü ayazmasıdır. Asıl ismi, "yaşam bağışlayan kaynak" manasına gelen Zoodohos Piyi'dir.

Asıl ismine neden olarak sunulabilecek bir rivayet vardır ki, aynı zamanda bu öykü, ayazma ve kilisenin hamisi olan I. Leon'un bu ayazmayı inşa ettirmesiyle de ilin-tilendirilir. Gençliğinde yoksul ve işsiz biri olan imparator, bir yaz günü bu civarda gezerken kör bir ihtiyara rastlamış. İhtiyar ondan kendisini gölgelik bir yere götür-mesini ve kendisine su içirmesini istemiş. Yakınlarda gölgelik bir yer ya da su göremeyen Leon, gökten gelen ilahi bir sesin ona yakınlarda bulu-nan bir kaynağın aktığı su birikintisini tarif etmesini müteakip, tarife uyarak ora-ya götürmüş ihtiyarı. Aynı ses, her ikisinin de yüzünü yıkadıkları takdirde ihtiya-rın göz-lerinin göreceğini, kendi-sinin de ileride im-parator olacağını söylemiş. İhtiyar yüzünü yıkar yıka-maz görmeye başlamış. Bu durum Leon'un imparator olacağına dair bir işaret olmuş. Sonrasında Leon,

1839'e ait Balıklı Ayazması Gravürü

asker olup generalliğe kadar yükselmiş. Bir ihtilal sonucu İmparator Markianos devrilince Leon da 457 senesinde Kostantinopolis patriğinin elinden tacını giymiş.

Rivayetlere bakılacak olursa, tarihi epey eskiye dayanan ayazma, Silivrikapı dışında, Merkezefendi ve Silivrikapı mezarlıkları arasından Merkezefendi'ye uzanan Kozlu - Ayazma yolu üzerindeki Balıklı dini kompleksinin içindedir.

Bizans zamanında sur dışında, şimdiki Silivri'ye giden yolla bağlantılandırıldığından Porto Selymbria diye de söylenen kapının dışında yer alıyordu. Bu kapının on beşinci yüzyılın sonlarına doğru, ayazmanın ismiyle Porta Piyi diye anıldığı da biliniyor. Ayazma, beşinci yüzyılın ortalarında İmparator I. Leon zamanında inşa edilmiş olan Panayia Kilisesi'nin yakınında, şehrin dışında, yeşillik bir arazi üzerine inşa edilmiştir. Yağmalamalar ve kuşatmalar yüzünden ayazmanın pekçok kez hasar gördüğü ve bu hasarları müteakip tekrar be tekrar tamir edildiği söylenir.

Kaynaklarda II. Murad'ın orduları 8 Haziran 1422 senesinde şehri kuşattığında, padişah karargâhı olarak burasının seçildiği de rivayet ediliyor.

İstanbul'un fethinden sonra oldukça bakımsız kalır ayazma. 1727 senesinde Derkos Metropoliti Nikodimos, Balıklı Kilisesi ve Ayazması'nın ve buna bağlı şapelin kendi metropolitlik alanı içinde kalmasından ötürü, buraların iyileştirilmesi için III. Ahmed'den gereken izni alıp, bağış yoluyla topladığı parayla bu-

Merdivenli uzun bir koridorla inilebilen ayazmanın mahzeninin tavan duvarlarında kalem işi süslemeler mevcut. Sol kısmında gösterişli mermer bir ikonastasis, sağ kısmındaysa suyunun dört tane musluk aracılığıyla aktığı su teknesi vardır.

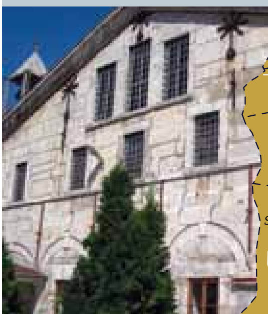
rasını güzelleştirmeye çalışır. On sekizinci yüzyılın başlarından başlayarak, havuzdaki balıklardan ötürü Müslümanların buraya taktığı isim olan Balıklı Ayazması zaman içinde ayazmanın asıl ismi haline gelir.

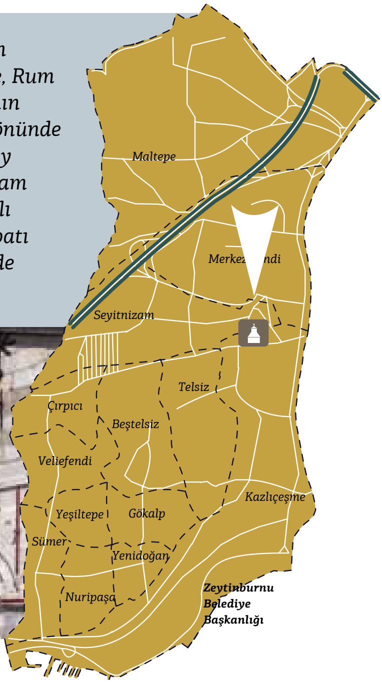

Merdivenli uzun bir koridorla inilebilen ayazmanın mahzeninin tavan duvarlarında kalem işi süslemeler mevcut. Sol kısmında gösterişli mermer bir ikonastasis, sağ kısmındaysa suyunun dört tane musluk aracılığıyla aktığı su teknesi var. Teknenin mermer korkuluklarının arkasında büyük bir havuz ve çevresinde kısa ve küt sütunlar bulunuyor.

BALIKLI RUM KİLİSESİ

Zeytinburnu ilçesinin Kazlıçeşme semtinde, Rum Ortodoks Mezarlığı'nın yanındadır. Kuzey yönünde Balıklı Caddesi, güney yönündeyse Seyitnizam Caddesi vardır. Balıklı Ayazması'nın kuzeybatı yönündeki köşesine de bitişiktir.

Zoodohos Piyi Kilisesi ya da Meryem Ana Kilisesi olarak da bilinen kilisenin resmi adı Panagia Pege Kilisesidir. Zeytinburnu ilçesinin Seyitnizam semtinde, Rum Ortodoks Mezarlığı'nın yanındadır. Kuzey yönünde Balıklı Caddesi, güney yönündeyse Seyitnizam Caddesi vardır. Balıklı Ayazması'nın kuzeybatı yönündeki köşesine de bitişiktir. Ayrıca ayazmadan kiliseye doğrudan bir geçişi de bulunuyor. Duvarları yüksek, geniş bir avlu içerisindedir. Avlunun batı tarafında birtakım din adamlarının naaşlarının bulunduğu mezarlık yer alıyor. Özellikle de İstanbul'un fethinden bu yana İstanbul'da Ortodoks cemaatinin liderliğini yapmış olan toplam iki yüz altmış sekiz patriğin yirmisinin mezarının bu kilisenin mezarlığında olduğunu söylemek gerek.

Burasıyla alakalı bilgilerin temelini, isminin de manası olan 'hayat veren kaynak' üstünde kurulduğu inancı ve bu kaynakla ilgili aktarılan mitoloji meydana getirir. R. Janis'e bakılırsa kilisenin geçmişi, tarihçi Prokopios'un kaynaklarına kadar uzanır.

İmparator I. Leon'un yaptırdığı bu kilise, I. İustinianos zamanında genişletilmiştir. On birinci yüzyıl içerisinde yaşamış olan tarihçi Kedrenos, bu değişimi 560 senesi olarak tarihler. Ayasofya'dan artan inşaat malzemelerinin kilisenin onarımında kullanıldığı da rivayetler arasındadır.

İstanbul'un başından geçen ağır depremler sonrasında 790 senesinde İmparatoriçe Eirene, 870 senesinde de I.Basileios ve onuncu yüzyıl içinde çıkan ağır yangından sonra, 924 senesinde I. Romanos Lakapenos tarafından yenilenir. Ayrıca 1422 senesindeki kuşatma sırasında II. Murad'ın Balıklı semtinde karargâh kurarak bu kilisede kaldığı söylenir. Bu sıralarda kilisenin önemini yitirdiği ve İstanbul'un fethinden sonra da yıkıldığı belirtilir. Sonrasında Balıklı Rum Kilisesi, 1726-1727 seneleri içerisinde,

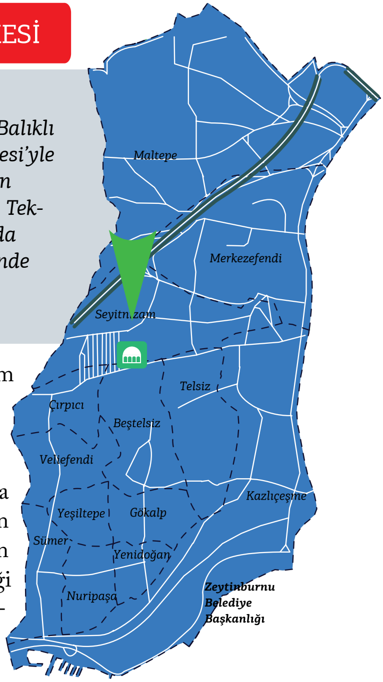
Terkos Metropoliti Nikodimos tarafından, eskisinin yerini muhafaza edecek biçiminde yeniden inşa ettirilir.

Kitabesinde yazılı olan bilgiye göreyse, Patrik I. Konstantinos zamanında 1834 senesinde eski yapının temelleri üzerine yeniden inşa ettirilir. Diğer kitabesinde ise burasının 1833 senesinde inşa edildiği, 1835 senesinde ibadete açıldığı, mimarınınsa Nikolaos Pağcıoğlu ile Marki Kalta olduğu yazıyor.

Yapının galerisine girişi ve avlunun batısına çıkışı sağlayan bir merdiven vardır, bu merdiven yapının kuzeybatısına bitişiktir ve taştan mamuldür. Kilisenin açık renkli düzgün kesme taşla yapılmış dış duvarları sıvasızdır. Kilise, çeşitli yerlerine dağıtılmış toplam yirmi dokuz pencere ile aydınlatılmaktadır.

SEYYİD NİZAM TEKKESİ

Kazlıçeşme Mahallesi'nde, Balıklı semtinde, Seyitnizam Caddesi'yle Seyitnizam - Balıklı yolunun kavşağında yer almaktadır. Tekkenin kuzeyinde ve batısında imalat atölyeleri ve güneyinde konutlar bulunmaktadır.

Kuruluş tarihi tam olarak bilinmemekle birlikte, on altıncı yüzyılın başlarına tekabül ettiği tahmin ediliyor. Tamirat nevinden başına neler geldiği pek bilinmeyen tekkenin kurucusu, ahalinin kısaca Seyyid Nizam dediği Seyyid Nizameddin Efendidir. Yavuz Sultan Selim dönemimde Bağdat'tan gelip İstanbul'a yerleşen Seyyid Nizam, ulemadan ve Nakşibendiyye tarikatı şeyhlerinden olarak bilinir ve öyle de anılır.

On dokuzuncu yüzyılın başları itibariyle tekke listelerinde tekkenin isminin geçmemesinden ötürü, tekkenin kurulan ilk şekliyle ortadan kalktığı sanılıyor. Tekke, bu güne uzanan ikinci varlığını ise 1870'li yıllardaki Harem-i Hümayun Başkatibesi Rayetşan Kalfa'nın kızı Abrunigar Kalfa tarafından yeniden inşasına borçludur.

1870 dolaylarında yeniden ihya edilen türbe-tevhidhane binasının yanısıra tekke şeyhlerinin kalabilmeleri için bir de iki katlı ahşap bina ilave edilen tekkenin sonraları giriş duvarlarının da yenilendiği söylenir.

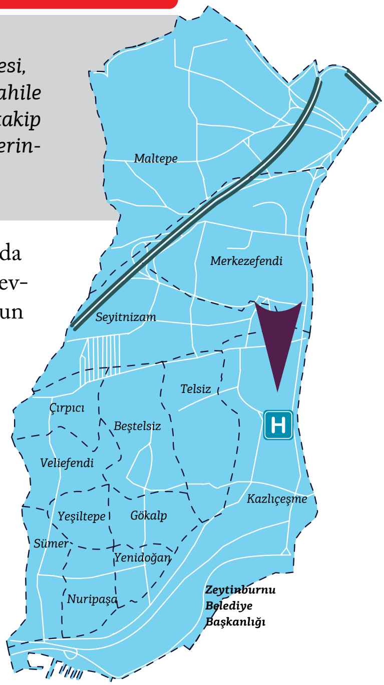
Tekkelerin kapatılması kanunundan sonra cami olarak hayatına devam eden Seyyidnizam Tekkesi'nin, 1974 senesinde avlu girişiyle çevre duvarları, tekkenin ilk haline bağlı kalınarak yeniden inşa ettirilir. Lakin orijinal mimarisiyle ilgisiz olarak ihtiyaç doğrultusunda birtakım eklemelere ve çıkarmalara da maruz kalır. Örneğin, 1980 senesinde eklenen şadırvan bunlardan birisidir. Bunun yanı sıra son yıllarda tekkenin kuzey duvarı boyunca iki katlı betonarme bir ek yapı daha inşa edilmiştir. Şimdilerde cami olarak ibadete açık olduğu gibi caminin içinde kalmış olan türbe de ziyarete kısmen açıktır.

Tekkelerin kapatılması kanunundan sonra cami olarak hayatına devam eden Seyyid Nizam Tekkesi'nin, 1974 senesinde avlu girişiyle çevre duvarları, tekkenin ilk haline bağlı kalınarak yeniden inşa ettirilir.

BALIKLI VAKFI RUM HASTANESİ

Balıklı Vakfı Rum Hastanesi, Topkapı istikametinden sahile doğru İstanbul surlarını takip ederken 10.yıl caddesi üzerindedir.

Yedikule'de, sur dışında kurulmuş olan hastane daha evvel gayrimüslim nüfusun yoğun olarak yaşadığı Galata'da idi.

Galata Limanı'na yakın olduğundan ötürü gemilerle gelenlerin getir-diği veba gibi bulaşıcı hastalıklar nedeniyle bir zaman sonra hastanenin sur dışına nakledilmesine karar verilmiştir. Günümüzde hastanenin bulunduğu Yedikule'de Küçükbalıklı adıyla bilinen bölgedeki arazi, Froso isminde saraylı bir cariye tarafından satın alınarak hastaneye tahsis edilmiştir. Hastane 1753 senesinde hizmete girmiştir.

Hastane arşivinde rastlanılan kayıtlara bakarsak; 1884'te akıl hastalarının tedavisine tahsis edilen binalar yaptırılmıştır. 1887 senesinde yeni bir hastane binası, 1888 senesinde idare binası eklenmiştir. 1909 senesinde göz hastalıkları için yeni bir servis açılmıştır. 1912 senesinde üç katlı iç hastalıkları binası, 1916 senesindeyse tüberkülozlu hastalar için yeni binalar, eczane ve yeni bir iç hastalıkları dairesi inşâ edilmiştir.

Bugün hastane dahiliye, hariciye, genel cerrahi, sinir ve ruh hastalıkları, kadın hastalıkları ve doğum kontrolü, üroloji, ortopedi, kulak-burun-boğaz, çocuk sağlığı ve hastalıkları, cilt hastalıkları, göz hastalıkları bölümlerinde hala hizmet vermeye devam ediyor. Bunun yanı sıra hastaneye bağlı huzurevinde de, yaşlılara hizmet ediliyor. Vakıf hastanesi olmasından ötürü tedavilerin çoğu ihtiyaç sahipleri için ücretsiz yapılıyor.

KAZLIÇEŞME

Kazlıçeşme, doğuda Yedikule surlarından başlar ve batıda Zeytinburnu İstasyonu'nun doğu yönündeki Zeytinburnu belediye binası arasında kalırken, kuzeyinden Sirkeci-Halkalı Demiryolu geçer.

Bu semt, çok değil 10-15 sene evvel İstanbul dericiliğinin odak noktası olarak biliniyordu, halk arasında da zaten tabakhaneler semti olarak söylenirdi.

Semte ismini merkezinde bulunan çeşme, çeşmeye ise üzerindeki kazı andıran kabartma kuş deseni vermiştir. Çeşme, dış mekânda serbest, tek cepheli, kanatsız, tek musluklu, küp gövdeli, kesme taştan klâsik üslupta yapılmış bir çeşmedir. Kitabesinin altında, kare bir çerçevenin içinde alçak kabartma şeklinde stilize işlenmiş bir kaz resmi bulunan çeşmenin suyu, efsaneye göre, beş yüz yıldan bu yana durmadan akmaktadır.

Söylenceye bakılırsa, fetih zamanı İstanbul surlarının önünde çarpışan askerler su bulmaya çalışırken, civarda kazların uçuştuğunu görür. Bu kazları fark eden sakabaşı, yardımcılarına kazların konduğu noktaya gitmelerini söyler. Kazların konduğu alana giden askerler orada bir suyun aktığını görürler. Bunun anısına yaptıkları çeşmeye kaz desenli bir kabartmayı da kondurmayı unutmazlar.

Meslek gereği epeyce suya ihtiyaç duyan tabakhanelerin buraya açılmasında da sulak bir bölge olduğundan maada bünyesinde barındırdığı bolca yer altı suyunun önemli etken olduğu söylenir. Nitekim Fatih Sultan Mehmet, Yedikule Hisarı'nı inşa ettirirken, diğer yandan da bu semtte bir tabakhane kurmayı düşünmüştür ve muhtemelen buradaki doğal suyun bol olmasından mütevellit tabakhaneyi buraya kurdurmuştur. Birtakım kaynaklarda rastlanıldığı üzere, Fatih Sultan Mehmet, Yedikule Hisarı'nı inşa ettirmiş ve

Kazlıçeşme'de üç yüz altmış tane tabakhane ve otuz üç salhane inşa ettirmiştir. İstanbul'un fethinden sonraki zamana denk düşen Rumeli seferlerinde, sefere giderken ordunun ihtiyaç duyduğu deri üretiminin burada gerçekleştirildiği de kayıtlarda mevcuttur. Bunun yanı sıra Kazlıçeşme'de mumhanelerin ve kirişhanelerin de bulunduğu biliniyor.

Kazlıçeşme'deki deri fabrikaları, 1993 senesinde tamamıyla yıktırılmış ve bölgede bir düzenlemeye gidilmiştir. Yıkım sonrasında bölgede kalan en önemli tarihsel yapı da Kazlı Çeşme olmuştur. Burası hakkındaki söylence her ne kadar fetih zamanına denk düşüyorsa da, bir çeşme yapılma fikrinin fetihten çok sonraya tekabül ettiği bilinir. Hatta çeşmenin üzerinde yer alan kitabede, çeşmenin Hicrî 953 / Miladî 1537 senesinde Mehmed isimli bir kişi tarafından yaptırıldığı görülmektedir.

Yapısı çok sade olan çeşmenin her iki yanındaki yük koyma taşları günümüze değin gelmiştir. Üstünde büyük bir kaz kabartması bulunmaktadır. Suyu kesintisiz akmıştır ve hala da akmaya devam etmektedir.

Semtin çevresinden de söz edecek olursak, Kazlıçeşme Mezarlığı'nın karşısında Abay Caddesi üzerinde bir ayazma bulunur. Ayazmaya Ayia Paraskevi ismi verilmiştir. Buranın suyu hakkında suyunun özellikle göz hastalarına ve felçlilere iyi geldiğine dair söylenceler vardır.

Abay Caddesi, Yedikule'yi Kazlıçeşme'ye bağlar. Bu cadde üzerinde Yedişehitler Mezarlığı yer almaktadır. Bu mezarlıkta fetih sırasında şehit olan yedi askerin naaşı bulunur.

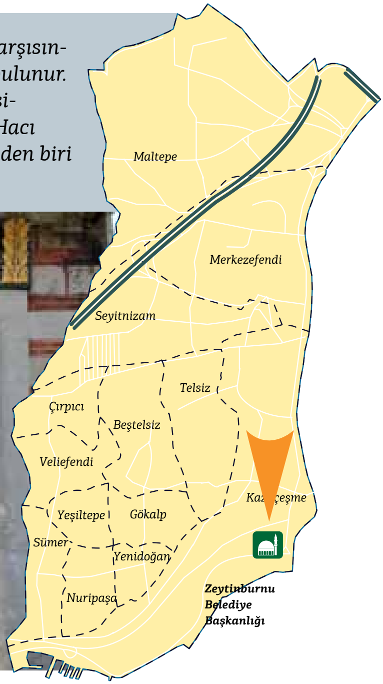
II. Mehmed'in sakabaşısı olan Ali Baba'nın türbesi, semtteki başka bir tarihi yapıdır. Ali baba'nın, fetih süresince askerlere kendi yaptığı deri kırbasıyla su taşıdığı söylenir. Asker su içtikçe bu suyun bitmemesinden dolayı da Ali Baba'ya "Derya" mahlası verilir.

KAZLIÇEŞME FATİH CAMİİ

Kazlıçeşme Mezarlığı'nın karşısındaki Zakirbaşı Sokağın'da bulunur. Bu sokaktaki Bektaşî tekkesinin önünde yatan zatınsa Hacı Bektaş-i Veli'nin halifelerinden biri olduğu söylenir.

Kazlıçeşme Camii olarak da bilinir. Kesin inşa tarihi ve kimin tarafından yaptırıldığı bilinmemekle beraber II. Mehmet'e de atfedildiğinden olsa gerek Fatih Camii olarak da anılıyor. Caminin özgün haliyle günümüze kadar gelen tek parçasının sadece minaresinin alt gövdesi olduğu tespit edilmiş. Cami ahşap çatılı ve kâgir bir binadır. II. Mahmut döneminde, 1813 senesinde yenilenen cami, 1954 senesinde derici esnafı tarafından bir kez daha temelli bir onarımdan geçirilerek ibadete açılmış. Camii hala faal durumdadır.

Kazlıçeşme Mezarlığı'nın karşısında Zakirbaşı Sokağı'nda bulunur. Bu sokaktaki Bektaşî tekkesinin önünde yatan zatınsa Hacı Bektaş-i Veli'nin halifelerinden biri olduğu söylenir. Bu yatır hakkında yeterli bilgi yoktur. Etrafı demir parmaklıklarla çevrili ve yazsız yuvarlak bir dikilitaş ile simgelenmiştir.

Tarihi yapıların çoğu Abay Caddesi ve çevresinden konumlandığından ötürü, bu yolun Kazlıçeşme'nin merkezi oldu-

ğunu düşünmek tabiidir. Örneğin çeşme, bu yolun ortasındadır. İlk yerleşme dokusuna da burada rastlanır ve deri fabrikalarının buradaki meydanda, Abay Caddesi'nin denize doğru güney tarafıyla Yedikule surlarının doğu tarafında kurulduğu bilinir.

Kazlıçeşme Meydanı'ndan Kasaplar Mescidi'ne giden Camii Şerif Sokağı üzerinde, yıllar evvel balıkçı Rumların evleri ve meyhaneleri bulunmaktaydı. Hatta bu meyhanelerden biri korunmuş ve günümüze kadar ulaşmıştır. Meyhane ile Ayia Paraskevi Ayazması arasında kalan alandaki Rumlara ait taş evler, burasının Rumlar için bir ikamet alanı olduğunu da gösteriyor ayrıca.

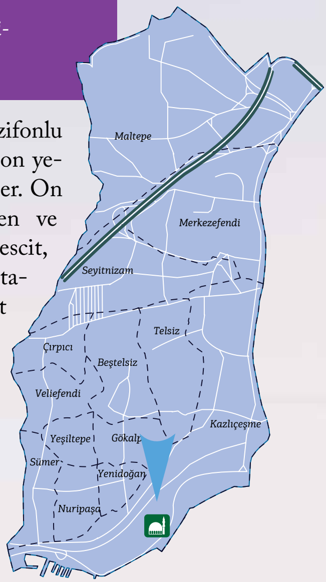
Yıllar evvel Kazlıçeşme sahilinde birçok balık türü avlanıldığı ve satıldığı rivayet edilmektedir. Bu işi yapan balıkçıların büyük bir çoğunluğuysa o vakitler Rumlardı.

Günümüzde de kısmi düzenlemelerle Kazlıçeşme semti ve çevresi, giderek kendi tarihi dokusuna daha da yaraşır bir çehreye bürünmektedir.

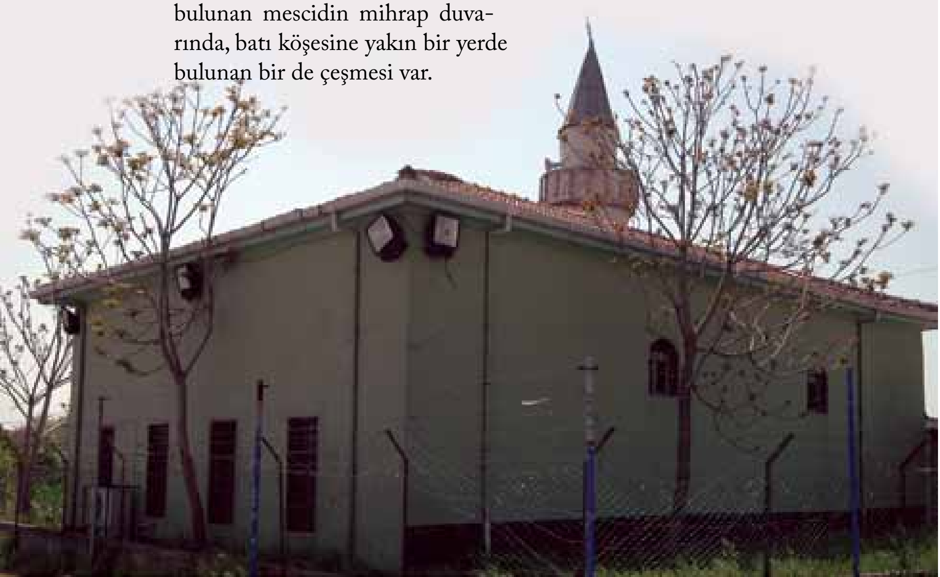
MERZİFONLU KARA MUSTAFA PAŞA MESCİDİ

Zeytinburnu-Kazlıçeşme'de, semtle ismini paylaşan çeşmenin güneyinde yer alır. Banisinin adının yanı sıra Kasaplar ve İskele Mescidi diye de anıldığı vakidir.

Bânisi Sadrazam Merzifonlu Kara Mustafa Paşa olup, ilk inşası on yedinci yüzyılın sonlarına tekabül eder. On sekizinci yüzyıl içerisinde yeniden ve tastamam tamir edildiği bilinen mescit, zamanla harap olunca yakın bir tarihte yeniden bir tadilat ve tamirat görmüştür. Dolayısıyla özgün halini muhafaza ettiği söylenemez. Eskiden fevkani olduğu bilinen mescidin karşısına geçip bakıldığında, kare planlı, üstü ahşap tavanlı ve kiremit kaplı bir çatı ile örüldüğü görülür.

Tek şerefeli ve üzeri kurşun kaplı külahlı bir minaresi bulunan mescidin mihrap duvarında, batı köşesine yakın bir yerde bulunan bir de çeşmesi var.

ERİKLİ BABA TEKKESİ

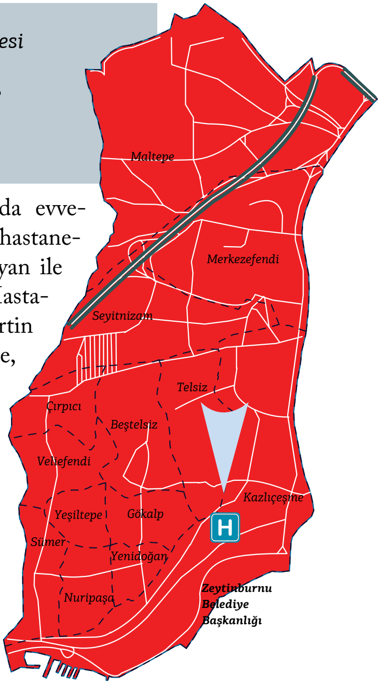
Kazlıçeşme'de Zâkirbaşı Sokağı'nda, Kazlıçeşme'nin yakınlarında bulunan Erikli Baba Tekkesi'ne dair bilinenlerin çoğu rivayetlere dayanıyor. Eryek Baba, Eyrek Baba ya da Erikli Baba isimleriyle anılan bir zatın, İstanbul'un fethinde bilfiil görev aldıktan sonra bu alanda tekkesini kurduğuna inanılır. Bu zatın türbesinin de tekkenin bahçesinde bulunduğu kabul görür. Buraya ayrıca Kazlıçeşme Tekkesi de denir. Bektaşi tekkesi olması kuvvetle muhtemeldir. Tekkeye bugünkü ismini veren (Mehmet) Perişan Baba'nın Konya'da doğduğu ve hayatının büyük bir kısmını Hacı Bektaş-ı Velî Tekkesi'nde geçirmiş Bektaşi büyüklerinden olduğu sanılıyor.

Binalarının bir bölümü ortadan kalkmış olan tekkeden günümüze kalan iki katlı ana bina, harap halde 1990'lı yıllara kadar gelebilmeyi başarmış. 1993 senesinde kurulan Erikli Baba Türbe ve Tekkesi'ni Koruma, Yaşatma ve Kültür Dayanışma Derneği tarafından aslına uygun bir biçimde tamirata tabi tutulan yapı günümüzde daha çok kültür etkinliklerine mekân olarak kullanılıyor.

YEDİKULE SURP PIRGİÇ ERMENİ HASTANESİ

İstanbul'un üçüncü Ermeni hastanesi olan Yedikule Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi, Zeytinburnu Kazlıçeşme semtindedir. Yedikule Ermeni Hastanesi olarak da söylenir.

1832-1833 seneleri arasında evvela ahşap olarak inşa edilmiş olan hastanenin mimarları Garabet Amira Balyan ile Ohannes Amira Serveryan'dır. Hastane, kurulmasında emeği olan Artin Bezciyan'ın da katılmasıyla birlikte, Hampartsum Yortusu'na denk gelen 31 Mayıs 1834 tarihinde şaşaalı bir törenle açılır.

Önceleri, hastalara tahsis edilmiş bir bina ve kolera salgınına yakalananlara tahsis edilmiş tecrithane binası olmak üzere iki binada hizmet veren hastaneye, 1836 senesinde bir mumhane, 1848 yılında açılan bir eczane ve 1851 senesinde de akıl hastaları için bir bina daha eklenir.

İlerleyen zamanlarda, bünyesinde hemşirelik okulu, yetimhane ve mesleki eğitim yapmak amacıyla açılan atölyelerin yanında bir de ruhban okulu kuran hastane, kendisinin ve devrin ekonomik sorunlarından ötürü bu ünitelerine sahip çıkamaz ve kapatmak zorunda kalır. Kurulduğundan beri var olan huzurevin-

Başlangıçta, hastanenin başhekimlerinin Avrupalı doktorlar arasından seçildiği biliniyor.

de bugün de yaşlı ve düşkünleri barındırmaya devam eden hastane, tarihi boyunca özellikle kendi cemaatinin beklentilerine cevap vermeye çalışmış ve çok işlevli sosyal bir kurum olma yolunda epeyce bir mesafe kat etmiştir.

Binası tarihi olmakla beraber tıbbi araç gereçleri oldukça modern olan Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi'nde iç hastalıkları, göğüs hastalıkları, cerrahi, ortopedi, üroloji, göz, kulak-burun-boğaz, kadın hastalıkları, çocuk hastalıkları, cildiye, nöroloji ve psikiyatri dallarında hastalara hizmet verilmeye devam ediyor. 450'ye yakın çalışanı, 118 yatağı, gelişmiş teşhis ve tedavi metodlarına sahip olan Yedikule Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi, vakıf bünyesinde bulunan huzurevi misafirlerini de doğrudan ilgilendiren "Hasta Odaklı" kalite yönetim sistemi konusunda İtalyan belgelendirme kuruluşu Rina tarafından 01-02.12.2010 ve 15-16-17.12.2010 tarihlerinde 14 adam/gün süren tetkik sonucunda ISO 9001:2008 Kalite Yönetim Sistemi Belgesi almaya hak kazanmıştır.

İlk Ermeni başhekimi olarak Dr. Hagop Bey Hovannesyan'ın bu göreve getirilmesiyle birlikte Avrupalı başhekim uygulamasına son verilen Surp Pırgiç Hastanesi'nin ilk mütevellisi de Sarraf Mikayel Amira Pişmişyan'dır. 1848 senesinde, alınan karar gereği, tek mütevelli usulüyle yönetilmesinden vazgeçilir.

SURLAR

Tarihi İstanbul surlarını topografik durumlarına ve coğrafi konumlarına göre üç ayrı başlık altında ele almak doğru olur. Bunlardan Marmara kıyısı boyunca olanı haliyle Marmara Surları diye anılıyor. Haliç kıyısındakilere Haliç Surları, bizim konumuz olan ve hatırı sayılır bir bölümü Zeytinburnu sınırları içinde kalmış olanına ise Kara Surları denmiş. Osmanlı'nın "nefs-i İstanbul" dediği eski şehri kuşatan bu üç sur sisteminin toplam uzunluğu yirmi iki kilometre olarak hesaplanmış.

Sanki Zeytinburnu ile Suriçi İstanbul'u arasında dev bir sınır taşı gibi görünen, Marmara Denizi kıyısındaki Mermer Kule'den başlayarak Edirnekapı ve Haliç istikametine doğru ilerleyen Kara Surları'nın üzerinde yüz yirmi üç burç bulunuyor. Aralarında derin bir hendek bulunan ikişerli diziler halinde tasarlanmış bu surların toplam uzunluğu ise beş bin dört yüz yirmi metreyi buluyor.

Üç bin yaşını devirmiş gözüken İstanbul, artan nüfusunun da etkisiyle, yıllar geçtikçe büyümesi neticesinde, bilindiği kadarıyla, toplamda üç defa sınırlarını genişletmek zorunda kalmış. Her sınır genişlemesinde şehir de eskisi yıktırılmak suretiyle daha yeni ve daha geniş bir sur sistemiyle çevrelenmiş. İşte, bu güne kadar gelebilmiş olan Kara Surları, o üçüncü sur sisteminin parçasıdır. M. S. 413 yılında İmparator II. Theodosius zamanında yaptırılan bu surlar, savaşlara, istilalara ve kuşatmalara direnmenin yanında imparatorların, aşılamazlıkları ile iftihar ettikleri bir itibar göstergesiydi Bizans veya Roma devirlerinde.

Osmanlı devrinde ise her ne kadar, orta çağın yüksek korumalı kale tipi şehir anlayışı önemini yitirdiğinden surların işlevi kalmamış olsa da, gerek duyulduğunda bunların onarımlarından kaçınılmamış. Bu günkü kısmen bakımsız ve kendi haline bırakılmış görüntüsü ise bir vakitler yakınına konut yapılması kesinlikle yasak olan Osmanlı'nın ilk dönemlerinden değil de, devletin artık yıkılmaya yüz tuttuğu son demlerinden kalmadır.

Kara Surları'nın Marmara Surları ile birleştiği noktada

İrili ufaklı toplam otuz altı tane kapıya sahip olan surların en önemli altı kapısı da Kara Surları'ndan Zeytinburnu'na açılıyor. Bunlar Altın Kapı, Yedikule Kapısı, Belgrad Kapı, Silivri Kapı, Mevlana Kapı ve Topkapı'dır.

bulunan Mermer Kule, bu sur sisteminin en ilginç kulelerindendir. Diğer kulelerden farklı olarak dalgalara karşı mukavemet edebilmesi için "mahmuzlu" yapılmış olan kule, adını duvar örgüsünde taş yerine çoğunlukla mermer blokların kullanılmasından almıştır.

Günümüzde çevresi toprakla doldurulmuş ve onarılmış durumdaki bu kulenin yaklaşık bir kilometre içerisinde de Bizans ve Roma'nın zaferlerine tanıklık etmiş olan, İstanbul'un en görkemli kapısı, yapıldığı zaman ki adıyla Porto Aurea, şimdiki adıyla Altın Kapı bulunuyor.

Altın Kapı, bugünkü Yerebatan Sarnıcı'nın köşesinde kırık dökük haliyle ayakta durmaya çalışan, Romalıların dünyanın sıfır noktası ya da başlangıç noktasının simgesi olarak gördüğü Million taşından başlayan ve Roma'ya kadar giden "Via Egnetia"nın İstanbul ayağının en anıtsal kapısıdır. I. Theodosius'un buraya yaptırdığı zafer takıyla birlikte törensel bir kisve de kazanmıştır.

Sonradan II. Theodosius bu zafer takının bitişiğine kule eklemek suretiyle Kara Surları ile birleştirir kapıyı. O zamanlar çok emek ve masraf edilmiş bu kapının, kemeri ve cephesi altın yaldızlarla kaplandığı gibi bronz yazıları altınla kaplanmış, bu yetmediği gibi sağı solu heykellerle de donatılmış olduğundan "Yaldızlı Kapı" diye de anılmıştır.

"Altınkapı, Million Taşı'ndan başlayan ve Roma'ya kadar giden "Via Egnetia"nın İstanbul ayağının en anıtsal kapısıdır"

Kendi devrinde görkemli ve aşılmaz bir savunma mekanizması sayılan bu surlar, tarihte iki defa geçilebilmiş ancak IV. Haçlı Seferi de denilen ve aralarında ağırlıklı olarak Venediklilerin olduğu, Katolik Latinlerin 1204 senesinde Ortodoks Bizans'ı istilası sırasında, bir de Fatih Sultan Mehmet'in 1453'teki kuşatmasında.

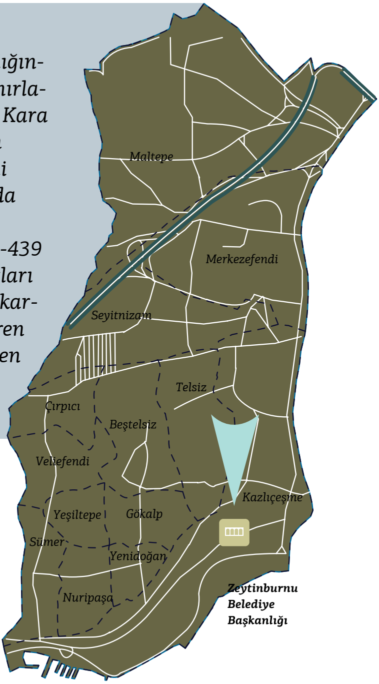
Kurulduğundan bu yana fazlasıyla nazara gelmiş ve onlarca kavmin iştahını kabartmış bir şehir olarak İstanbul'u ve sahip olduklarını muhafaza etmek gayretini hiçbir zaman bırakmamış surlar. Bununla birlikte tarihi boyunca birçok kez, gerek kuşatmalar, gerekse doğal afetlerden ötürü enikonu tahribata maruz kalmış olmasına rağmen yıkıldığı kadar tamirat da göre göre bu günlere ulaşabilmeyi başarmış.

Günümüzde kısmi onarımlarla büyük bir bölümü yenilenmiş olan surlar, neredeyse tüm sahil şeridi boyunca hala arz-ı endam ediyor ve söylendiğine göre, eski versiyonuna da neredeyse tıpatıp benziyor.

YEDİKULE HİSARI

Yedikule Hisarı, ismini varlığından alan Yedikule semti sınırları içindedir. Aynı zamanda Kara Surları'nın güneyine düşen hisar, bu surların en önemli kapısı olan Altın Kapı'nın da arkasındadır. Altın Kapı II. Theodosios tarafından 413-439 yılları arasında, imparatorları zafer dönüşü hoşamedi ile karşılamak için yapılan bir tören kapısıdır. Görünüşü de zaten zafer takını anımsatıyor.

Hisar düz bir zemin üzerine kurulmuştur. Üç köşesinde birer büyük kule ile bir yarım daire, bir üç köşeli altı küçük burç ile ilave edilmiş surdan oluşuyor. Yukarıda adı geçen Altın Kapı'nın ayrı olarak kendine ait müstahkem bir kapısı ile küçük bir koltuk kapısı olmak üzere toplam iki kapısı vardır hisarın. Bu gün küçük olan kapı, örülmek suretiyle körleştirildiğinden sadece büyük kapıdan giriş yapılabilmektedir.

Üstleri yüksek, piramit biçimli, iki kademeli külahlarla örtülecek şekilde tasarlanmış olan büyük kulelerin üzerinde bugün ilk yapıldıkları zaman kondurulan kurşun külahlar yoktur. Kuzeydoğudaki Darı ve Hazine Kulesi ile güneydoğudaki Kız Kulesi ve Top Kulesi adı verilen bu kuleler silindir şeklindedir. Ortada olan ve Zindan Kulesi denilen kuleyse prizmayı andırır. Bu kulenin girişini sağlayan kapının iki yanında, vaktiyle burada hapsedilmiş tutuklularca yazıldığı bilinen yazıtlar bulunduğu için buraya ayrıca Kitabeler Kulesi de denilir.

Altın Kapı'nın yanındaki kulelerden kuzeydeki, dört köşe olan, Pastorama Kulesi olarak bilinen Bizans burcudur. 1724-1725 senesinde sekiz köşeli olarak yeniden yapılmıştır.

Osmanlı zamanında hisar içinde bir mahalle de oluştuğu biliniyor. Bu mahalleden günümüze Fatih Sultan Mehmet zamanında inşa ettirildiği düşünülen caminin minaresinin şerefeye kadar olan kısmı ile yanındaki tanınmaz hale gelmiş, kırık dökük çeşme ancak gelebilmiş. Hisarın camisinin o vakitler kalabalık bir mahallenin merkezi olduğu sanılıyor. 1905 senesine kadar tamam bir halde olduğu da bilinen bu mescit, 1905 senesinden sonra büyük zarar görmüştür. Eski Eserleri Koruma Encümeni'nin çabasıyla 1945-1946 senelerinde bir tamirata girişilmiştir. Minare gövdesi kalıntısı sağlamlaştırılmış, çeşme ise eskiden değişik bir halde yeniden yapılmıştır. Gerçeği Venedik'te bulunan bir resimde gerçek binadan daha geniş bir son cemaat yerine sahip ahşap çatılı bir bina olduğu görülüyor. Mescit hakkında yeterli bir bilgi olmasa da on dokuzuncu yüzyıl gravürlerinde avludaki yeşillikler arasından yükselen beyaz minare fark ediliyor. Bu caminin yanı başında yine günümüze kadar gelememiş bir mektebin varlığından kaynaklarda söz edilmektedir.

Yedikule Hisarı'nın yapılması Fatih Sultan Mehmet'in emriyle olmuştur. İstanbul'un fethinin akabinde kuşatma esnasında zarar görmüş olan surları onartılmasını isteyen genç sultan, bunun yanı sıra aynı hizada duran iki Bizans kulesine ve dört burca üç kuleli bir sur daha ilave ettirerek beşgen biçimli yedi

III. Ahmed zamanında başlanılan yapımı, III. Osman zamanında ancak sona ermiştir. Bu sebeple III. Ahmed Kulesi olarak da bilinir. Giriş kapısının üstündeki kule ise Bayrak kulesidir ve kapının iki yanında muhafız odaları bulunur.

kuleli bir hisar yaptırmıştır. Başlangıçta devlet hazinesinin büyük bir kısmını muhafaza etmek maksadıyla yaptırılan hisar, uzun bir müddet de bu hizmetini sürdürmüştür. Ancak II. Selim döneminde kısm-ı azamının harcandığı söylenen hazinenin, III. Murad döneminde saraya taşındığı bilinmektedir.

Muhtemelen bu taşınma sürecinde hazırda bulunan III. Murad'ın doktoru Dominico konuyla ilgili tuttuğu notlarda, buranın iki yüz elli asker tarafından korunduğunu yazmaktadır. Kulelerden birinde külçe altın ve para; bir diğerinde silah, zırhlar, murassa eyer ve koşumlar; beşinci kulede eski armalar, antika eşyalar; altıncıda savaş aletleri; yedincide resmi evrak hazinesi ve buna bağlı bir mekânda da Yavuz Sultan Selim'in İran'dan getirdiği ganimetler bulunduğu Dominico'nun notlarında ayrıntılı olarak anlatılmaktadır.

Bundan sonra boş ve işlevsiz kalan Yedikule Hisarı'na yeni bir misyon yüklenir. Hisar daha çok yabancı siyasi suçluların tutulduğu bir zindan olarak kullanılmaya başlanır. Bunun için misafirlerin konumlarına göre bir tasnif sistemi bile oluşturulur zamanla. Örneğin giriş kapısının hemen solundaki Kitabeler Kulesi olarak bilinen kule böyledir. Genellikle Osmanlı'nın savaştığı ülkelerin İstanbul'daki elçileri veya devlet yetkilileri ihtiyaten burada tutulurlardı. Ancak bu mahkûmlar hisar içerisinde rahatlıkla dolaşabilme ve hisarın yanı başındaki mahalle evlerinde kalabilme özgürlüğüne de sahiplerdi. Hatta on sekizinci yüzyılın ortalarına doğru İstanbul'a gelmiş olan seyyah G. J. Grelot'nun notlarından öğrendiğimize göre, mahkûmların dini vecibelerini yerine getirebilmeleri için rahip getirildiği, küçük bir mabette ayin bile düzenlendiği vakidir. On dokuzuncu yüzyılın başlarında, Yanya'da Fransız konsolosuyken tutuklanıp hisara getirilen

Yedikule Hisarı 1895 senesinde Müzeler Umum Müdürlüğü'ne verilir. 1968 senesinde ise Hisarlar Müzesi Müdürlüğü'ne bağlanır. Günümüze değin birtakım tamiratlarla gelmiş olan Yedikule Hisarı, kapılarını şimdilerde özellikle açık havalarda tertip edilen konser vb. etkinliklere açmaktadır.

Poucqueville de burada tutulanların savaş esirinden ziyade rehin muamelesi gördüğünü söyler.

Hisara Müslüman tutuklular da alınırdı. Bu tutuklular, genelde Altın Kapı'nın iki yanında bulunan pilonların (bir çeşit kalın direk) arasında bulunurlardı. Kitabeler Kulesi'nde olduğu gibi buranın duvarlarında da birtakım yazılar ve resimler bulunur. Güneydeki pilonun ortasında Kanlı Kuyu ismiyle bilinen bir kuyu vardır mesela, bu kuyunun birçok olaya şahit olduğu söylenir. Çandarlı Halil Paşa ve oğulları bu kulelere ilk hapsedilenler olarak kayıtlara geçmişlerdir. Sonraları, Yeniçerilerce tahttan indirilen II. (Genç) Osman'ın da aralarında bulunduğu birçok önemli ismin hapsedildiği hisarın zindanlık misyonu ancak II. Mahmut zamanında sona erer. Lakin bu imajı uzun bir müddet daha silinmez, İstanbul'un hafızasından.

Zindan olma vazifesi sona erdikten sonra Yedikule Hisarı'na bu sefer de 1831 senesinde Arslanhane'de bulunan aslanlar getirilir. 1856 senesinde ise baruthane olarak kullanılan hisardaki toplar ve diğer savaş alet ve edevatı da Aya İrini Kilisesi'nde o sıralar da yeni kurulmuş olan askeri müzeye taşınır.

ÇIRPICI ÇAYIRI

Eskinin kısaca Veli Efendi diye anılan hattat Şeyhülislam Veliyüddin Efendinin çiftliği, şimdinin ise Veliefendi Hipodromu'nun kuzeyinde, surların dışında yer alır. Eski İstanbul'un en ünlü mesire yerlerinden birisidir. Çırpıcı Çayırı adıyla ünlenmiş olan bu yer; Kara Surları'nın dışındadır.

Ortasından geçen deresinin üzerinde bir köprüsü de olan Çırpıcı Çayırı'nın ve muhitinin ismi, esasen "Ayazma" olarak anılırdı eskiden. Etrafına o zamanlar varlıklı kişilerin de köşk kurdukları bu çayıra, hıdrellezden başlayarak akın akın ziyaret olurmuş vaktiyle.

Bu çayırın ortasından akan nehrin üzerinde birkaç tarihi köprü mevcuttu. Derenin kenarına I. Dünya Savaşı sırasında Almanlar tarafından açılan artezyen kuyularına sonraları çevredeki sanayi tesisleri yenilerini eklemiştir.

Yeni ismiyle D-100, eski ismiyle E-5 Karayolu'nun Topkapı-Küçükçeşme arasındaki kesimi, 1934 Şehir Rehberi'nde Çırpıcı Caddesi diye gösterilirdi. Halkın konuşmalarda Londra Asfaltı diye andığı yolun bir nevi genişletilmiş hali olan bu yolun inşasından sonra, özellikle 1954 senesindeki toprak tasfiyesi esnasında tümüyle ortadan kalkmıştır, özgün Çırpıcı Caddesi.

Çırpıcı Çayırı'nın günümüze ulaşan kısımları belediye tarafından düzenlenmiş ve yine eski hüviyetine uygun bir şekilde yeşil alan olarak düzenlenmiştir. Eskiden bugünkü Veli Efendi Hipodromu'nun bulunduğu yerde olan Veliefendi Çayırı ile Çırpıcı Çayırı büyük ihtimalle birbirinin devamı niteliğinde iki çayırlık idi.

Mesire alanı olarak önemini 1945'ten sonra yitiren çayır çarpık kentleşmeden nasibini almıştır. Özellikle çevresinde kurulan sanayi tesislerinin gadrine uğrayan çayırlık eski güzelliklerini tamamen yitirmiş, bir müddet sonra deresi de içinden fabrika atıklarının ve pis suların aktığı kerih kokulu bir dereye dönüşmüştür.
Varlığının önemli bir kısmını kaybetmiş bir durumda olan çayırın şu günlerde bir kısmı farklı amaçlar için kullanılmaya devam ediyor hala. Bu günkü halinden o zamanın Çırpıcı Çayırı'nın şenlikli zamanlarını çıkartmak epeyce zor ama bölge için yapılan plan ve çalışmalar buranın geleceği için umutlanmamızı da sağlayacak niteliktedir.

ZEYTİNBURNU ASKERİ HASTANE (ZEYTİNBURNU BELEDİYE BAŞKANLIĞI BİNASI)

İnşa edildiği ve açıldığı tarih net olarak bilinmemekle birlikte III. Selim zamanında hizmete başladığı sanılıyor. Bazı kaynaklarda buranın II. Mahmud zamanında Tophane-i Amire'ye bağlı olarak Cebehane Hastanesi ismiyle çalıştığı yazılıdır. Burası hakkında ulaşılan en eski belgeye 1828 senesinin tarihi düşülmüştür. Söylendiğine göre, bu bina evvela Tophane Müşiri Halil Paşa'nın eviymiş. Halil Paşa, fabrikalar müdürüyken bu evde ikamet edermiş. Müşirliğe yükseldiğindeyse evini hastaneye çevirtmiş.

1857 senesinde Halil Paşa tarafından, talebe yönelik olarak yeni bir bina yaptırıldığındaysa resmi olarak bu ev Zeytinburnu Askeri Hastanesi olarak isim değiştirir. Sonrasında bu bina II. Abdülhamit tarafından yıktırılarak yerine yenisi inşa edilir.

Mütareke yıllarında kapatılan hastane, Cumhuriyet döneminde çeşitli hizmetler için kullanılır. Bina, günümüzde Zeytinburnu Belediye Başkanlığı'nın Ana Hizmet Binası olarak kullanılmaktadır.

MEZARLIKLAR

Silivrikapı yakınlarına denk düşen Balıklı`da bir Rum ve bir Ermeni mezarlığının yanı sıra bir de Süryani mezarlığını bünyesinde barındıran Zeytinburnu'nda, hatırı sayılır bir yer kaplayan bu gayrimüslim mezarlıklarının dışında, on beş ayrı isim altında Müslüman kabris-tanları bulunuyor. Bunlar da oldukça geniş bir alana yayılmış durumdadır. Buraların özellikle fethi müteakip başlayan kabristan olarak kullanımı bu güne kadar hep sürmüştür. Bu yüzden o zamandan bu yana kendi devirlerinin hususiyetlerini barındıran yüzlerce tarihi mezar taşına da rastlamak gayet sıradan bir durumdur. Halen gömüye açık olan bu mezarlıkların en eskisi olarak, geçmişinin II. Mehmet dönemine kadar uzandığı söylenen Topkapı Mezarlığı bilinir.

Zeytinburnu'nda bulunan hazirelerin en meşhurları Merkez Efendi ve Seyyid Nizam Hankâhı, Yenikapı Mevlevihanesi, Erikli Baba Tekkesi etraflarında oluşmuş olanlardır. Mezarlıkları ise Büyük Merkezefendi Mezarlığı, Tahir Efendi Mezarlığı, Dedeler Mezarlığı, Kozlu Mezarlığı, Yeni Kozlu Mezarlığı, Silivrikapı ve Ayvalık Mezarlıkları, Kazlıçeşme Mezarlığı, Yedikule Mezarlığı, Topkapı Çamlık Mezarlığı, Eski Topkapı Mezarlığı, Maltepe mezarlığıdır.

Topkapı'dan itibaren güney istikametinde ilerlendiğinde ise yine şehir surlarının dışında Merkezefendi, Tahirağa, Kozlu ve Silivrikapı adlarıyla dört kabristanın yan yana sıralanmış olduğu görülür. Merkezefendi, bu mezarlıklar arasında tahribata en az maruz kalmış olanıdır. Ayrıca İstanbul'da on sekizinci asırdan bu yana kayıtları ve defterleri düzenli olarak tutulan birkaç kabristandan da biridir. Merkezefendi Mezarlığı 1933 yılından evveline kadar resmi anlamda" vakıf mezarlığı" olarak ele alınıyordu. Daha sonra ise diğer vakıf mezarlıkları gibi o da mülkiyeti Vakıflar'da, kullanımı ise belediyede olmak üzere Şehremaneti'ne devredildi.

Günümüzde tarihi niteliklerinden ötürü Zeytinburnu Belediyesi'nin gayret ve himmetleriyle restore edilen Zeytinburnu sınırları içindeki bu mezarlıkları iki başlık altında ele almak gerekir aslında. Bunlardan birisi umumun istifadesine sunulmuş kabristanlardır. Diğeri ise genelde tekke yahut camilerin bahçelerinde toplanmış ve vaktiyle buraların mensubu olanların mezarlarından ve türbelerinden oluşan hazirelerdir.

Sekizinci Cumhurbaşkanımız Turgut Özal'ın anıt mezarı ile Adnan Menderes, Hasan Polatkan ve Fatin Rüştü Zorlu'ya ait anıt mezarlarda Büyük Topkapı Kabristanı sınırları içerisindedir.

Bu hazireler ve mezarlıklar kendi döneminin kültür, sanat ve din, tasavvuf alanlarında şöhret bulmuş simalarının mezar ve türbelerini bu gün de bünyelerinde barındırıyorlar hala. Başta Musa Muslihiddin (Merkez Efendi), Seyyid Nizam ve Ahmet Kemal Dede olmak üzere, Aşçı Dede, Hattat Kayışzade, Hafız Osman Efendi, Hattat Şevki Efendi, Tamburi Cemil, Tepedelenli Ali Paşa gibi tarihi kişiliklerin medfun olduğu bu kabristanlara Cumhuriyet döneminde misafir olarak Halide Edip Adıvar, Tahsin Öz, Ressam İbrahim Çallı, Sadettin Kaynak, Rıza Nur, Abdülhak Şinasi Hisar, Hamdullah Suphi Tanrıöver, Ekrem Hakkı Ayverdi, Samiha Ayverdi, Rifai tarikatının önemli simalarından Kenan Büyükaksoy, Şemseddin Yeşil, Hattat Halim Özyazıcı, Ressam Sami Yetik, Mükrimin Halil Yinanç, İbnülemin Mahmud Kemal gibi yakın tarihimizden şöhretli simaların isimleri de eklenmiştir.

Bunların dışında Yedi Şehitler Kabristanı olarak anılan bir kabristan daha vardır ki, burası Abay Caddesi üzerinde yer alan ve İstanbul'un Fethi esnasında şehit düşmüş oldukları söylenen yedi askerin mezarlarına tahsis edilmiş hazire görünümlü bağımsız küçük bir mezarlıktan ibarettir.

Söylendiğine göre, fethin üzerinden yıllar geçtikten sonra Hacı İvaz adında bir gönül adamı bu yedi şehidin kaybolan mezarlarını yeniden bulur ve etrafını duvarlarla çevirerek muhafaza altına alır. İstanbul'daki ilk Türk şehitliği olarak kabul gören şehitliğin cadde tarafına bakan yüzünde küçük bir girişi, bir de penceresi vardır. Cephe duvarında da bir dörtlük yer alır ki, şöyle demektedir:

"Gaza fethine Sultan Mehmed Han ile
Bu yedi kimse beraber anın ile var imiş
Cümlesin ruhu şahadet şerbetin nûş eyleyüb
Yedikule haricinde bunca yıl esrar imiş"

ZEYTİNBURNU'NDA NE YENİR, NELER ALINIR?

YEME - İÇME

SUR RESTAURANT & CAFE

Kazlıçeşme Mah. Belgrad Kapı Yolu No:7

Telefon: 0(212) 546 09 37

www.surrestaurantcafe.com

2003 yılından beri hizmet veren Sur Restaurant Türk, Meksika ve İtalyan mutfaklarına ait lezzetleri bir arada sunan zengin menüsü ve ödüllü aşçıları ile Zeytinburnu ilçesinde tüm İstanbullulara keyif ve kalite vadeden bir mekân. Adını İstanbul Surları'nın hemen karşısındaki konumundan almakta. Toplu organizasyonlar için de ideal bir mekân olan Sur Restaurant, açık ve kapalı alanları, bahçesi, kamelyaları ve kafeteryası ile birlikte yaklaşık 350 kişiye hizmet verebilmektedir.

GELİK BALIK ve GELİK ORİENT

Kazlıçeşme Mahallesi. Abay Caddesi. Demirhane İskelesi

Telefon: 0(212) 547 13 20

www.gelik.com.tr

Kırmızı et konusunda kendini İstanbullulara kanıtlamış ve onların beğenilerini almış olan Gelik Restaurant, bu tecrübesini İstanbul mutfağı için bir vazgeçilmez olan deniz mahsullerinin sunumuna da aktarmıştır. Bunun için uygun yer olarak Zeytinburnu sahil yolunu seçen Gelik, burada geleneksel doğu et lezzetlerini ve balık menüsünü misafirlerine sunmaktadır. 900 kişi kapasitesi, 300 kişilik özel davetli salonu ve otoparkıyla, Zeytinburnu'nda sorunsuz ve kaliteli hizmetini İstanbullularla buluşturmaktadır.

ZİNNET RESTAURANT

Orta Asya geleneksel yemeklerin her bir çeşidi ile İpekyolu'ndan gelen 2.000 yıllık lezzetlerle tanışma mekanı.

Topkapı Kültür Parkı Türk Dünyası Kültür Evleri No:6

Telefon: 0(212) 567 10 77 / www.zinnetrestaurant.com

TARİHİ MERKEZEFENDİ KÖFTECİSİ

Merkez
Merkezefendi Cad.
Merkezefendi Sok. No:53
Telefon: 0(212) 665 82 70

Şube
Telsiz Mah. 85. Sok. No:
60 Dikilitaş - Zeytinburnu
Telefon: 0(212) 558 37 13

www.tarihimerkezefendikoftecisi.com.tr

Bir şehrin mutfağında büyük restaurantlar ne kadar önemliyse, kendisine has geleneksel lezzetleri yıllarca aynı yerde aynı usullerle sunan mutfaklar da o kadar önemlidir. İşte bunlardan bir de 1962'den beri Merkezefendi'de konuklarına lezzetli köftesini sunan Ahmet Usta ve oğulları. Ustanın "Her etten köfte olmaz" sözü bile buranın hala neden bu denli beğenildiğini ve boş kalmadığını anlamamızı sağlayabilir. Siyaset ve sanat dünyasından da pek çok isim buranın müdavimlerindendir. Ancak buranın büyük bir yer olmadığını tekrar hatırlatmakta fayda var. Servis 11.30'da başlıyor ve 16.30'da sona eriyor.

OLİVİUM

Prof. Muammer Aksoy Cad.
No: 1/1 Zeytinburnu

Telefon: 0(212) 547 74 53

Faks: 0(212) 582 06 26

www.olivium.com

Olivium bir outlet alış veriş merkez olmanın yanı sıra bir eğlence ve yaşam merkezidir. Bunun için bünyesinde barındırdığı 20'ye yakın mekân müşterilerin her zevkine cevap verebilecek nitelikte kaliteli ve nezih mekânlardır. Restaurant ve kafeler; OKafe, Halil İbrahim Sofrası, Cafe One, Köfte Piyaz, Sports Cafe&Bar, Pideci, Cafe Hitchcock, Ana mantı, Edo Cafe, Nortfish, HD İskender, Gıdak Gıda... Hızlı ve aperatif çözümler arayan konukları için ise; McDonald's, Burger King, Kumpir ve Salata Evi, KFC, Tatlıcı Tombak, Pizza Pizza ve Truva Börek, Olivium'un sizlere sunduğu seçenekler.

Mevlana Restaurant
58 Bulvar Caddesi Telefon: 0(212) 510 08 18

Onbaşılar Restaurant
Kazlıçeşme Sahil yolu Telefon: 0(212) 665 89 15

Osdum Köfte
Telsiz Mh. G-2. Sk. Zeytinburnu Telefon: 0(212) 665 57 85

Çatı Dürüm ve Kebap Evi
Telsiz Mh. 9. Sokak No:50 Telefon: 0(212) 664 4293

Bizce Kuru
Merv Caddesi Depo Durağı No:7 Telefon: 0(212) 415 17 61

Develi Pide
Beştelsiz Mh. Rauf Denktaş Cd. No:15/A Telefon:0(212) 664 95 40

ALIŞVERİŞ - TİCARET

ABSA
platinum

OLİVİUM

Zeytinburnu ve alış-veriş denince ilk akla genel 2000 yılında hizmete giren Türkiye'nin ilk Outlet Center'ı olan Olivium'dur. Burası 116 dükkânı, 6 sinema salonu, 16 restoranı ve daha pek çok hizmet birimiyle hem ilçenin hem de tüm İstanbul'un gündelik hayatında önemli bir yere sahiptir. Bununla birlikte bilişim sektörünün öncü firmalarından Vatan Bilgisayar'ın ve perakende ayakkabıcılığın önemli markalarından Yeşil Kundura'nın ilçe sınırlarında birer büyük alış veriş merkezleri bulunmaktadır.

Olivium Outlet Center

Prof. Dr. Muammer Aksoy Cad. No: 1/1

Telefon: 0(212) 547 74 53

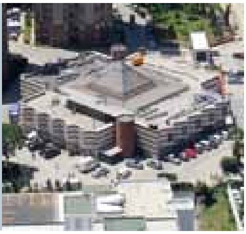
Fax: 0(212) 582 06 26

www.olivium.com.tr

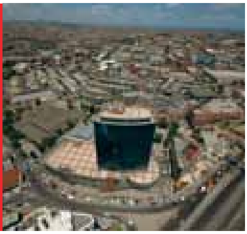
Vatan Bilgisayar

E-5 Karayolu Güney Yan Yol Topkapı
Telefon : 0(212) 665 56 56
Faks : 0(212) 665 21 21
Web : www.vatanbilgisayar.com

Yeşil Kundura

Yılanlı Ayazma Yolu No: 15. Topkapı
Telefon : 0(212) 414 06 00
Faks : 0(212) 481 91 76
Web : www.yesilkundura.com

ZEYTİNBURNU ORGANİK HALK PAZARI

Zeytinburnu Belediyesi öncülüğünde Merkezefendi Geleneksel Tıp Derneği ve Ekolojik Üreticiler Derneği'nin katkılarıyla ilçede "Doğayla dost, kaliteli, güvenilir ve sağlıklı gıda" sloganıyla kurulan organik ürünler halk pazarı Merkez Efendi Camii yanında Cumartesi günleri hizmet vermektedir.

DOKUMA, KUMAŞ ve EV TEKSTİLİ

Zeytinburnu'nda dokumacılığın tarihi de en az dericilik kadar eskidir. Dokumacıların üretim için kullandıkları ilk bölge olan Çırpıcı Çayırı'na bu adı verdikleri de bilinir. Geçen zaman içinde Zeytinburnu, dokuma ve tekstil konusunda önemini hiç yitirmemiştir.

Günümüzde Zeytinburnu'ndaki dokuma sanayi gerek İstanbul için olsun gerekse de çevre iller için olsun ara mamul temininde önemli bir merkezdir. Kumaşta kaliteli ve uygun fiyatlı üretim yapan firmaların adresi Zeytinburnu Beştelsiz Mahallesi, Balıklı Yolu ve çevresi olmuştur. Bununla birlikte ev tekstili, özellikle perdelik kumaşta Sümer Mahallesi, Turan Güneş Caddesi üzerindeki firmalar bu ürünleri arayanların uğraması gereken yerlerdendir. Güncel verilere göre örme sanayi alanında Zeytinburnu tesis sayısı ile Türkiye'de onuncu, giyim ürünleri imalatında ise yedinci sıradadır.

DERİCİLER

Tarih vesikalarının bildirdiğine göre Kazlıçeşme'deki dericilerinin kökleri 15. yüzyıla kadar gitmekte. 19. yüzyıla kadar "şehir dışı" sayıldığından bu bölgede derinin işlenme faaliyetleri (debbağlık), ticaretiyle beraber yapılagelmiş.

Günümüzde ise işleme bölümü Tuzla ve Çorlu'ya naklolan dericilerin sadece ticarethaneleri Zeytinburnu'nda kalmıştır. Derinin kıymetli bir tekstil, ayakkabı ve aksesuar hammaddesi olması, iç ve dış pazarda ticari değerini istisnai dönemler hariç her daim korumasını sağlamıştır. Bugün Zeytinburnu deri konfeksiyonunun Türkiye'deki üretim merkezidir. Yoğun olarak Kazlıçeşme, Zübeyde Hanım Caddesi ve civarında olmak üzere Zeytinburnu genelinde 800'ü aşkın deri firmasının atölyesi, yaklaşık 500'ünün de mağazası (showroom) mevcuttur.

DEMİRCİLER SİTESİ

1988 yılında Karaköy Perşembe Pazarı'nda faaliyet gösteren demir tüccarlarının girişimi ile kurulmuş bir imalat ve ticaret sitesidir. Bugün faaliyet halindeki yaklaşık 700 imalathanesi ve 3000'e yakın çalışanı olan Zeytinburnu Demirciler Sitesi ticaret ve ihracat hacmi ile Türkiye genelinde ilk sıralarda yer alır. Buradaki üretim hacminin yarıdan fazlası paslanmaz çelik profil boru, çelik boru, sanayi borusu üzerinden gerçekleşirken yapı ve yalıtım malzemeleri de sitedeki bir başka önemli işkoludur. İstanbul içinden ve il dışından hergün 10 binden fazla müşteriyi ağırlayan Zeytinburnu Demirciler Sitesi, Atatürk Havalimanı'na, Zeyport Uluslararası Limanı'na ve Nakliyeciler Sitesi'ne yakınlığının avantajlarından yararlanmaktadır.

MALTEPE SANAYİ BÖLGESİ

Zeytinburnu Maltepe Sanayi Bölgesi, 170 büyük sanayi kuruluşu, 10 bine yakın imalathane ve işyeri ile yaklaşık 70 bin çalışanıyla Türkiye'nin en büyük sanayi bölgelerinden birisini oluşturmaktadır.

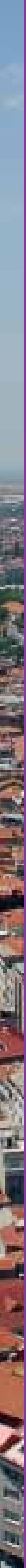
Ülke ekonomisine de büyük katkıları olan Ülker, Şişe Cam, İbrahim Ethem İlaç Fabrikası, Hoechst, Yeşil Kundura, Karaca, Mavi Jeans, İdaş, Piyale, Sütaş, Akmetal Sanayi Sitesi, Türkan Sitesi, Kemoks Kimya Sitesi, Atlas Zımpara, Wyeth İlaç, Teknik Oto Sanayi Sitesi, Yıldız Sanayi Sitesi, Akşam Gazetesi, Başak Civata, Eros Çamaşır Fabrikası, 1 ve 2. Matbaacılar Sitesi, General Elektrik, Man Otobüs Fabrikası, Nako gibi birçok büyük kuruluş da Maltepe bölgesinde yer almaktadır.

AMBARLAR SİTESİ

Bir ticaret merkezi olan İstanbul'da ticaretin devam edebilmesi hiç kuşkusuz üretimin gerekli yerlere ulaştırılabilmesine bağlı. Özellikle kendi lojistik birimleri bulunmayan küçük ve orta ölçekli işletmeler için bu daha da önemlidir. İşte İstanbul'da bu işletmelerin lojistik ve nakliye iş yükünü taşıyan Zeytinburnu Ambarlar Nakliyeciler Sitesi, 5000'e yakın çalışanı ve 1200 civarında işletme sahibiyle her gün binlerce aracın giriş-çıkış yaptığı bir yerdir. İş yükünün yoğum olduğu zamanlarda 10.000'e yakın araç gün içinde buraya uğrar ve sonra Anadolu ve Trakya'ya dağılırlar. Artan nüfus ve ticaret hacmi sebebiyle Zeytinburnu Ambarlar Sitesi'nin daha geniş ve modern bir siteye taşınması gündemdedir.

ZEYTİNBURNU

ADRES VE TELEFON REHBERİ

A

RESMİ DAİRELER MUHTARLIKLAR

Bu bölümde Zeytinburnu ilçesinde yerel alan resmi daireler, ilçe emniyet teşkilatı birimleri, postaneler ve muhtarlıklara ait iletişim bilgilerini bulabilirsiniz. Zeytinburnu'nda Belediye ve Kaymakamlık ile bunlara bağlı birimlerin yanı sıra üç emniyet birimi ve sekiz postane ilçe sakinlerine hizmet vermektedir.

Zeytinburnu Kaymakamlığı

Beştelsiz Mh. 54. Sk. No:2
Telefon : 0(212) 582 16 62
Faks : 0(212) 546 00 67
Web : www.zeytinburnu.gov.tr

Zeytinburnu Belediye Başkanlığı

Kazlıçeşme Mh. Abay Cd. No: 165
Telefon : 0(212) 413 11 11
Faks : 0(212) 413 12 12
Web : www.zeytinburnu.bel.tr

Zeytinburnu İlçe Emniyet Müdürlüğü

Gökalp Mh. Prof. Muammer Aksoy Cd. No: 46
Telefon : 0(212) 547 33 31
Faks : 0(212) 582 32 19

Merkezefendi Polis Merkezi Amirliği

Maltepe Mh. Davutpaşa Cd. Serçe Kale Sk. No: 4
Telefon : 0(212) 481 92 95
Faks : 0(212) 481 92 96

Şehit Bülent Üstün Polis Merkezi Amirliği

Gökalp Mh. Prof. Muammer Aksoy Cd. No:1
Telefon : 0(212) 582 71 12
Faks : 0(212)582 08 36

Milli Eğitim Müdürlüğü

Veliefendi Mh. 114. Sk No:5/2
Telefon : 0(212) 546 66 36
0(212) 415 98 47
Faks : 0(212) 664 58 89

Nüfus Müdürlüğü

Zeytinburnu Hükümet Konağı 2. Kat
Telefon : 0(212) 416 31 34
Faks : 0(212) 582 42 43

Zeytinburnu Vergi Dairesi

Gökalp Mh. 58. Bulvar Cd. No: 49
Telefon : 0(212) 664 09 72
Faks : 0(212) 510 05 89

Tapu Dairesi

Zeytinburnu Kaymakamlığı 1–2 Bölge Tapu Sicil Müd. Hükümet Konağı 1. ve 2. Kat
Telefon : 0(212) 582 69 00
Faks : 0(212) 510 70 38

Zeytinburnu Mal Müdürlüğü

Zeytinburnu Hükümet Konağı 1.Kat
Telefon : 0(212) 582 70 75
Faks : 0(212) 547 97 71

PTT Avrupa Yakası Genel Müdürlüğü

Maltepe Mh. Merkezefendi Davutpaşa yolu Cd. No:1
Telefon : 0(212)501 48 05
Faks : 0(212) 613 90 73

PTT Yenidoğan Şubesi

Yenidoğan Mh 42. Sk. No:148
Telefon : 0(212) 665 96 00
Faks : 0(212) 416 41 57

PTT Beştelsiz Şubesi

Beştelsiz Mh. 71. Sk. İtfaiye Yanı No:11
Telefon : 0(212) 664 5142

PTT Veliefendi Şubesi

Veliefendi Mh. 75. Sk. No:34
Telefon : 0(212) 665 53 37

PTT AÖS Şubesi

Merkezefendi Mh. Çiftlik Yolu Cd. S.Ülker Sk. No:37
Telefon : 0(212) 582 04 66

PTT Çırpıcı Şubesi

Çırpıcı Mh. Semt Konağı 2. Taşocağı
Telefon : 0(212) 546 12 68

PTT Seyitnizam Şubesi

Seyitnizam Mh. 6-13. Sk. Semt Konağı
Telefon : 0(212) 546 15 13

PTT Sümer Şubesi

Sümer Mh. 30/2. Sk. No:23
Telefon : 0(212) 664 88 51

Beştelsiz Muhtarlığı

Rauf Denktaş Cd. No: 11
Telefon : 0(212) 558 05 91

Çırpıcı Muhtarlığı

Çırpıcı Mh. Modabağ Sk. No: 24
Telefon : 0(212) 412 59 59

Gökalp Muhtarlığı

Gökalp Mh. 44/3. Sk. No: 1
Telefon : 0(212) 546 64 64

Kazlıçeşme Muhtarlığı

Mehmet Akif Ersoy Sk. No: 7/1
Telefon : 0(212) 510 64 73

Maltepe Muhtarlığı

Maltepe Mh. Davutpaşa Cd.
Telefon : 0(212) 482 17 21

Merkezefendi Muhtarlığı

Merkezefendi Mh. S.Ülker Sk. No: 32
Telefon : 0(212) 582 41 26

Nuripaşa Muhtarlığı

Nuripaşa Mh. Bekir Subaşı Sk. No: 33/1
Telefon : 0(212) 558 36 42

Seyitnizam Muhtarlığı

Seyitnizam Mh. G13 Sk. Semt Konağı
Telefon : 0(212) 679 49 97

Sümer Muhtarlığı

Sümer Mh. 28/1 Sk. No: 12
Telefon : 0(212) 415 69 00

Telsiz Muhtarlığı

Telsiz Mh. G-1 Sk.
Telefon : 0(212) 582 93 97

Veliefendi Muhtarlığı

Veliefendi Mh. 75 Sk. No: 34
Telefon : 0(212) 582 99 60

Yenidoğan Muhtarlığı

Yenidoğan Mh. 48. Sk. No: 114
Telefon : 0(212) 679 08 09

Yeşiltepe Muhtarlığı

Sümer Mh. 56. Sk. No: 67
Telefon : 0(212) 546 35 35

B

OTELLER MİSAFİRHANELER

Dünyanın üçüncü büyük otel yatırım grubu olan Accor Group tarafından inşa edilerek 2007 yılında hizmete giren Ibis Hotel ve Novotel ile Panorama Health Club Hotel toplam 1000 yatak kapasitesi ile İstanbul'da konaklamak için Zeytinburnu'nu seçenlere hizmet veriyor. Sahil yolu üzerinde ya da yakınında bulunan bu tesislerin avantajı hem Atatürk Hava Limanına hem de tarihi yarımadaya ulaşım kolaylığı sunması. Bununla birlikte ilçede konaklama imkânı sunan bir öğretmen evi, Büyükşehir Belediyesine bağlı bir sosyal tesis ve bir de Turizm Meslek Lisesi Uygulama Oteli mevcut.

İbis Hotel (3 Yıldızlı)

Kazlıçeşme Mh. Kennedy Cd. No:56
Telefon : 0(212) 414 39 00
www.ibishotel.com

Novotel İstanbul (4 Yıldızlı)

Kazlıçeşme Mh. Kennedy Cd. No:56
Telefon : 0(212) 414 36 00
Fax : 0(212) 414 36 36
www.novotel-istanbul.com

Panorama Health Club Hotel

Yenidoğan Mh. Zübeyde Hanım Cd.
No: 108
Telefon : 0(212) 415 61 10

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Zeytinburnu Sosyal Tesisleri

Kazlıçeşme Mh. İstasyon Karşısı
Telefon : 0(212) 444 10 34

Zeytinburnu Öğretmenevi

Beştelsiz Mh. Rauf Denktaş Cd.
No: 39
Telefon : 0(212) 415 45 97
Faks : 0(212) 415 45 98
www.zeytinburnuogretmenevi.com

Mehmet İhsan Mermerci, Anadolu Otelcilik ve Turizm M.L. Adile Mermerci Uyg. Oteli

Cevizlibağ(Atatürk Öğrenci Sitesi Yanı)
Tel : 0(212) 510 87 90
Faks : 0(212) 582 06 36

C SAĞLIK KURUMLARI

Zeytinburnu'nda 2 resmi 4 özel yaklaşık 1800 yatak kapasiteli 6 hastaneye ek olarak semt poliklinikleri, sağlık ocakları ve doğumevleri sağlık hizmetlerini yürütmektedir. Burada yer alan iletişim bilgilerini kullanarak randevu ve bilgi alınabilir.

Avrasya Hospital
Adres : Beştelsiz Mh. Seyitnizam Cd. 101 Sk. No: 109
Telefon : 0(212) 665 50 50 Faks: 0(212) 665 50 60

Balıklı Rum Hastanesi
Adres : Belgra kapı Cd. No:5
Telefon : 0(212) 547 16 00 Faks: 0(212) 510 20 75

Bulvar Polikliniği
Adres : Gökalp Mh. 58 Bulvar Cd. 58/2 Sk. No: 1
Telefon : 0(212) 510 08 68 Faks: 0(212) 510 08 68

Çavuşoğlu Polikliniği
Adres : Gökalp Mh. 54. Sk. Eski Adliye Karşısı
Telefon : 0(212) 582 19 58 Faks: 0(212) 416 56 01

Çırpıcı Sağlık Ocağı
Adres : Çırpıcı Mh. 2.Taşocağı Cd. Şener Sk. No:46
Tel : 0(212) 546 68 80

Ercan Kliniği
Adres : Gökalp Mh. 58 Bulvar Cd. No: 6. Kat: 1
Telefon : 0(212) 582 50 18 Faks: 0(212) 665 30 64

Gökalp Sağlık Ocağı
Adres : Gökalp Mh. 44/2 Sk No:8
Tel : 0(212) 664 42 23

Hekimbaşı İsa Efendi
Adres : Telsiz Mh. 85/1 Sk. No: 27/1
Tel : 0(212) 665 11 80

Kazlıçeşme Semt Polikliniği
Adres : Telsiz Mh. Balıklı Rum Cd. 82/2 Sk. No: 1
Telefon : 0(212) 574 12 90 Faks: 0(212) 582 69 89

Maltepe Sağlık Ocağı
Adres : Davutpaşa Cd.Maltepe Mh. Serçekale Sk.No:16
Tel : 0(212) 482 52 04

Merkez Sağlık Ocağı
Adres : Beştelsiz Mh. Rauf Denktaş Cd. 124. Sk.
Tel : 0(212) 582 69 01

Merkezefendi Sağlık Ocağı
Adres : Merkezefendi Mh.Sabri Ülker Sk.No:34/A
Tel : 0(212) 664 40 91

Nuripaşa Mahallesi Sağlık Ocağı
Adres : Nuripaşa Mh. Merve Cd. No:64
Tel : 0(212) 679 46 88

Sante Plus Hastanesi
Adres : Çırpıcı Mh. Turan Güneş Cd. No:117
Telefon : 0(212) 664 65 55 Faks: 0(212) 664 45 36

Semiha Şakir Doğumevi
Adres : Telsiz Mh. Balıklı Kazlı Çeşme Yolu No:3
Telefon : 0(212) 664 53 55 Faks: 0(212) 416 98 14

Seyitnizam Mahallesi Sağlık Ocağı
Adres : Seyitnizam Mh. Bostan Hali Mevkii (Eski Hal Karşısı)
Tel : 0(212) 582 95 52

Surp Pırgiç Ermeni Hastanesi
Adres : Zakirbaşı Sk. No:32 Kazlıçeşme
Telefon : 0(212) 510 80 52 Faks: 0(212) 558 1584

Sümer Mahallesi Sağlık Ocağı
Adres : Sümer Mh. 29. Sk. No:8
Tel : 0(212) 558 10 19

Telsiz Sağlık Ocağı
Adres : Telsiz Mh. 80 Cami Sk. No:11/1
Tel : 0(212) 510 09 69

Yedikule Göğüs Hastalıkları Hastanesi
Adres : Kazlı Çeşme Mh. Belgrad Kapı Yolu Cd. No:1
Telefon : 0(212) 664 17 00 Faks: 0(212) 664 10 10

Veliefendi Sağlık Ocağı
Adres : Veliefendi Mh. Ahmet Yesevi Cd. No:22
Tel : 0(212) 664 67 61

Yenidoğan Sağlık Ocağı
Adres : Yenidoğan Mh. 48.Sk. No.122 Zeytinburnu
Tel : 0(212) 510 17 00

Zeytinburnu Ana Çocuk Sağlığı ve Aile Planlama Merkezi
Adres : Sümer Mh. 56.Sk. Yeşiltepe Semt Konağı
Tel : 0212 582 50 12 Faks: 0212 582 62 02

Zeytinburnu Verem Savaş Dispanseri
Adres : NuriPaşa Mh.64 Sk. No:62 Zeytinburnu
Tel : 0212 582 11 79 Faks: 0212 582 11 79

D EĞİTİM ve KÜLTÜR MERKEZLERİ

Zeytinburnu'nda ilçe belediyesine ya da büyükşehir belediyesine bağlı eğitim ve kültür merkezlerinin yanında, İlçe belediyesinin organizasyonunu yürüttüğü altı bilgi evi ilçe sakinlerinin eğitim ve kültür seviyelerine katkıda bulunmaktadır. Özelde ise Olivium Alışveriş Merkezi bünyesinde hizmet veren sinema salonları ilçedeki kültür faaliyetlerinde aktif olarak kullanılmaktadır.

KAZLIÇEŞME KÜLTÜR MERKEZİ

2009 yılında faaliyete geçen Kazlıçeşme Kültür Merkezi Zeytinburnu Belediyesine ait. Merkezde iki salon bulunuyor. 300 kişi kapasiteli salonda konser, gösteri sanatları, panel, konferans..vb kültür ve sanat etkinlikleri düzenleniyor. 180 kişi kapasiteli salon ise sabit nikah salonu olarak kullanılıyor.

Adres: Kazlıçeşme Mh. Abay C. No:165 Zeytinburnu
(Belediye başkanlığı bahçesi)
Tel: 0 212 413 11 47
Web: www.zeytinburnu.bel.tr

ZEYTİNBURNU KÜLTÜR VE SANAT MERKEZİ

2009 yılında faaliyete geçen ZKS Zeytinburnu Belediyesine ait. ZKS de iki salon bulunuyor. 570 kişi kapasiteli salonda tiyatro, konser, gösteri sanatları, panel, konferans..vb kültür ve sanat etkinlikleri düzenleniyor. 71 kişi kapasiteli salon ise sabit sinema salonu olarak kullanılıyor. Müzik, tiyatro, geleneksel sanatlar, resim.. vb 19 branşta kurslarının verildiği merkezde ileri teknoloji de ışık ve ses sistemi mevcut. 300 m2 sergi alanına sahip olan merkez yıl boyu çeşitli sergilere ev sahipliği yapıyor.
Adres: Semiha Şakir cad. Zeytinburnu Meydanı Zeytinburnu
Tel: +90 212 415 58 58
Web: www.zeytinburnukultursanat.com

*Zeytinburnu ilçesine ait güncel kültür-sanat etkinlikleri akışını **www.zeytinburnukultursanat.com** sitesinden takip edebilirsiniz.*

Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi'nde sahlenen tiyatro oyunundan bir görüntü

Muhsin Ertuğrul Mesleki Eğitim Merkezi

Veliefendi Mh. 114. Sk. No: 5
Telefon : 0(212) 664 64 44

İSMEK

Ziya Gökalp Mh. 58. Bulvar Cd.
No: 23/17
Telefon : 0(212) 547 01 13

Atatürk Kültür Merkezi

Gökalp Mh. 54/4 Sk. No: 13
Telefon : 0(212) 416 22 76

Halk Eğitim Merkezi

Gökalp Mh. 58 Bulvar Cd. 54/4 S.
Telefon : 0(212) 582 60 99
Faks : 0(212) 582 69 07

Merkezefendi Bilgi Evi

Merkezefendi Mh. Sabri Ülker Sk No:34/A 34015
Telefon : 0(212) 413 11 78
558 27 41

Yeşiltepe Bilgi Evi

Sümer Mh. 56 Sk. No:67
Telefon : 0(212) 413 11 98
679 61 36

Seyitnizam Bilgi Evi

Seyitnizam Mh. G 13 Sk. 34015

Telefon : 0(212) 413 11 77
558 27 39

Beştelsiz Bilgi Evi

Beştelsiz Mh. Rauf Denktaş Cd. Özgürlük Parkı içi
Telefon : 0(212) 413 11 79
679 64 27

Sümer Bilgi Evi

Sümer Mh. 29 Sk. No:8
Telefon : 0(212) 413 11 97
665 65 22

Yenidoğan-Gökalp Bilgi Evi

Yenidoğan Mh. 46.Sk. No:77-79

E

OKULLAR ve EĞİTİM KURUMLARI

Abdülhak Hamit İlköğretim Okulu

1606 öğrenci, 37 derslik, 2 ana sınıfı

Sümer Mh. 65/3 Sk. No: 1
Telefon : 0(212) 415 08 15

Atatürk İlköğretim Okulu

1363 öğrenci, 35 derslik, 2 ana sınıfı

Merkezefendi Mh. G 46 Sk.
Telefon : 0(212) 665 65 25

Ahmet Vefikpaşa İlköğretim Okulu

2259 öğrenci, 21 derslik, 1 ana sınıfı

Veliefendi Mh. 75/2 Sk. No: 9
Telefon : 0(212) 582 70 71

Ayhan Şahenk İlköğretim Okulları

2369 öğrenci, 22 derslik, 2 ana sınıfı

Telsiz Mh. 71. Sk. No: 5/10
Telefon : 0(212) 558 03 76

Bozkurt İlköğretim Okulu

1716 öğrenci, 17 derslik, 1 ana sınıfı

Sümer Mh. 24. Sk. No: 4
Telefon : 0(212) 415 22 97

Celalettin Gözüsulu İlköğretim Okulu

2744 öğrenci, 27 derslik, 1 ana sınıf

Rauf Denktaş Cd. No: 41
Telefon : 0(212) 582 70 22

Çiftlik İlköğretim Okulu

983 öğrenci, 20 derslik, 1 ana sınıfı

Merkezefendi Mh. G 62 Sk. No: 30
Telefon : 0(212) 582 66 05

Dr. Reşit Galip İlköğretim Okulu

2092 öğrenci, 24 derslik, 2 ana sınıfı

Veliefendi Mh. 114 Sk. No: 5
Telefon : 0(212) 582 70 23

Faruk Timurtaş İlköğretim Okulu

3173 öğrenci, 25 derslik, 2 ana sınıfı

Yeşiltepe Mh. 53/1 Sk. No: 35
Telefon : 0(212) 665 04 40

Fatma Süslügil İlköğretim Okulu

2123 öğrenci, 24 derslik, 2 ana sınıfı

Telsiz Mh. 71 Sk. No: 9
Telefon : 0(212) 582 69 99

Gazipaşa İlköğretim Okulu

1041 öğrenci, 11 derslik, 1 ana sınıfı

Demirhane Cd. H.Reşitbey Sk. No: 167
Telefon : 0(212) 582 34 97

Haluk Ündeğer İlköğretim Okulu

1956 öğrenci, 40 derslik, 2 ana sınıfı

Seyitnizam Tramvay Durağı Yanı
Telefon : 0(212) 665 19 10

Kazım Özalp İlköğretim Okulu

3546 öğrenci, 41 derslik, 3 ana sınıfı

Sümer Mh. 9. Sk. No: 9
Telefon : 0(212) 582 11 84

Kazlıçeşme Abay İlköğretim Okulu

1479 öğrenci, 31 derslik, 3 ana sınıfı

Kazlıçeşme Mh. Abay Cd.
Telefon : 0(212) 416 56 69

Nuripaşa İlköğretim Okulu

2022 öğrenci, 15 derslik, 1 ana sınıfı

Nuripaşa Mh. 65. Sk. No: 10
Telefon : 0(212) 582 30 14

Reşat Tardu İlköğretim Okulu

2112 öğrenci, 35 derslik, 2 ana sınıfı

Beştelsiz Mh. 114/1 Sk. No: 12
Telefon : 0(212) 582 49 90

Saniye Sezgin İlköğretim Okulu

1378 öğrenci, 24 derslik, 1 ana sınıfı

Telsiz Mh. Seyitnizam Cd. No: 214
Telefon : 0(212) 510 76 46

Sümer İlköğretim Okulu

1453 öğrenci, 12 derslik, 1 ana sınıfı

Sümer Mh. 27/10 Sk. No: 5
Telefon : 0(212) 415 69 71

Şemsettin Sami İlköğretim Okulu

Beştelsiz Mh. 101. Sk. No: 97

Telefon : 0(212) 582 15 98
1995 öğrenci, 17 derslik, 1 ana sınıfı

Veliefendi İlköğretim Okulu

2550 öğrenci, 25 derslik, 1 ana sınıfı

Çırpıcı Mh. R.Balkan Sk. No: 45
Telefon : 0(212) 582 16 11

Ziya Gökalp İlköğretim Okulu

1475 öğrenci, 13 derslik

Gökalp Mh. 46. Sk. No: 30
Telefon : 0(212) 582 30 68

Adile Mermerci Anadolu Lisesi

900 öğrenci, 19 derslik

Sümer Mh. 65/4 Sk. No: 3
Telefon : 0(212) 415 27 25

İhsan Mermerci Lisesi

1643 öğrenci, 19 derslik

Sümer Mah. 65/4 Sk. No: 1
Telefon : 0(212) 415 27 58

İsmail Rüştü Olcay Lisesi

954 öğrenci, 22 derslik

Merkezefendi Mh. G 63 S.
Telefon : 0(212) 510 80 10

Mensucat Santral Lisesi

795 öğrenci, 11 derslik

Muammer Aksoy Cd. No: 1
Telefon : 0(212) 582 69 93

İsmail Rüştü Olcay Lisesi

954 öğrenci, 22 derslik

Merkezefendi Mh. G 63 Sk.
Telefon : 0(212) 510 80 10

Mensucat Santral Lisesi

795 öğrenci, 11 derslik

Muammer Aksoy Cd. No: 1
Telefon : 0(212) 582 69 93

Zeytinburnu Endüstri Meslek Lisesi

2815 öğrenci, 24 derslik

G 75 Sk. No: 15
Telefon : 0(212) 547 40 60

Zühtü Kurtuluş Lisesi

1821 öğrenci, 25 derslik

Beştelsiz Mh. 114/1 Sk.
Telefon : 0(212) 415 04 18

Zeytinburnu İmam Hatip Lisesi

975 öğrenci, 40 derslik

Asım Kazancıgil Cd. No: 42
Telefon : 0(212) 582 60 45

Zeytinburnu Anadolu İmam Hatip Lisesi

Kazlı Çeşme Mh. Asım Kazancıgil Cd. No:42
Telefon : 0(212) 547 31 95

İMKB Meslek Lisesi

967 öğrenci, 13 derslik

Sümer Mh. 24 Sk. No: 2
Telefon : 0(212) 415 13 77

İDMİB Deri Meslek Lisesi

Sümer Mh. 56. Sk. No:67
Telefon : 0(212) 547 42 02

M.İ.M. Otelcilik Lisesi

969 öğrenci, 27 derslik

Mevlevihane Cd. No: 28
Telefon : 0(212) 546 42 85

Tekstil Meslek Lisesi

1658 öğrenci, 23 derslik

Mevlevihane Cd. No: 30
Telefon : 0(212) 582 04 64

Trisad Meslek Lisesi

612 öğrenci, 13 derslik

5.Yol Sk. Sonu. No: 21
Telefon : 0(212) 546 46 06

100.Yıl Ticaret Meslek Lisesi

1620 öğrenci, 42 derslik

Telsiz Mh. 87. Sk.
Telefon : 0(212) 582 02 85

Zeytinburnu Otistik Çocuklar Eğitim Merkezi (OÇEM)

Merkezefendi Mh. Mevlevihane Cd. No:26
Telefon : 0(212) 665 09 39
Faks : 0(212) 665 09 18

Zeytinburnu Rehberlik ve Araştırma Merkezi (RAM)

Telsiz Mh. 71 Sk. No 9 A Blok (Fatma Süslügil İ.Ö.O Yanı)
Telefon : 0(212) 558 08 43
Faks : 0(212) 558 20 46

Özel Avrupa İlköğretim Okulu ve Koleji

Prof.Muammer Aksoy Cd.No:10
Telefon : 0(212) 547 80 10
Faks : 0(212) 547 79 42

Özel Menekşeler İlköğretim Okulu

Zübeyde Hanım Cd.Sümer Mh. No:365
Telefon : 0(212) 547 50 15
Faks : 0(212) 547 50 74

Özel Topkapı Fetih İlköğretim Okulu

Maltepe Mh.Edirne Çırpıcı Yolu No:3
Telefon : 0(212) 481 06 06
Faks : 0(212) 482 44 37

Özel Kentliler İlköğretim Okulu

Lütfi Kırdar Sk.No: 4
Telefon : 0(212) 547 80 41
Faks : 0(212) 547 79 41

Özel Topkapı Fetih Fen Lisesi

Maltepe Mh.Edirne Çırpıcı Yolu No:3
Telefon : 0(212) 483 50 50
Faks : 0(212)482 20 03

Özel Topkapı Fetih Lisesi

Maltepe Mh.Edirne Çırpıcı Yolu No:3
Telefon : 0(212) 483 50 50
Faks : 0(212)483 20 03

ÜNİVERSİTELER

FATİH SULTAN MEHMET VAKIF ÜNİVERSİTESİ
Medeniyetler İttifakı Enstitüsü

Yenikapı Mevlevihanesi Yerleşkesi
Merkezefendi Mh. Mevlevihane Cd.
Yenikapı Mevlevihanesi No:25
Zeytinburnu /İstanbul

Telefon: (0212)582 81 50
Web: www.fatihsultan.edu.tr

YENİ YÜZYIL ÜNİVERSİTESİ

Topkapı Azmi Ofluoğlu Yerleşkesi
Yılanlı Ayazma Cd. No:26
Cevizlibağ Topkapı/İstanbul

Telefon: (0212) 444 50 01
Web: www.yeniyuzyil.edu.tr

G

DERSHANELER

Güney Dershanesi

58. Bulvar Cd. 55/3 Sk.Çağdaş İşhanı K.4 N.28
Telefon : 0(212) 510 92 63
Faks : 0(212) 664 96 53

Sozek Bilgisayar Kursu

Gökalp Mh 54/4 Sk No:13 K:3 (Atatürk Kültür Merkezi)
Telefon : 0(212) 679 22 22
Faks : 0(212) 558 89 83

Fatih Dershanesi

Gökalp mah. 58. Bulvar Cad. 54/7 No:12
Telefon : 0(212) 665 93 93
Faks : 0(212) 665 74 67

Anafen Dershanesi

Yenidoğan Mh. 50/3 Sk. No:4
Telefon : 0(212) 664 21 42
Faks : 0(212) 664 20 94

Özel Zeytinburnu Sınav Dershanesi

Nuripaşa Mh. Merv Cd. No.36
Telefon : 0(212) 679 84 06
Faks : 0(212) 679 84 02

Özel Rehber Eğitim Merkezi Dershanesi

Yenidoğan Mh. 58 Bulvar Cd. 58/1 sk. No: 2
Telefon : 0(212) 664 64 04
Faks : 0(212) 664 13 67

Özel Mavi Umut Dershanesi

Telsiz Mh. G-11 Sk. No:1
Telefon : 0(212) 547 33 23
Faks : 0(212) 558 35 21

Zümrüt Dershanesi

58 Bulvar Cd No:115 K:2-3
Telefon : 0(212) 510 67 87
Faks : 0(212) 510 67 88

Özel Kabataş Fen Dershanesi

Telsiz Mh. 71 Sk. No:96
Telefon : 0(212) 665 37 47
Faks : 0(212) 665 56 46

H

TAKSİ DURAKLARI

Balıklı Hastanesi Taksi Durağı

Kazlıçeşme Mh. Balıklı Rum Hastanesi Vakfı
Telefon : 0(212) 546 06 60
510 37 25

Olivium Taksi Durağı

Beştelsiz Mh. Prof. Muammer Aksoy Cd. Olivium İş Merkezi
Telefon : 0(212) 510 12 98

Merkezefendi Birlik Taksi Durağı

Merkezefendi Mh. G62 Sk. No :36
Telefon : 0(212) 665 67 63

Öztaksi Taksi Durağı

Kazlıçeşme Mh. Asım Kazancıgil Cd.
Telefon : 0(212) 679 10 63

Seyitnizam Taksi Durağı

Seyitnizam Mh. G15. Sk.
Telefon : 0(212) 547 70 00

Yolağzı Zeytin Taksi Durağı

Veliefendi Mh. Sahayolu Sk.
Telefon : 0(212) 416 02 39

Tepedağ Taksi Durağı

Seyitnizam Mh. G31. Sk.
Telefon : 0(212) 416 13 43

Denizaltı Taksi Durağı

Sümer Mh. Prof. Doktor Turan Güneş Cd. Perdeciler Çarşısı
Telefon : 0(212) 510 37 25
546 96 01

Demirciler Sitesi Taksi Durağı

Seyitnizam Mh. Seyitnizam Cd. 4. Yol Demirciler Sitesi No :1
Telefon : 0(212) 415 64 54
415 61 51

SPOR KULÜPLERİ ve TESİSLERİ

ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ SPOR KULÜBÜ

BEŞTELSİZ MH. 71. SK.NO:5
ZEYTİNBURNU BELEDİYESİ BAHÇESİ
Telefon : 0(212) 664 18 18

BEŞTELSİZ SPOR KULÜBÜ

BEŞTELSİZ MH.G 8 SK.NO:11
Telefon : 0(212) 558 15 43

ÇIRPICI SELVİ SPOR KULÜBÜ

ÇIRPICI MH. 3. BAĞ SK. NO:5
Telefon : 0(212) 553 69 38

YILDIZ SPOR KULÜBÜ

VELİEFENDİ MH. 75/2 SK. NO:70
Telefon : 0(212) 5824348

YEŞİL ILGAZ SPOR KULÜBÜ

TELSİZ MH. 85/3 SK. NO.26
Telefon : 0(212) 5461262

TELSİZ SPOR KULÜBÜ

TELSİZ MH. 80 SK. NO.11
Telefon : 0(212) 582 32 62

YENİDOĞAN GÜNEŞ SPOR KULÜBÜ

GÖKALP MH. 31 SK. NO.44
Telefon : 0(212) 5461862

BATI TRAKYA SPOR KULÜBÜ

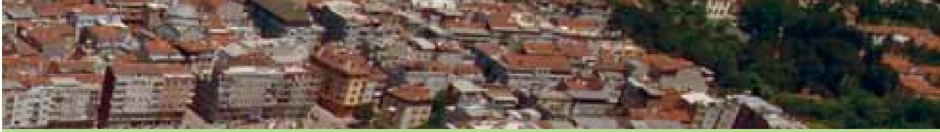
TELSİZ MH. SÜMBÜL SK. NO: 2/3
Telefon : 0(212) 665 06 03

HÜRRİYET SPOR KULÜBÜ

SÜMER MH. ANTRENMAN SAHASI
TRİBÜN ÜSTÜ
Telefon : 0(212) 510 70 00

ZEYTİNBURNU SPOR KULÜBÜ

ZEYTİNBURNU SPOR KULÜBÜ
TESİS. ZÜBEYDE HANIM CD.NO:1
Telefon : 0(212) 664 72 83

ZEYTİNBURNU STADI

İlçede bulunan Zeytinburnu Stadı 17,500 kişilik kapasitelidir. 1984'ten beri Zeytinburnuspor'un maçlarına ev sahipliği yapmaktadır. Stadyumda, bazı resmi bayramlarda törenlerde düzenlenmektedir.

ABDİ İPEKÇİ ARENA

Abdi İpekçi Arena (eski adıyla Abdi İpekçi Spor Salonu), İstanbul Zeytinburnu'da bulunan şu anda kapasite itibariyle Türkiye'nin en büyük ikinci salonudur. 12.500 seyirci kapasitesi vardır. Türk Milli Basketbol Takımı'nın pek çok maçında bu kapasite oldukça aşılmıştır. 2005'te tribüne perdeleme sistemi yapılmıştır. Böylece seyirci sayısı az olan maçlarda perdeler indirilerek tribünler küçültülmektedir. Salonda 1500 araçlık bir otopark da mevcuttur.

Dört yönlü ve ekranlı skor göstergesi, altı adet çevrim içi sisteme açık gişe, dört ayrı bölümde seyirci tuvaletleri, dört adet çağdaş şekilde tasarlanmış soyunma odaları, iki adet genel ağ odası ve basın merkezi, iki adet çok amaçlı kullanılabilen büyük salon, dört adet hakem ve gözlemci odası, ofisler, modern VIP salonları salonu zenginleştiren diğer unsurlardır. Türkiye Basketbol Federasyonu'nun ofisleri de salonun altında yer almaktadır.

Salonda spor müsabaklarının dışında pek çok parti kongresi ve konserler düzenlenmektedir. Ayrıca Türkiye'de yapılan 2004 Eurovision Şarkı Yarışması'da Abdi İpekçi Arena'da düzenlenmiştir.

Beko Basketbol Ligi'nde Efes Pilsen ve Fenerbahçe Ülker bu salonu kullanmıştır. Ayrıca Galatasaray Cafe Crown'da maçlarını bu salonda yapmaktadır.Galatasaray Medical Park'da maçlarını bu salonda oynamaktadır.

YEŞİLTEPE SPOR KÜLÜBÜ

YEŞİLTEPE MAHALLESİ AHMET KAMBUR SOKAK

ZEYTİNBURNU DAMLA SPOR

ÇIRPICI MH. 74/ C SK. NO:40/A
Telefon : 0(212) 665 06 99

MERKEZEFENDİ SPOR KULÜBÜ

MERKEZEFENDİ SPOR TESİSLERİ
Telefon : 0(212) 679 15 17

TEPEBAĞ SPOR KULÜBÜ

SEYİTNİZAM MH G/13 SK SEMT KONAĞI
Telefon : 0(212) 6645034

IRMAK SPOR KULÜBÜ

KAZLIÇEŞME MH ASIM KAZANCIGİL CD NO:28
Telefon : 0(212) 665 42 48

ZAFER SPOR KULUBÜ

YEŞİLTEPE MAH. 54/1 SOKAK NO:8
Telefon : 0(212) 582 88 88

EROĞLU SPOR KULÜBÜ

SÜMER MAH. 24/4 SOK. NO: 13
Telefon : 0(212) 5108630

UPS SPOR VE KÜLTÜR KULÜBÜ

SEYİTNİZAM MAH. G / 38 SK
Telefon : 0(212) 510 98 85

ZEYTİNBURNU AVCILAR VE ATICILAR DERNEĞİ SPOR K.

ÇIRPICI MAH. ŞEHİT CENGİZ ALUÇLU SOK. NO:4/A
Telefon : 0(212) 664 57 87

ZEYTİNBURNU İHTİSAS SPOR KULÜBÜ

N.PAŞA MH. 58 BULVAR CAD. BULVAR İŞ HANI NO : 118 DE
Telefon : 0(212) 582 39 44

DERNEKLER

ÇANKIRI ILGAZ AKTAŞ KÖYÜ KALK .DERNEĞİ
0(212) 679 25 60 BEŞTELSİZ MAH. G-6 SK.N.6 ZEYTİNBURNU

MALATYA-PÖTÜRGE GÜNDÜZ KÖYÜ YRD.VE DAY.DERNEĞİ
0(212) 665 72 32 BEŞTELSİZ MAH.109 SK.N.59 ZEYTİNBURNU

TÜM RUMELİ TÜRKLERİ DYN. DERNEĞİ
0(212) 415 53 33 BEŞTELSİZ MAH.114/1 SK.N.4 ZEYTİNBURNU

BEŞTELSİZ CAMİİ YAPTIRMA VE YAŞATMA DERNEĞİ
0(212) 558 96 75 BEŞTELSİZ MAH.SEMİHA ŞAKİR CAD.114 ARA SK.N20

GİRESUN PİRBUL DERNEĞİ
BEŞTELSİZ MAH.103/1 SK.N.49 ZEYTİNBURNU

HODUL KÖYÜ DERNEĞİ
0(212) 510 08 27 BEŞTELSİZ MAH.122 SK.N.3 ZEYTİNBURNU

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DAYANIŞMA DERNEĞİ
0(212) 558 33 80 BEŞTELSİZ MAH.G-8 SK.N.9 ZEYTİNBURNU

BİGALILAR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
0(212) 510 29 38 BEŞTELSİZ MH. 103 SOK. AHMET İŞ HANI N.25

ERZİNCAN KEMAH YAĞCA KÖYÜ DERNEĞİ
0(212) 547 21 26 BEŞTELSİZ MAH.101 SK.NO.85

İSTANBUL BATI TRAKYA TÜRKLERİ SPOR KÜLUBÜ DERNEK BAŞKANI
0(212) 665 06 03 BEŞTELSİZ MH. G-8 SK. NO:9

ZİHİNSEL ÖZÜRLÜ ÇOCUKLAR BAKIM VE REHABİLİTASYON MERKEZİ
YARDIM DERNEĞİ TELSİZ MAH. 80. SOK. NO:19-A

ZEYTİNBURNU HİZMETLERİNİ DESTEKLEME DERNEĞİ
0(212) 679 78 08 B.TELSİZ MAH. PROF.MUAMMER AKSOY CAD. SOK. NO:2

MAÇKA AKARSU KÖYÜ YRD.VE DYN.DERNEĞİ
0(212) 416 69 45 ÇIRPICI MH. YENİ KARAKOL SOK. NO : 69/A

YAĞLIDERE DERNEĞİ
0(212) 547 80 80 ÇIRPICI MAH.SEYİTNİZAM CAD.N.76 ZEYTİNBURNU

DERNEKLER

GİRESUN TİKENCELİLER SOSYAL YARD.DER.
ÇIRPICI MH. MODOBAĞ 1 SOK. NO:50

ÇIRPICI MAH. GÜZELLEŞTİRME DERNEĞİ
ÇIRPICI MAH. SEFA SOK. NO:30/A

ZEYTİNBURNU DİN GÖREVLİLERİ DERNEĞİ
ÇIRPICI MAH. TURAN GÜNEŞ CAD. NO:214 (SELVİLİ ÇINAR CAMİ)

ZEYTİNBURNU ÖZ TRABZONLULAR SPOR KULÜBÜ KÜL. VE DAY. DER.
0(212) 510 44 19 ÇIRPICI MAH. RÜSTEM BALKAN SOK. NO:42/1

TÜRKİYE DERİ KOFENKSİYONCULARI DERNEĞİ
0(212) 665 27 47 GÖKALP MAH.31 SK.N.33 K.5 ZEYTİNBURNU

TRABZONLULAR ÇEVRE KÜLTÜR VE SANAT VAKFI
0(212) 582 53 61 GÖKALP MAH.48/4 SK.N.9 ZEYTİNBURNU

AVRASYA EĞİTİM KÜLTÜR VE DOSTLUK DERNEĞİ
0(212) 510 03 59 GÖKALP MAH. 51/2 SOK .NO:3 VERGİ DAİRESİ ARKASI

ÇAĞDAŞ YAŞAMI DESTEKLEME DERNEĞİ
0(212) 546 43 76 GÖKALP MAH. 54/4 SOK. NO:13 K:3

GÜLYURDU KADIN VE AİLE DERNEĞİ
0(212) 664 08 56 GÖKALP MH 58 BULVAR CD NO: 55 K:4

ERZİNCAN İLİ CAFERLİ VE ÇUBUKLU KÖYLERİ SOS. KALK. VE YRD. DRN.
0(212) 546 04 67 GÖKALP MH. 39 SOK. NO.29 K.1

ZEYTİNBURNU MAHALLE AFET GÖNÜLLÜLERİ DERNEĞİ
0(212) 664 64 59 GÖKALP MAH. 37 SOK. NO: 41 D : 12

DENİZ FENERİ YRD.VE DAY. DER.
0(212) 414 60 80 KAZLIÇEŞME MAH. 10 YIL CAD. CİNOĞLU ÇIKMAZI NO:4

KAZLIÇEŞME FATİH CAMİİ YAP.VE YAŞ.DERNEĞİ
0(212) 558 22 60 KAZLIÇEŞME MAH.ABAY CAD.N.31 ZEYTİNBURNU

ERİKLİ BABA KLT. DERNEĞİ
0(212) 664 75 83 KAZLIÇEŞME MAH.ZAKİRPAŞA CAD. N.1 ZEYTİNBURNU

DERNEKLER

ZEYTİNBURNU AMATÖR SPOR KULÜPLERİ DERNEĞİ
K.ÇEŞME MAH.A.KAZANCIGİL CAD. NO:28 K:2

OF- HAYRAT DERNEĞİ
NURİPAŞA MAH. 14 SOK. NO:74 KEVSER İŞ MERKEZİ.

ZEYTİNBURNU BALIKÇILAR DERNEĞİ VE SU ÜRÜNLERİ KOOPERATİFİ
0(212) 558 31 86 KENNEDY CAD.ZEYPORT YANI BALIKÇILAR BARINAĞI

M.EFENDİ CAMİİ VE MÜŞTEMİLATINI KORUMA DERNEĞİ
0(212) 582 06 44 MERKEZEFENDİ CAD.N.39 ZEYTİNBURNU

M.EFENDİ KURS VE OKUL TALEB.YRD.DERNEĞİ
0(212) 582 06 44 MERKEZEFENDİCAD.N.39 ZEYTİNBURNU

M.EFENDİ GELENEKSEL TIP DERNEĞİ TIBBİ BİTKİLER BAHÇESİ
0(212) 664 41 55 MERKEZEFENDİ MAH.YENİ ÇİFLİK YOLU SK.NO.1/1

EĞİTİLEBİLİR ÖZÜRLÜLER KORUMA DERNEĞİ
0(212) 4156201 MERKEZEFENDİ MH G/63 SOK. NO:5

ÇORUM İLİ OSMANCIK İLÇESİ AYDIN PELİTÇİK VE ÇEVRE KÖYLERİ KÜLTÜR DAYANIŞMA YRD.DRN. MERKEZEFENDİ MAH. G - 48 SOK. NO.31/B

SULTAN MURAT CAMİİ DERNEĞİ
M.EFENDİ MAH. G-45 SOK. NO:1

KASİD (KÜRESEL ATILIM SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ)
0(212) 510 45 60 MERKEZEFENDİ MAH.MEVLANA CAD.NO:108 /A

ANADOLU ASLANLARI İŞADAMLARI DERNEĞİ
0(212) 418 55 50 YENİ LONDRA ASFALTI YILANLI AYAZMA YOLU

TÜRKİYE NAKLİYECİLER DERNEĞİ
0(212) 582 60 33 NAKİYECİLER SİTESİ 3 BLK.N.328 ZEYTİNBURNU

KONYA-BEYŞEHİR SOS YRD. DERNEĞİ - BEYHUDER DERNEĞİ
0(212) 546 87 49 NURİPAŞA MAH.65/3 SK.N.28/A ZEYTİNBURNU

AVRASYA ÖĞRENCİLERİ EĞİTİM DERNEĞİ
NURİPAŞA MAH.İSA YUSUF ALPTEKİN SK.(60 SK) N.34

DERNEKLER

İSTANBUL ERFELEK SİNOPLULAR DERNEĞİ
0(212) 415 67 96 NURİPAŞA MAH. 67 SOK.NO : 48

ZEYTİNBURNU FIRINCILAR DERNEĞİ
0(212) 664 76 50 NURİPAŞA MH. MERV CAD. KASIM YAZICI İŞ HANI NO.49

AFGANİSTAN TÜRKMENLERİ SOSYAL YRD.VE DYN. DERNEĞİ
0(212) 665 45 79 NURİPAŞA MH.TULUMBA DURAĞI 67/4 SOK. NO : 4-A

DOĞU TÜRKİSTAN GENÇLİK VE KÜLTÜR DERNEĞİ
0(212) 510 85 71 NURİPAŞA MH. İSA YUSUF ALPTEKİN SOK.NO:3

ZEYTİNBURNU MİNİBÜSÇÜLER DERNEĞİ
NURİPAŞA MH MERV CD 64 SK NO:14 AKYÜZ İŞ MERKEZİ

ZEYYED (YENİYÜZYIL DERNEĞİ)
0(212) 665 87 48 NURİPAŞA MAH. MERV CAD. NO: 22 K1

NURİPAŞA MAH.ULUCAMİ DERNEĞİ
N.PAŞAMA H 62/4 NO :6 D

KSİAD - KÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
0(212) 415 82 32 N.PAŞA MAH. 14 SOK.NO.7 K:2

AVRUPA TÜKETİCİ DERNEĞİ
0(212) 546 24 43 YENİDOĞAN MH. 46/3 SK. N:17 K:1 ZEYTİNBURNU

S.NİZAM CAMİİ VE MÜŞTEMİLATI İMAR VE KORUMA DER.
0(212) 582 07 50 SEYİTNİZAM MH. SEYİTNİZAM SK. N.67 ZEYTİNBURNU

DEVREKANİ AKÇAPINAR KÖYÜ DERNEĞİ
0(212) 558 05 45 SEYİTNİZAM MAH.G-23 SK.N.1/1C

ZEYTİNBURNU GİRESUN PİRAZİZ AKÇAY KÖYÜ DERNEĞİ
0(212) 582 84 46 SEYİTNİZAM MH G/11 SK NO:1

MALATYALILAR DERNEĞİ
0(212) 664 54 70 SEYİTNİZAM MAH.MEVLANA CAD.N.48

EGEKÖY KALKINDIRMA VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
SEYİTNİZAM MH G/ 9 SK NO: 63

DERNEKLER

UPS SPOR KULÜBÜ VE KÜLTÜR DERNEĞİ
0(212) 510 98 85 SEYİTNİZAM MAH. G/38 SOK

ZEYTİNBURNU GÖRELELİLER DERNEĞİ
0(212) 547 47 77 SÜMER MAH.24 SK.N.77 ZEYTİNBURNU

ZEYTİNBURNU ZİHİNSEL ÖZÜRLÜLER YRD.DAY.DERNEĞİ
0(212) 546 52 14 SÜMER MAH.25/7 SK.N.4D.4 ZEYTİNBURNU

ORDU-ÇAMAŞLILAR KLT.VE DAY.DERNEĞİ
0(212) 415 89 61 SÜMER MAH.29/2 SK.N.2 ZEYTİNBURNU

ZEYTİNBURNU OKYANUS HANIMLAR İLİM YRD.DAY.DERNEĞİ
0(212) 665 10 79 SÜMER MAH.5 SK.N.11/1 ZEYTİNBURNU

OF HAYRAT YENİKÖY DERNEĞİ
SÜMER MH. DAVUT BAŞ SOK. NO:17/ B

BİTLİS SASON MUŞ KÖYLERİ KÜLTÜR YRD.DERNEĞİ
SÜMER MAH. ŞEHİT ER YAVUZ BAHAR SOK. NO:76

ZEYTİNBURNU İŞ ADAMLARI DER.(ZİAD) / PERDECİLER DER.(İSPER)
0(212) 415 22 22 SÜMER MH PROF TURAN GÜNEŞ CD NO: 132

YEŞİL IĞDIR VE İLÇELERİ KÜLTÜR DAYANIŞMA DERNEĞİ
0(212) 582 65 96 SÜMER MAH. MERV CAD. NO : 138 D:1

ORDU İLİ PERŞEMBE İLÇESİ KUTLUCA KÖYÜ KALK.YRD.DRN.
SÜMER MAHALLESİ 27/1 SOK. NO : 26/A

KONYA BOZKIR VE KÖYLERİ DAYANIŞMA VE KÜLTÜR DERNEĞİ
TELSİZ MAH. 79/1 SK.N.11 ZEYTİNBURNU

ÇAKRAKLILAR DERNEĞİ
0(212) 547 37 36 TELSİZ MAH. BALIKLI YOLU N.5 ZEYTİNBURNU

ZEYTİNBURNU SAMSUNLULAR KÜLTÜR SOSYAL VE KAL. DERNEĞİ
0(212) 416 25 25 TELSİZ MAH.89 SK.N.8 ZEYTİNBURNU

ZEYTİNBURNU PAZARCILAR DERNEĞİ
0(212) 547 92 68 TELSİZ MAH.94 SK.N.5 ZEYTİNBURNU

DERNEKLER

ÇANKIRI SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ
0(212) 664 08 18 TELSİZ MAH.ASIM KAZANCIGİL CAD. N.38/A

KONYA BOZKIR HARMANPINARLILAR KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
100 YIL MAH. KIŞLA CAD. 6/2 SOK. NO:4 BAĞCILAR

ZEYTİNBURNU TÜM ELAZIĞLI İŞ ADAMLARI DERNEĞİ
TELSİZ MAH.SÜMBÜL SK.N.16/A

ZEYTİNBURNU ERZİNCANLILAR YRD.VE DAY.KLT. DERNEĞİ
0(212) 582 48 51 TELSİZ MAH. BALIKLI YOLU SOK. NO:66

ZEYTİNBURNU HUZUREVİ DERNEĞİ
0(212) 665 59 00 TELSİZ MAH. PROF.MUAMMER AKSOY CAD. NO:18 K:3 D:3

ORDU İLİ GÜRGENTEPE İLÇESİ SOSYAL YRD DAY DERNEĞİ
0(212) 415 95 52 TELSİZ MH 85.SK NO: 117 D:1

TİREBOLULULAR S.YRD.VE KLT.& . GİRESUN İŞ ADAMLARI DER. BAŞKANI
TELSİZ MH. BALIKLI SK. NO.1(BALIKLI RUM HASTANESİ İÇİ)

EDİRNELİLER DER. & AVR. YAKASI ROMAN BALKAN GÖÇ. KÜL. VE YAR.
DERNEĞİ SEYİTNİZAM MAH. G/8 SOK. NO:19

MARDİN İLİ MİDYAT İLÇESİ KEFERZE (ALTINTAŞ KÖYÜ) VE ÇEVRE
KÖYLERİ SOS. YAR. DAY. VE KÜL. DER. 0(212) 266 66 66 TELSİZ MAH.

TELSİZ MH. KÜLTÜR VE DAY.DERNEĞİ
0(212) 547 62 04 TELSİZ MAH.72 SOK. NO:45/1

TOKAT ZİLE HAREMİ KIŞLA KÖYLERİ DERNEĞİ
0(212) 665 60 14 VELİEFENDİ MAH.75 BAĞ SK.N.35/5 ZBURNU

ZEYTİNBURNU TRAKYALILAR YARDIMLAŞMA VE KLT.DERNEĞİ
0(212) 416 54 88 VELİEFENDİ MAH.75 SK.N.4 ZEYTİNBURNU

ZEYTİNBURNU RUMELİ KÖPRÜLÜLER KLT.VE DAY.DERNEĞİ
0(212) 665 77 01 VELİEFENDİ MAH.75/1 SK.N.32/B

ZEYTİNBURNU SİNOPLULAR DERNEĞİ
0(212) 510 86 36 VELİEFENDİ MAH.3 ÇEŞME SOK. NO:11 ZEYTİNBURNU

DERNEKLER

ESPİYE ARPACIK DERNEĞİ
0(212) 664 64 89 VELİEFENDİ MAH.75/2 SK.N.74 ZEYTİNBURNU

ZİYADER(İŞEHLİ YARDIMLAŞMA,DAY. VE HOŞGÖRÜ DER.
0(212) 558 22 57 VELİEFENDİ MH. SEMİHA ŞAKİR CDA. NO :5/3

TÜRKİYE İŞÇİ EMEKLİLERİ DERNEĞİ
VELİEFENDİ MH 75/3 SK NO:1 K:2 13/14

TRABZON ARAKLI İLÇESİ YASSIKAYA VE DUL KÖY KÜL.YRD.DER.
VELİEFENDİ MH. YEŞİL YOL D SOK. NO:19/1A

TOKAT ZİLE KIŞLA KÖYÜ DERNEĞİ
V.EFENDİ MAH. HOCA AHMET YESEVİ CAD. NO:78 D:1

SAMSUN SALIPAZARLILAR DERNEĞİ
0(212) 510 53 55 VELİEFENDİ MAH. HOCA AHMET YESEVİ CAD. NO:69

ESPİYE KÖYLERİ DAY.VE YARD.DERNEĞİ
0(212) 547 23 28 VELİEFENDİ MAH. SEMİHA ŞAKİR CAD. NO:9

SEVGİ VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
0(212) 558 00 59 YENİDOĞAN MAH.48 SK.N.123 ZEYTİNBURNU

TÜRKİYE KIZILAYI DERNEĞİ ZEYTİNBURNU ŞUBESİ
0(212) 510 50 60 YEŞİLTEPE MH. 56 SOK. 58 NO : 1 K.1

ZEYTİNBURNU KÜLTÜREL VE HİZMET DERNEĞİ
0(212) 582 15 64 YEŞİLTEPE MAH.52 TAŞ CAMİİ N.9 ZEYTİNBURNU

ZEYTİNBURNU GENÇ İŞADAMLARI DERNEĞİ
YEŞİLTEPE MAH.55 SK.N.16 ZEYTİNBURNU

DİYARBAKIR ÇERMİK YUKARI ŞEHLER BELDESİ DERNEĞİ
0(212) 416 64 03 SÜMER MAH. 26/3 SOK NO:26 D:6

GÖRELE ŞENLİKKÖY DERNEĞİ
0(212) 665 26 38 YEŞİLTEPE MAH.57/6 SK.N.12/A ZEYTİNBURNU

DOĞU TÜRKİSTAN MAARİF VE DAYANIŞMA DERNEĞİ BAŞKANI
0(212) 547 51 01 YEŞİLTEPE MAH.58 BULVAR CAD.56 SK.N.1 K.2

DERNEKLER

MAÇKA ORMANÜSTÜ KÖYÜ DERNEĞİ
0(212) 415 01 68 YEŞİLTEPE MAH. 54/1 SOK. NO :5/A

NİĞDE ALTUNHİSAR İLÇESİ YAKACIK KASABASI DYN.VE KLT.DER.
0(212) 582 92 77 YEŞİLTEPE MH. AHMET KANBUR SOK. NO :3 A

AFGANİSTAN TÜRKLERİ ULUSLAR ARASI SOSYAL VE KÜLTÜR ve YRD.DER.
0(212) 547 06 70 YEŞİLTEPE MH. 74/3 SOK. 37/B

KORKUTATA DERNEĞİ
YEŞİLTEPE MAH.52/4 SK.NO.2/B

GİRESUN HAMZALI KÖYÜ DERNEĞİ
YEŞİLTEPE MAH. 56 SOK. NO:73

ÇANKIRILILAR DERNEĞİ
YEŞİLTEPE MAH. 74/3 SOK. NO:31/ A

KONYA-BOZKIR-ÇAĞLAYAN GENÇLİK,KÜLT. SNT. SOS. YRD. VE DAY. DER.
0(212) 415 28 12 YEŞİLTEPE MAH. 56/7 SOK. NO: 10

ZEYTİNBURNU YRD. VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
0(212) 665 05 68 YEŞİLTEPE MAH. 54/1 SOK. NO: 16

TAŞ CAMİİ DERNEK BAŞKANI
0(212) 558 58 54 YEŞİLTEPE MAH. 52 TAŞ CAMİİ SOK. NO : 59

ZEYTİNBURNU KARADENİZLİLER KLT.VE YRD.DERNEĞİ
0(212) 558 25 51 BULVAR CAD.N.13 ZEYTİNBURNU

DOĞU TÜRKİSTAN GÖÇMENLER DERNEĞİ
0(212) 558 69 63 / 58. BULVAR CAD.N.130-1 ZEYTİNBURNU

ZEYTİNBURNU ÇEVRE TURİZM VE KÜLTÜR DERNEĞİ(ZEYÇED)
0(212) 416 58 10 YENİDOĞAN MAH. ZÜBEYDE HANIM CAD. 41 SOK. NO:6

ZEYTİNBURNU KÜLTÜR VE YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
0(212) 665 65 70 / 58. BULVAR CAD. İNG BANKASI ÜSTÜ

İSTANBUL ESNAFLAR ODASI YÖNETİM KURULU BAŞKANI
58. BULVAR CAD. KUMKUMOĞLU İŞ HANI K.1

DERNEKLER

KONYA YEŞİL EREĞLİ KÜLTÜR VE DAYANIŞMA DERNEĞİ
58.BULVAR CAD.BULVAR İŞ HANI NO:118 K:3

İSTANBUL MÜZİK VE SAHNE SANATÇILARI DERNEĞİ
0(212) 416 37 41 / 58. BULVAR CAD. ATATÜRK KÜLTÜR MERK. NO:8 K:2 D:5

ÜNYELİLER DERNEĞİ
0(212) 546 01 27 YENİDOĞAN MAH. 49 SOKAK NO:45

KARS ARDAHAN IĞDIR ZEYTİNBURNU HEMŞEHRİ KONSEYİ
0(212) 679 36 36 DEMİRCİLER SİTESİ 10. YOL NO : 72

CİHANBEYLİ KULU İLÇELERİ VE ÇEVRE KÜLTÜR VE DAY. DER.
0(212) 679 24 21 TERCÜMAN BLOKLARI A 7 BL D 5 ZEYTINBURNU

TÜRK-AFGAN KONSEYİ
58 BULVAR CAD. NO:124 SEVİNÇ İŞ HANI K:1 D:1

ZEYTİNBURNU DEMİRCİLER ÇARŞISI EĞİTİM VE HİZMET VAKFI
0(212) 493 25 26 MALTEPE MH. HASTANE YOLU SOK. NO : 8 TOPKAPI

BALIKLI RUM HASTANESİ VAKFI
0(212) 664 21 90

EHL-İ BEYT VAKFI
VEYSEL KARANİ CAD. NO:3 - ALİBEYKÖY

DERİ VAKFI
0(212) 558 23 02 GÖKALP MAH. ZÜBEYDEHANIM CAD. NO:122 K:3

İLİM YAYMA CEMİYETİ
0(212) 582 11 30 NURİPAŞA MH. 11 SK. NO.10

BATI TRAKYA EĞİTİM ARAŞTIRMA VE CAMİİ VAKFI
0(212) 558 89 59 TELSİZ MAH. LEYLAK SK.N.26 D.1 ZEYTİNBURNU

ÇANKIRI ILGAZ KIYISIN KÖYÜ EĞİTİM VE HİZMET VAKFI
0(212) 546 12 62 TELSİZ MAH.85/3 SK.N.26 ZEYTİNBURNU

EMİNE İNANÇ VAKFI
0(212) 547 16 25 YENİDOĞAN MAH.58. BULVAR CAD. NO:143

NOTERLER

Mehmet Celal YILMAZ
Zeytinburnu 1. Noteri

Gökalp Mh 48/4 Sk No: 7
Telefon : 0(212) 582 17 24
Faks : 0(212) 547 41 69

Ahmet Nuri TÜMEN
Zeytinburnu 2. Noteri

Veliefendi Mh 112 Sk No:1.
Telefon : 0(212) 582 32 81
Faks : 0(212) 547 48 55

Mazhar KUTSAL
Zeytinburnu 3. Noteri

Davutpaşa Cd TİM 2 No: 311/312
Telefon : 0(212) 613 72 13
Faks : 0(212) 544 73 82

Mehmet Emin ÖGÜT
Zeytinburnu 4. Noteri

Seyitnizam Cd 5 Yol Sk Özlem St B Blk No: 2
Telefon : 0(212) 679 28 88
Faks : 0(212) 546 31 34

Ünal TOKCAN
Zeytinburnu 5. Noteri

Yenidoğan Mh 58 Bulvar Cd 50/1 Sk No: 16 K:1
Telefon : 0(212) 665 88 32
Faks : 0(212) 665 88 30

YEREL BASIN

İstanbul Times

Sümer Mh. 27 Sk. No:19
Telefon : 0532 344 05 12

Zeytinburnu Haber

Yeşiltepe Mh. 57/11 Sk. No:16 D:8
Telefon : 0536 276 92 91

Zeykent

Yenidoğan Mh. 50 Sk. No:36 D:2
Telefon : 0543 595 05 32

Aktüel

Tercüman Sitesi Platin B1 Blok K:6 No:27
Telefon : 0212 665 06 56
: 0532 408 33 40

Flash Haber

Telefon : 0539 494 07 39

Takkeci İbrahim Ağa Camii
Topkapı Metrobüs Durağı
Topkapı
Topkapı T. Durağı
Panorama 1453 Müzesi
Cevizlibağ Metrobüs Durağı
Cevizlibağ Tramvay Durağı
E-5 yan yol
Merkezefendi Külliyesi
Atatürk Öğrenci Yurdu
Mevlanakapı
Yenikapı Mevlevihanesi
Merkezefendi Mezarlığı
Kozlu Mezarlığı
Tercüman Blokları
Merkezefendi Tramvay Durağı
Zeytinburnu Tıbbi Bitkiler Bahçesi
Merter Metrobüs Durağı
Ermeni Mezarlığı
Seyitnizam Tramvay Durağı
Silivrikapı
Seyit Nizam Camii
Balıklı Rum Ayazması Kilisesi ve Mezarlığı
Mithatpaşa Tramvay Durağı
Akşemsettin Tramvay Durağı
ZEYTİNBURNU
Yedikule Göğüs Hastanesi
Belgradkapı
Balıklı Rum Hastanesi
Olivium
Zeytinburnu Kültür ve Sanat Merkezi
Abdi İpekçi Spor Salonu
Ermeni Hastanesi
Yedikule Zindanları
Kazlıçeşme Tren İstasyonu
Erikli Baba Türbesi
Kazlıçeşme
Kazlıçeşme Kültür Merkezi
Zeytinburnu Belediye Başkanlığı
Zeytinburnu Tren İstasyonu
MARMARA DENİZİ

ZEYTİNBURNU
BELEDİYESİ